

MTI Fotó: BELICZAY LÁSZLÓ

ÁDER JÁNOS KÖZTÁRSASÁGI ELNÖKI ESKÜTÉTELE A PARLAMENTBEN

Ha nem kötöttük volna be az infúziót, akkor - jogosan - az elvárható gondosság elmulasztása miatt indíthatnának eljárást.
3-8

When six international world-class experts in obstetrics and midwifery submitted their testimonies, all were denied.
3-4, 9-10

*Nearly 33% of ethnic Hungarians found that they no longer lived in Hungary...
... Mernéd feledni a kincses Kolozsvárt,
Hol Corvin Mátyást ringatá a bölcső...
15*

Képes Ajánló

OFFERINGS PICTURED

show you some of the articles to choose from in this issue

Again he is released from prison and this time Comrade Virág gives him the job of Director of the Orange Institute - his job, to produce the first Hungarian orange.
24-25

Mindenhol mondom, Magyarországnak szüksége van arra a sok-sok nagykövetre, aki rajtam kívül képviseli Magyarországot.
16-18

*Lehet eltérő az értékrendünk, lehet eltérő a meggyőződésünk, lehet különböző a hitünk, de a mi hazánk Magyarországot. 12-14
Áder has the necessary legal-constitutional background and relative independence from Orbán that former President Schmitt lacked... 14*

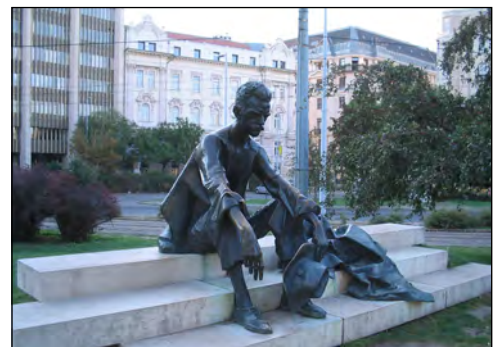
*A házak ereszen füzérekben száradó, az ételnek jó ízt adó piros paprika... 30-32
The thatched house where Petőfi was born was built around 1790... 31*

Bár sokat eszembe jut, milyen is lenne otthon élni, és gyakran visszahúz a szívem, az elkövetkezendő néhány évet még biztosan Új-Zélandon tervezem tölteni.
22-23

Heated debate over removal of poet's statue from parliament... Recent News from Hungary 34-35

Boszorkányüldözés

Miután visszatelepedtünk Magyarországról 1998-ban, emlékszem hitetlenül hallgattam, amikor a történelmi és politikatudományi háttérrel rendelkező, „tisztelbeli magyar” új-zélandi férjem megjegyezte a barátoknak, hogy szerinte három emberöltőnyi időnek kell eltelnie, míg Magyarország kiegyensúlyozott demokrácia lesz, amíg igazán letisztult, illetve feledésbe merül a múlt.

Elszomorított ez a megfigyelése, mert én, kevésbé objektív szemszögből, nagyon bíztam benne, hogy húsz-harminc év alatt rendeződik a kommunizmus öröksége. Tizenvalahány év távlatában, sajnos úgy tűnik a férjemnek lesz igaza.

A magyar társadalomra ugyanis még most is jellemző, az évtizedeken át belerögződött hatalmaskodás elfogadása... a kiskapuk rendszerének fontossága... mindenekelőtt a magunk és mieink javára – még ha egy kis családdal együtt is kell járnia... és még a hálapénz rendszere is.

Pontosan ezek a tényezők állnak Geréb Ágnes boszorkányüldözése mögött.

Esetleg akad olyan olvasó, aki nem tudja ki Geréb Ágnes: orvos, nőgyógyász, pszichológus, szülésznő, bába és még annál is több. Világszerte elismert szakember az otthonülés terén, aki egész életét annak szentelte, hogy változást hozzon szülőházájában.

Geréb Ágnes neve erős indulatokat szít az emberekben. A neve azonos a magyar otthonülési mozgalommal, és bár az otthonüléssel kapcsolatban pro és kontra vita mindenhol zajlik a világban, Magyarországon különösen kiélezett, mióta vádat emeltek a doktornő ellen.

Bár a tervezett otthonülés régebben sem volt kimondottan tiltva, mint legtöbb kommunista, illetve volt kommunista országban, csak a kórházban szülhettek a kismamák, és a bürokráciában, az utógondozásban az otthonülést felvállalók komoly nehézségbe ütköztek. Geréb Ágnes azonban már 1977-től férjeket csempészett be a szülésekre, a szegedi Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikán, amikor még szigorúan tilos volt...

Nekem elképzelhetetlen lett volna a férjem nélkül, személytelen körülmények közt világra hozni gyermekeimet. Én azok közé tartozom, akik úgy gondolják, nem mindegy hogyan kezdi, illetve végzi az ember az életét. Amikor huszonöt évvel ezelőtt először voltam állapotos, lelkesen ragaszkodtam a „természetes szüléshez”, de a szülészorvosom csak a kórház „biztonságos falai közül” volt hajlandó életre segíteni elsőszülöttemet. A szakvéleményét tiszteltem, férjemmel azért mindent megtettünk, hogy minél „otthonosabbak” lehessenek gyermekünk első pillanatai, napjai.

Hasonlóképpen, amikor az apósomról kiderült, hogy csak néhány hónapja van hátra, megbarátkoztunk a hospice gondolatával és a hospice betegellátásának köszönhetően apósomnak és nekünk is sokkal emberibbek, otthonosabbak voltak utolsó hetei, napjai annál, mintha a kórházban ápolták volna.

Mind az otthonülésben, mind a hospice rendszerben kulcsfontosságú a természetes megközelítés valamint a családtagok bevonása, és egyik sem a kórházi intézménytől függetlenül működik.

Szerencsések vagyunk Új-Zélandban – itt már több mint harminc éve kiépült a hospice rendszer, azaz az olyan terminális állapotban lévő beteg ápolás, ami tervezetten kórházon kívül történik. Magyarországon húsz éve alakult meg a Magyar Hospice Alapítvány, de csak az elmúlt néhány évben kezdett elterjedni a rendszer elfogadása.

(folytatás a 4. oldalon)

Witch-Hunt

When we resettled in New Zealand in 1998, I remember listening disbelievingly when my husband – an “honorary Hungarian” New Zealander with a background in history and politics – commented to friends, that he thought it would take three generations for Hungary to become a balanced democracy, for the past to settle and become forgotten. Coming from a somewhat less objective perspective, I was saddened by his observation – I was so sure that the legacy of Communism would dissipate over 20-30 years. Fourteen years on, sadly, it seems increasingly more likely that my husband will be right.

Why? Because of certain things that still characterise Hungarian society. For instance the passive submissiveness to authority figures... the importance of the well-established old boys’ network (it’s important who you know, not just what you know)... looking after number 1 above all, even if it means a bit of cheating here and there... and of course the system of “gratitude money” (the very much expected or almost obligatory – though illegal – tipping of underpaid state-employed physicians).

It’s exactly these factors that lie behind the witch-hunt surrounding Ágnes Geréb.

For those readers who may not know who Ágnes Geréb is, she is a doctor, a gynaecologist, a psychologist, an obstetrician, a midwife and much more. World-renowned in the field of homebirth, she has dedicated her life to bringing about change in her homeland.

The name Ágnes Geréb incites strong emotions among Hungarians. Her name is synonymous with the homebirth movement in Hungary and while the pro and contra arguments about homebirth are rife throughout the world, they have become particularly so in Hungary since Ágnes Geréb’s arrest and trial.

Although planned homebirths were not expressly forbidden, as in most Communist and ex-Communist countries, women in Hungary could only give birth in hospitals. Those women choosing homebirth struck serious problems in the bureaucracy and the aftercare. Meanwhile, Ágnes Geréb already started smuggling husbands in to births at the Women’s Hospital in Szeged back in 1977, when it was still strictly prohibited...

I would have found it unimaginable to bring my children into the world in impersonal surroundings without my husband at my side. The reason, in part, was because I believe it is important how we start and end our lives. When I was pregnant for the first time 25 years ago, I was adamant about having a “natural birth”, but my obstetrician was only prepared to deliver my first child within the “safe confines” of the hospital walls. Respecting his professional opinion, my husband and I nonetheless did everything we could to make our child’s first moments and days as “homely” as possible.

Similarly, when my father-in-law was told he had only a few months to live, we befriended the hospice concept and thanks to the superb services of the hospice, my father-in-law’s last weeks and days were much more humane, much more homely both for him and for us than they would have been, had he been cared for in hospital.

Key to both homebirths and hospices is the natural approach and the involvement of family, and neither homebirths nor hospices operate exclusive of the hospital system.

We are lucky in New Zealand – the hospice movement, that is, the planned caring for the terminally ill outside of hospital, became established here over 30 years ago. In Hungary, the Hungarian Hospice Foundation was set up 20 years ago, but the acceptance of such care as an alternative has only recently started to spread.

Homebirth, that is, planned birth outside the hospital, has been an

(continued on p. 4)

Ami pedig az otthonzülést illeti, azaz olyan szülést, ami tervezetten kórházon kívül történik, Új-Zélandban több mint húsz éve elfogadott lehetőség a várandós nőknek. Bár nincsen konkrét statisztika róla, tudjuk, hogy körülbelül a kismamák 2,5 százaléka választja az otthonzülés lehetőséget, de a lényeg az, hogy *szabadon* választhatja. Magyarországon azonban csak 2011. május elseje óta szabályozott törvényben az otthonzülés, de még mindig nincs kialakítva a szükséges támogatás, vagy a társadalom biztosítás alátámasztása sem.

Mint az „anyák megmentője” Semmelweis Ignác, aki százhetven évvel ezelőtt gondos megfigyelések, felmérések alapján bevezette a kötelező klóros kézmosást a szülészeti osztályon, de szélmalomharcot kellett vívjon az akkori társadalommal, tudományvilággal, Geréb Ágnes is egyféle „anyák megmentője”, aki harcot vív a mostani társadalommal, tudományvilággal, a támogatott és elismert otthonzülés érdekében.

Húsz év alatt vagy háromezer ötszáz gyermeket segített a világra Geréb Ágnes és bába társai. És közben három halálesetet kötöttek a nevéhez, 2000-ben, 2003-ban és 2007-ben. A doktornő szerint a tragédiák egyébként is bekövetkeztek volna, még ha kórházban szültek volna is a kismamák. A bíró állítása szerint Geréb Ágnes elítélésének semmi köze az otthonzüléshez, mégis Magyarországon Geréb Ágnes eddig az első szülész, akit műhibának minősített tevékenysége következtében börtönbüntetésre ítélték.

Nézzük meg egy pillanatra a statisztikákat. 2000-ben 97 567 baba született élve Magyarországon, közülük 897 csecsemő halt meg; 2003-ban 94 647-en születtek élve és 691 baba halt meg; 2007-ben pedig 97 600-an születtek élve és 575-en haltak meg. És akkor még a szülésben meghalt anyukákat meg sem említjük... Hogy lehet akkor, hogy Geréb Ágnes, akit szokatlanul durván kezeltek előzetes letartóztatása alatt, az első szülészorvos, akinek börtönbüntetését szabtak ki, nem csak első fokon, hanem súlyosbítvva másodfokon? Magyarország egyik legtapasztaltabb, műhibaperekre szakosodott ügyvédje (de nem Geréb Ágnes ügyvédje) Ábrahám László jegyezte meg már 2010-ben, hogy „Kettős mércét alkalmaz az igazságszolgáltatás Geréb Ágnessel szemben” és hogy nemrég történt hasonló esetben „nemhogy büntetőeljárás nem indult senki ellen, de még a szülők kártérítési igényét is durván elutasították”.

Geréb Ágnes perében a bíró a szakvéleményekre hivatkozva ítélte el Geréb Ágnest, de csak az intézményi szakvéleményeket volt hajlandó meghallgatni. Egy olyan intézmény szakvéleményét, aminek 94 százaléka férfi, és akiről feltételezhető, hogy féltik a százezer forintos hálapénzt (ez Magyarországon kétheti átlagkereset), amit átlagosan kapnak egy szülésért. Elképzelhető, hogy fél az intézmény attól, hogy ha az otthonzülés elterjed, alááshatják a nagyjából megkérdőjelezetlen hatalmukat.

Tudniillik Geréb Ágnes ebben is hasonlít az „anyák megmentőjére”. Egyetlenegyszer sem fogadott el hálapénzt. Kérdés nélkül az édesanya, illetve a születendő gyermek javát helyezi a saját érdeke fölé, még akkor is, ha az a következménye, hogy letartóztatják. Mintha Semmelweis Ignác mintájára teremődött volna, a lelkiismeretesség, a kötelességtudás és önzetlenség vezérli. Pénzszerzés, vagy a dicsőségvágy egyszerűen nem része Geréb Ágnes jellemének.

Ami Geréb Ágnest és az otthonzülés jövőjét illeti, most már egyetlen remény marad hátra. Míg fellebbezni a másodfokú ítélet ellen nem lehet, Geréb Ágnes ügyvédje kegyelmi kérelmet nyújtott be a Köztársasági Elnöknek. Schmitt Pál egyszer már visszautasította Geréb Ágnes kérelmét, de szerencsére nem a megbukott államfő dönt most róla, hanem az új köztársasági elnök, Áder János. Rengeteg magánember, közéleti személyiség és legalább ötven civilszervezet is támogatja Geréb Ágnes kegyelmi kérelmét. Nagyon szomorú, hogy idáig fajult a dolog, de remélhetőleg most társadalmi fordulatot is eredményez.

Szentirmay Klára

acceptable alternative for expectant mothers in New Zealand for over 20 years. Although there are no concrete statistics, we know that about 2.5% of expectant mothers choose this option, but what is important is that they *can* freely choose. In Hungary homebirth became legal for births taking place from 1 May 2011, but the necessary infrastructure still does not exist, and the social security system does not support it either.

Ágnes Geréb reminds me of Ignác Semmelweis, the “saviour of mothers”, who, 170 years ago, on the basis of careful observations and evaluations, made it compulsory for every health professional stepping into the maternity ward to wash their hands with chlorine. Hand-washing saved hundreds of lives, but he still had to fight the scientific community and society of the times to try and have his theories accepted. Ágnes Geréb too is a kind of “saviour of mothers”, fighting a battle with today’s society and scientific community to achieve acceptance and support of homebirth as a legitimate option.

Ágnes Geréb and her midwife colleagues have assisted 3,500 babies to the world over the last 20 years. Three deaths have been associated with her name: in 2000, 2003 and 2007. According to Dr Geréb, the tragedies would have happened, even if the women had given birth in hospital. The judge who eventually convicted her claimed that the decision had nothing to do with homebirth, yet Ágnes Geréb is the first obstetrician in Hungary to be sentenced to prison as a consequence of what has been deemed to be malpractice.

Let’s look for a moment at the statistics. In 2000 there were 97,567 live births in Hungary of which 897 infants died; in 2003 there were 94,647 babies born alive of whom 691 died; in 2007 of the 97,600 live births 575 died. And then we haven’t even mentioned the mothers who died during childbirth... How can it be then, that Ágnes Geréb, subjected to unusually brutal handling while on remand, is the only obstetrician in Hungary to be convicted to a prison sentence, what’s more have her sentence increased on appeal? Hungarian lawyer, László Ábrahám, one of the country’s most experienced in malpractice cases (but not Ágnes Geréb’s lawyer) noted back in 2010 that “the justice system is exercising double standards with Ágnes Geréb”, and that in a similar case recently “not only were there no criminal proceedings initiated against anyone, but the parents’ compensation claim was also callously rejected”.

In making her judgement, the judge in Ágnes Geréb’s appeal paid heed to the expert opinions, but she was only prepared to hear the expert opinions of the establishment – an establishment of which 94% of the doctors are male, and, it can be surmised, the majority of whom are afraid of losing gratitude money, at an average of 100,000 Forints (about two weeks of the average salary in Hungary) per birth. The establishment is no doubt worried that if the popularity of homebirths were to spread, their own largely unquestioned authority may be undermined.

As a matter of fact Ágnes Geréb is like the “saviour of mothers” in this regard too. She has never accepted gratitude money. Without question, she always places the welfare of the mother and the child to be born above her own interests, even when the consequences of doing this will be her arrest. As if in the likeness of Ignác Semmelweis, conscientiousness, a sense of duty and selflessness are what guide her. The desire for acquiring money or the desire for glory simply do not feature in Ágnes Geréb’s character.

As far as the future of Ágnes Geréb and homebirth in Hungary are concerned, there remains but one hope. While there is no option to appeal the verdict of the appeal, her lawyer has made a plea on her behalf to the President of Hungary for clemency. Pál Schmitt already refused her plea once before, but fortunately it is not the disgraced head of state, but the new President János Áder, who will make this decision. Thousands of private individuals, public figures and at least 50 non-governmental organisations (both within and outside Hungary) support Ágnes Geréb’s plea for clemency. It is very sad that it has come to this, but hopefully it will result in a turnaround in society too.

Klára Szentirmay

"ÉS MÁGLYÁT IS RAKNAK?"

Geréb Ágnes nőgyógyász, az otthonszülés hazai népszerűsítője

szerző: Varró Szilvia — publikálva: 2009.09. 24.

A múlt héten egy otthon szülő anyát kellett kórházba szállítani, mert majdnem elvérzett. Nem kizárt, hogy a szakmájától eltolt Geréb Ágnes ellen kuruzslásért indítanak eljárást. Ő viszont állítja, nem orvosként volt jelen, hanem dúlaként, attól pedig nincs eltúlvá. Szerdán [2009. szept. 23.] áll bíróság elé két korábbi ügy miatt Geréb Ágnes, aki a Narancson kívül senkinek nem nyilatkozik.

Magyar Narancs: Nem tart attól, hogy előbb-utóbb börtönben végzi?

Geréb Ágnes: Nem lenne igazságos. Minden egyes szülésnél mindig a tölem telhető legjobbat próbáltam adni jelenlétben, tudásban, odafigyelésben.

MN: Miért vonja ki magát a törvények alól? Miért jár születekhez, amikor jogerős ítélet tiltotta el a három évre szakmája gyakorlásától?

GÁ: Pontosítsunk. 2007 októberében csakugyan született egy ítélet egy 2000-ben történt szülés ügyében, amely kimondja, hogy nem dolgozhatom szülész-nőgyógyász szakorvosként. A szüléskísérés azonban nem a szülész orvos dolga. Erre tizenhét éves klinikai munkám során is rájöttem, és az otthonszületek megelőző tíz évben már a klinikai születeket is bábaként kísértem. Két eltérő megközelítésről beszélünk. El vagyok tehát tiltva a szülész-nőgyógyász szakma gyakorlásától, de a szüléskísérés nem tartozik ide. A szülész-nőgyógyász szakrendelésemet természetesen fölfüggesztettem a büntetés idejére.

MN: Ez erőltetett érvelés. A bíróság egy otthoni szülés miatt hozta meg ítéletét, tehát az eltúlvás az otthon levezetett születekre is érvényes.

GÁ: Először is otthon nem vezetjük, hanem kísérjük a születeket. Nem mi irányítjuk a vajúdo nőt, hanem mellette vagyunk, és igyekszünk kielégíteni fizikai és pszichés szükségleteit. Nem siettetjük, nem adunk utasításokat, hogy mikor mit csináljon, feküdjön-e, vagy álljon, egyen-e vagy igyon, nyomjon vagy ne nyomjon. Másodszor: a szülész orvos és a bábai szakma eltér egymástól. Engem olyan dolgok alapján marasztalt el a bíróság, amelyek a kórházi szokások alapján kialakult protokollnak felelnek meg. A bábák a szülés természetéhez igazodva alakítják ki saját protokolljukat, és ahhoz alkalmazkodnak.

MN: De milyen minőségben, mikor és kikkel jár szüléshez?

GÁ: Az ítélet óta mindig egy bába mellett járok születekhez, és magam asszonytársi segítőként, azaz dúlaként veszek részt. Ám amíg nem születik megfelelő jogi szabályozás, amely rendezi az otthonszülést, addig bármely bíróság elmarasztalhat bárkit a kórházi protokollok alapján. Az ítélet három dologban talált bűnösnek: míg a kórházban a gyermek megszületése után legfeljebb 15-20 percet várnak a méhlepényre, és ha magától nem válik le, mindenképp beavatkoznak, mi megvárjuk a spontán lepenyleválást, ami sokszor több mint hatvan perc.

MN: Miért?

GÁ: Minden beavatkozásnak, így a lepeny leválását gyorsító beavatkozásnak is megvan a maga kockázata. Ha magától zajlik le egy folyamat, kisebb a lehetséges szövődmények előfordulási aránya. Ez az oka annak, hogy a háborítatlan születek során kevesebb a károsodott gyermek és édesanya.

MN: 2000-ben speciál meghalt egy kisbaba.

GÁ: Igen, szegény 14 hónaposan meghalt. Az oxigénhiány oka bölcsőhalál volt. Tehát nem volt köze a szülés helyszínéhez. Tudok olyat, akivel ugyanez kórházban fordult elő, csak ő ott helyben meghalt. És úgy sem lett belőle.

MN: Azért is elmarasztalták anno, mert nem szívta le a gyermek váladékát, és nem vágta el időben a köldökzsinórt.

GÁ: Ha a magzatvíz tiszta, mint ebben az esetben, az egészséges kisbaba a váladékot kiköhögi. Kórházon belül is egyre több helyen hagyják el a nyákszívást. Az első légvétel előtti leszívás akkor fontos, ha magzatszurok van a magzatvízben - akkor viszont nagyon fontos. Az pedig vicc, hogy azért büntettek meg, mert nem vágtam el „időben” a zsinórt. Ha egyáltalán nem vágjuk el a köldökzsinórt, az akkor is leesik magától.

MN: Ön tehát úgy véli, járhat otthoni születekhez. De mint egészségügyi tevékenységhez, ÁNTSZ-engedély kellene. Van önnek ilyen?

GÁ: '89 óta számtalanszor folyamodtam érte. A szabályozással kapcsolatos vitákban is ez volt szinte az egyetlen pont, amelyben az összes fél egyetértett: hogy a bábáknak legyen szakmakódjuk, ami alapján ÁNTSZ-engedély adható. Ezzel legalizálnák, elismernék a bábáságot külön szakmaként.

MN: Ha tehát nincs ilyen, illegálisan dolgoznak.

GÁ: Mondjuk azt, hogy joghézagban. Nem a mi mulasztásunk, hogy a magyar kormányok mindmáig adósak a szülő nőknek a jogi háttér rendezésével. Hiszen a nőknek egyre növekvő igényük, hogy maguk válasszák meg, hol, kivel, hogyan, milyen körülmények között kívánnak életet adni gyermekeiknek. Szabad ugyan arról dönteniük, hogy kórházban vagy kórházon kívül, szaksegítséggel kívánnak szülni, ám a

szaksegítségnek nem szabad engedély nélkül dolgoznia. Ezzel próbálták csírájában elfojtani az otthon szülés újjáledését, de nem sikerült.

MN: A múlt héten egy újabb anyát kellett kórházba szállítani otthoni szülés után. Majdnem elvérzett.

GÁ: Amikor azt mondja, majdnem elvérzett, azt is mondja, hogy nem vérzett el, mert a jelenlétük tették a dolgukat. Az édesanya még aznap elhagyta a kórházat. Az otthoni születek tíz százaléka világszerte kórházban fejeződik be. Mind kórházi, mind otthon születek során gyakori jelenség, hogy a méhlepény megszületése után a szülő nő bővebben vérzik. Ha minden ilyen ügyből hír lenne, másról se szólnának a lapok. Ebben a konkrét esetben elvégeztük a rutin-beavatkozásnak minősülő elsősegélynyújtást, azaz infúziót kötöttünk be, és a vérzést csillapítottuk, valamint értesítettük a mentőket. Volt valami különös ebben a szülésben, de nem a vérzés: az, hogy egy öt kilós gyermek egy átlagos méretű asszonyból simán megszülethetett.

MN: A rendőrség mégis kuruzslás miatt indíthat eljárást ön ellen.

GÁ: És máglyát is raknak? Mint már mondtam, csak a szülész-nőgyógyász szakorvosi tevékenységtől tiltottak el. Az, hogy valaki bármilyen orvos szükség esetén elsősegélyként vérzést csillapítson és infúziót kössön be, nem kuruzslás, hanem kötelesség. Ha nem kötöttük volna be az infúziót, akkor - jogosan - az elvárható gondosság elmulasztása miatt indíthatnának eljárást. Ezt egy bábának is kötelessége megtenni.

MN: Nyugat-Európában csak az alacsony rizikó csoportba tartozó nők szülehetnek otthon. Ön azonban elvállal nagy súlyú babákat, ikerterhességeket és 35 év feletti nőket is. Ez nem kockázatos?

GÁ: A 35 év onnan jön, hogy ha baj van a babával, afölött már kevesebb esélye van egy nőnek másikat szülni. De ez nem az egészségi állapotról szól: egy 38 vagy egy 42 éves nőnél egyénileg kell elbírálni, kockázatos-e a szülés vagy sem. Hiszen ha egy nő megfogam, szülni is tud. Az ikrek születése minimális kockázatot jelent, ha mindkét gyerek fejfel van, és minden egyéb rendben van. A kisbabát, akire céloz, nem az ikerszülés következményeként veszítettük el. Az ikerszülés lehetséges kockázatai közül itt egy sem lépett föl.

MN: Oxigénhiányosan született, és hét hónaposan meghalt.

GÁ: Az a kisfiú ismeretlen okból halt meg. Létezik ilyen. Méhen belüli állapota az utolsó három percig kifogástalan volt.

MN: A vád szerint kihűlt. Ez hogy történhetett?

GÁ: Amióta az otthon szülés protokollját a magunk számára kidolgoztuk, az egyik fő kívánalom az, hogy minden szülésnél legyen hősugárzó, amit a kitolási szakban mindig bekapcsolunk. Ezt tettük ennél a szülésnél is.

MN: Jól tudom-e, hogy az anyuka a következő gyermekeit is otthon szülte?

GÁ: Bár jól jönne nekem, nem kívánok válaszolni, mert ez az illető magántügye.

MN: Az anyák tehát saját kényelmük érdekében a gyertyafény választják a biztonságos kórház helyett. Nem felelőtlenség ebben segíteni őket?

GÁ: A kényelem meg a gyertyafényes

romantika az otthonzülést övező tévhitek közé tartozik. Az például, hogy az anya a kitolási szakban a kényelmének megfelelően változtathat testhelyzetén, elsősorban nem az ő kényelméről, hanem a baba akadálytalanabb megszületéséről szól. Az anyai mozgás következtében a csontok, ezáltal pedig a szülő utak is szükség szerint megnyílnak. Kisebb a mechanikai károsodás veszélye.

MN: Kórházi szülések szerint minden szülés időzített bomba, ha komplikáció adódik, elengedhetetlen az épületben a mütő.

GÁ: Ha egy intézet kívüli szülésnél egy bába kompetenciáját elismerik, és jó az együttműködés a mentőszolgálat, a kórház és a bába között, a szállítás időtartama nem fokozza a veszélyt, hiszen lemérték, hogy intézetben belül is eltelik körülbelül 30 perc a probléma felmerülése és a császármetszés között.

MN: A problémák egyik pillanatról a másikra történnek egy szülésnél, amikor azonnal be kell avatkozni. Minden perc számít.

GÁ: Nagyon ritkán adódnak ilyen váratlan, azonnal fellépő helyzetek. Ha jobban megpíszkáljuk az eseményeket, kiderül, hogy az esetek zömében találunk egy megelőző orvosi beavatkozást, ami után bekövetkezett az „időzített bomba”.

MN: Vagyis az orvosok tehetnek mindenről?

GÁ: A főlöleslegesen elvégzett rutin-beavatkozások sok mindenről tehetnek. Sheila Kitzinger *A szülés árnyékában. Katarzis vagy krízis?* című könyvében azt írja, hogy minden beavatkozás maga után von egy következőt. Ezt tapasztaltam én is. Akár az ártalmatlannak tűnő burok-repesztést nézzük: számtalanszor fordul elő, hogy szívhangromlás követi, és máris ott az „időzített bomba”.

MN: Önnél gyakran hordanak túl a mamák. Ez nem veszélyes?

GÁ: Fölösleges megindítani a szülést pusztán azért, mert papírforma szerint lejárt az idő, holott a baba egészséges, és még nem akar megszületni. Vagy gátmetszést végezni, amikor a szívhangok jók, és a babának lenne ideje a gátat a neki szükséges módon és mértékben a születéséhez átalakítani. Nincs szükség a szülés gyorsítására, a hasra gyakorolt nyomásra. Vagy fölösleges csupán azért vákuummal kihúzni egy jó állapotban lévő kisbabát, mert a kitolási szak átlagos ideje letelt. Vagy várakozás helyett fájáserősítőt adni, csak mert a szülés lelassul, ha közben az anya és a gyerek jól van. Az oxitocintól olyan intenzív méhösszehúzódnásai lehetnek az anyának, hogy fájdalomcsillapításra szorul, amitől viszont nem érez semmit, és nem

tud a saját testével együttműködni a kitolás során. Ekkor jön a műtétes szülésbefejezés, a vákuum, a fogóműtét vagy a császármetszés. Nem véletlen, hogy Magyarországon minden harmadik nő császármetszéssel hozza világra gyermekét. Holott nem hiszem, hogy a magyar nők kevésbé tudnak szülni, mint a svédek vagy a hollandok.

MN: Miért ennyire kórházellenes?

GÁ: Téved. Inkább kórházpárti vagyok, sőt császármetszéspárti. Amíg nem volt császármetszés, egy csomó újszülöttet elvesztettünk. A császármetszés életmentő beavatkozás, ha arra használják. Az otthonzülés pedig akkor biztonságos, ha probléma esetén van háttérkórház - mégpedig olyan, ahol elfogadják a bába kompetenciáját, és nem különböztetik meg hátrányosan sem a megkezdett otthon szülés után oda forduló szülő nőt, sem pedig az őt beszállító bábát.

MN: Miért halt meg 2007-ben vállalakadás miatt egy kisbaba?

GÁ: A vállalakadás az egyik legfélelmetesebb, előre nem tudható szülészeti komplikáció. Van olyan súlyos fokozata, amikor nem lehet mit tenni, akár kórházban van az ember, akár otthon. De a kérdései alapján úgy tűnik, mintha számtalan haláleset kötődne hozzám. Holott a tizenkilenc év alatt, amióta otthoni szüléseket kísérek, a már említett két kisbabát veszítettük el oxigénhiányos károsodás következtében egyéves koruk körül, és egy szülés közbeni veszteség ért minket, ez a szegény kicsi baba, akiről most ön is kérdez. Mindenki más, anya és gyermek, egészséges. A Pető Intézetben sajnos rengeteg oxigénhiányos károsodással született gyermeket kezelnek. És egyikük sem otthon született. A szülészeti mutatóinkra nemzetközi szinten is büszkék lehetünk.

MN: De a tervezett otthonzülésben válogatott egészséges nők vehetnek csak részt. Tehát ez nem kiemelkedő arány.

GÁ: Érdekes, az egyik oldalon az a vád, hogy válogatás nélkül, felelőtlenül elvállalok mindenkit, a másik oldalon pedig a jó statisztikánk értékét azzal próbálják csökkenteni, hogy válogatott, egészséges nők szülnék csak otthon.

MN: A vállalakadásos esetről miért nem segített gátmetszéssel, hogy a kisbaba megszülethessen?

GÁ: A konkrét ügyről nem szeretnék beszélni, mert bíróság előtt állok. Szakmailag a vállalakadás megoldására sok helyen sokféle javaslat van, de nincs egységes vélemény arról, hogy megoldás-e a gátmetszés. A vállalakadás egyébként nem feltétlenül a baba nagy súlyának következménye. Egy fővárosi kórházban nemrég például egy 3,5 kg alatti babának akadt el a válla.

MN: Hibásnak érzi magát, hogy meghalt az a kisbaba?

GÁ: A tölem telhető legjobbat nyújtottam. Nincs olyan nap, hogy az elveszített gyerekek, szüleik és testvéreik ne jutnának az eszembe. De nem érzem magam hibásnak.

MN: A család kártérítést követel, mert azt állítják, nem világosította fel őket megfelelően.

GÁ: Egyhetes szülésről szóló tanfolyamunk nem otthonzülésre, hanem szülésre készít föl. Nem rejtjük véka alá a véleményünket, és ki is mondjuk, hogy szülés körüli halálozás volt és lesz, bárhol történjen is a szülés. Pontról pontra vesszük a lehetséges kockázatokat. De nem

döntünk helyettük. Van, hogy kiderül, rosszul döntöttek - akár azzal, hogy a kórházat, akár azzal, hogy az otthonukat választották.

MN: Mindez nem biztos, hogy megkérdezi a bírónőt.

GÁ: Egy dolgot ne felejtsem el! A hasonló perek nem arról szólnak, hibázott-e az orvos, hanem azt kell bizonyítani, hogy szándékosan gondatlanul járt el.

MN: A Szülészeti és Nőgyógyászati Szakmai Kollégium szerint az az otthonzülést vállaló orvos, aki „nem agít az otthonzülés ellen, vét a hivatása esküje ellen”.

GÁ: Ennek a 2002-es állásfoglalásnak már számos mondatát ízekre szedték, mert tudományosan megalapozatlannak tartották más orvosok. Az Orvosok a Szabad és Biztonságos Szülésért Társaság egy állásfoglalásában azt állította, hogy a Szülészeti és Nőgyógyászati Szakmai Kollégium az otthonzülésre vonatkozó tudományos alapokat figyelmen kívül hagyja, illetve félreértelmezi. Nemzetközi tanulmányok szerint egészséges anya és problémamentes várandósság esetén a tervezett otthonzülés ugyanolyan biztonságos, mint a kórházi. Az eddigi legátfogóbb, 13 ezer szülést vizsgáló kanadai tanulmány szerint az alacsony rizikójú csoportból kevesebb baba és mama halt meg szülés során otthon, mint kórházban.

MN: De nálunk a kórházszűrőség, a hiányos infrastruktúra, a mentőszolgálat nehéz helyzete miatt más a helyzet.

GÁ: Barcelonában a bábák tömegközlekedéssel járnak otthonzülésekhez, Amszterdamban pedig kerékpáron. Hollandiában a szülések harminc százaléka otthon zajlik, és a biztosítás az otthonzülésre jár: ha egy egészséges nő indokolatlanul kórházat választ, fizetnie kell. A kórházból problémamentes esetben a szülés után hazamehetnek. A szüléseket intézményen belül is bábák kísérik. Hollandia azon tíz ország között van, ahol a legalacsonyabb a szülés körüli halálozás aránya.

MN: Szakmai körökben azt is mondják, hogy ha ön kompromisszumkézsőbb lenne, már rég lenne szabályozás.

GÁ: Az otthonzülés nem én vagyok. Csak rám terelték a figyelmet. Nem rólam szól, hanem egy szabad nő igényéről, aki egyéni figyelemmel kitüntetve, női segítőkét igénybe véve szabadon szeretne szülni. Az otthonzülés szabályozásának arról kellene szólnia, hogy kik, milyen paraméterek alapján, milyen képzettséggel gyakorolhatják a bábáságot.

MN: Ön szerint miért nincs még ma sem szabályozás?

GÁ: Mert jelentős érdekelletétek alakultak ki, amelyeknek már nincs közük a nőkhöz és az újszülöttekhez. A tudás fala mögé rejtőzve, a biztonságra hivatkozva magukhoz ragadták a szülést a szaktekintélyek.

MN: Nem hagyja abba?

GÁ: Ilyen háborított körülmények között nehéz háborítatlan szülésekhez járni. De ha esetleg abba is hagyom, már nem szűnik meg az otthonzülés, hiszen az nem én vagyok. Egyre több a képzett bába, és biztató jel, hogy ettől a tanévtől kezdve a felsőfokú szülésznőképzőn már három féléven át tananyag lett az otthonzülés. De vajon ki lesz a tanár? ■

Forrás: www.magyarancs.hu

A tények

Súlyosbították Geréb Ágnes büntetését

Két év letöltendő szabadságvesztésre ítélte jogerősen a Fővárosi Ítéltábla Geréb Ágnes. A szülész-nőgyógyász emellett tíz év foglalkozástól való eltiltást kapott.

Súlyosbította a Fővárosi Ítéltábla Geréb Ágnes büntetését. Másodfokon, jogerősen is két év letöltendő fogházbüntetésre ítelték a szülész-nőgyógyászt, de öt év helyett tíz évre tiltották el hivatása gyakorlásától. Az elsőfokú ítélet feltételes szabadságra bocsátásáról szóló rendelkezését másodfokon eltörölték - ismertette Czine Ágnes, a másodfokon eljáró tanács elnöke.

Míg az elsőfokú ítélet szerint a büntetés fele idejének, azaz egy évnél a letöltése után szabadlábra bocsáthaták volna a szülészt, addig másodfokon ezt megváltoztatták, így csak a fogházbüntetés kétharmad idejének letöltését követően bocsátható feltételesen szabadlábra Geréb Ágnes - ismertette az ítéletet az MTI.

Az egyik konkrét esettel kapcsolatban - melyben a gyermek holtan jött világra - a bírónő azt mondta: Geréb Ágnes foglalkozási szabályszegés követett el azzal, hogy oxitocin injekciót adott be, amikor nem lett volna szabad, a szülő nőt nem juttatta el időben kórházba, a vállalakadás során alkalmazott módszereket pedig nem megfelelően alkalmazta. Ugyanakkor a bírónő azt mondta: a magzat kulcsfontosságú eltérése az adott körülmények között indokoltnak nevezhető, így azzal Geréb Ágnes nem követett el szabályszegést.

A bíróság megvizsgálta van-e a végrehajtandó szabadságvesztést kiszabó, elsőfokú ítélet enyhítése mellett szóló, méltányolható ok. A másodfokú bíróság azt állapította meg: ilyen méltányolható ok nincs. A bírónő szerint a gondatlanság súlyosabb okát azért állapították meg, mert Geréb sorozatosan, tudatos foglalkozási szabályszegést követett el éveken keresztül. Mint mondta, ezért a társadalom védelme érdekében a lehető leghosszabb, vagyis 10 évre eltöltötték foglalkozásától.

Geréb Ágnes elsőrendű vádlott, továbbá a negyed- és ötöd rendű vádlottak nem szólaltak fel az utolsó szó jogán. Ilyen szigorú ítéletet egyébként még nem született Magyarországon műhibaperekben.

Kegyelmet kér a TASZ

Az Igazságot Geréb Ágnesnek Mozgalom és a Társaság a Szabadságjogokért (TASZ) megdöbbenve fogadta az ítéletet. Álláspontjuk továbbra is az, hogy a tárgyaláson a bábák nem kaptak lehetőséget az érdemi védekezésre. Mint közleményükben írták, habár a nemzetközi szaktekintélyek, köztük az Egészségügyi Világszervezet (WHO) volt igazgatója is azt igazolta, hogy a magyar bábák nem hibáztak, a bíróság nem vette figyelembe ezeket véleményeket, és elutasította tanúként való meghallgatásukat is.

A bíróság kettős mércét alkalmaz: eltérően ítéli meg a kórházi és az intézetben kívüli szülést. Míg a kórházi orvosok csak a legkritikább esetben kerülnek büntetőbíróság elé, és perük többnyire felmentéssel zárul, a bábák ellen szülési komplikáció esetén rögtön eljárás indul – közölte a TASZ. A jogvédők most kegyelmet kérnek Geréb Ágnesre, mint írik, bíznak abban, hogy Schmitt Pál pozitívan bírálja majd azt el. Geréb Ágnes jogi képviselője, Pelle Andrea a hvg.hu-nak azt mondta, a kegyelmi kérvényt jövő héten akarják benyújtani. Az LMP közleményében jelezte, hogy ha Geréb Ágnes államfői kegyelemért folyamodik vagy egy esetleges alkotmányjogi panaszhoz, akkor ahhoz minden jogi segítséget meg kíván adni.

Több eljárás

Geréb Ágnes otthonszülésekkel kapcsolatban egyrendbeli, halált okozó, foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés, valamint egyrendbeli,

maradandó fogyatékossgát okozó, foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés vétsége miatt ítélték el. 2010. december végén kiengedték az előzetes letartóztatásból, több mint egy éve házi őrizetben van.

A szülésznő és négy társának ügye négy esetről szól. Az egyik esetben a gyermek a vád szerint a szülés levezetése következtében holtan jött világra, a másik esetben fél évvel később halt meg a kórházban. A másik két esetben a szülő nők kerültek életveszélyes állapotba; ezen esetekben a veszélyeztetés tényét nem tudták bizonyítani.

A bírósági tárgyalási szakaszban lévő ügyeitől függetlenül Geréb Ágnes 2010. október 8-án előzetes letartóztatásba helyezték foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetés vétsége és más bűncselekmény gyanúja miatt. Akkor ugyanis az általa vezetett Napvilág szülésházban komplikációk léptek fel egy koraszülésnél. A szülésznő Alma utcai központjában felkészítő tanfolyamot tartott, amikor az egyik kismamánál megindult a szülés. A bábák kihívták a mentőket, de velük együtt a rendőrség is kiérkezett, akik kihallgatták a jelenlévőket, majd lezárták a szülésházat.

A nevéhez fűződő tragédiák miatt lett szabályozás

Az elmúlt kormányzati ciklusokban a döntéshozók mindig egy Geréb nevéhez fűződő tragédia után álltak hévvel láttak neki az otthonszülés szabályozásának. Évente 200-250 nő dönt úgy, hogy nem kórházban, hanem otthonában vagy egy szülésházban szeretné világra hozni gyermekét. Az otthonszülés szabályozására az első próbálkozást még Horváth Ágnes tette meg azután, hogy néhány hét leforgása alatt több olyan eset is történt, amikor mentők segítségét kellett kérni. Igaz, a liberális tárca első javaslata hatalmas felháborodást váltott ki, mivel kötelezővé tették volna az orvosi jelenlétet.

Az MSZP-SZDSZ szakítása után azonban elsikkadt a szabályozás, Székely Tamás akkori egészségügyi miniszter pedig csak civil szervezeti nyomás után volt hajlandó újra napirendre venni az otthonszülést. Ígérete szerint 2009-re el kellett volna készülnie a rendeletnek, de semmi sem lett belőle.

A Fidesz végül szabályozta az otthonszülést, igaz a gyakorlatban nem működik. Szócska Miklós jelenlegi egészségügyért felelős államtitkár 2010. decemberében azt mondta, minden anyának joga van eldönteni, hol szül. A kormány 2011 tavaszán rendeletet alkotott az otthonszülésről, amelynek alapja, hogy az anya megválaszthatja hol szül, de csak akkor, ha az nem veszélyezteti a gyerekek egészségét.

A szabályozás szerint a szülés levezetőjének működési engedéllyel kell rendelkeznie, amelyet az ÁNTSZ [Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat] ad ki. Rögzítik azt is, hogy azoknak, akik részt vesznek a szüléssel ellátásokban, milyen képzettséggel kell rendelkezniük, mi a feladatuk, a felelősségük, milyen hatáskörük és milyen dokumentációs kötelezettségük van. A hvg.hu információi szerint egyelőre azonban egyetlen baba sem rendelkezik ezzel a működési engedéllyel. ■

Forrás: hvg.hu/MTI, 2012. február 10.

Geréb Ágnes a magyar Gandhi?

Mátyássy Áron Magyarország egyik legtehetségesebb fiatal filmrendezője. Elsőfilmesként megnyerte a 40. Filmszemle fődíját, az Utolsó Idők c. alkotásával, de ő jegyzi az Átok című sorozatot is. Közéleti megszólalásai eddig nem voltak, a Geréb Ágnes ügy kapcsán mégis úgy érezte, hallatnia kell a hangját. Megrendezte az Ezekben az időtlen órákban – Szül(et)éstörténetek c. darabot, A háborítatlan szülés valódi arca(i) címmel pedig rövidfilmet készített. Őt kérdeztük, úgy is mint kétgyermekes apát, miért tartja fontosnak felvállalni Geréb Ágnes harcos védelmét, valamint, hogy a szülésznő személyes sorsa elfedheti, avagy felszínre hozhatja az igazi kérdéseket a női önmegvalósítás kényes témájáról.

Miért foglalkoztat Geréb Ágnes sorsa?

Nem akarom, hogy börtönbe kerüljön. Alapvetően vicces, hogy két férfi beszél erről, hiszen a szülés elsősorban női ügy. Sokszor a férfiak azt hiszik, hogy jobban tudják még ezt is. Az első gyermekünk születése kórházban történt, ahol sok-sok óra vajúdás után azt mondták, hogy most már baj van és császármetszés lett a vége. Mikor a második babánkat várta a feleségem, utána olvasott, hogy feltétlen csak így lehet-e, mivel nem segítette a szülését az a környezet. Akkor jutottunk el a Születésház tanfolyamára, ami egy teljes körű oktatás a szülésről. Nagy benyomást tett ránk a bábák szüléshez való hozzáállása, Geréb Ágnes személyisége, szakmai felkészültsége. Nagyon fontos emberi jogi szempontból is, amit felvállal. A kálváriája üzen, és tükröt mutat társadalmunk felé. Neki bábaként kellene dolgoznia, bábákat tanítani, nem börtönben a helye.

Az otthonülés ideológiai, vagy pusztán biztonsági kérdés?

Mindenkinek ott kell szülni, ahol biztonságban érzi magát, mondja Geréb Ágnes, ha ez a kórház, akkor ott. Nem az otthonülésre akar senkit rábeszélni, csak azt szeretné, hogy a nőknek jó szülésük legyen, ne egy traumatikus, halál-közeli élményként maradjon meg bennük, hanem a női mivoltuk egyik legünnepelesebb megéléseként. Háborítatlan szülésnek hívják a szemléletet, amit ezek a bábák képviselnek világszerte. Statisztikai tény, hogy minden felesleges egészségügyi beavatkozás a szülés menetébe melegágya a további komplikációknak. A szülés egy természetes folyamat, nem pusztán fiziológiai, hanem lélektani is, ami normál keretek között saját magától végbemegy. Michel Odent professzor azt mondja, hogy a szülés folyamán olyan ősi agyterületek lépnek működésbe, amik a civilizáció előtti korból maradtak meg mementóként, de amint közbeszóló szülés közben a civilizációs terhelés, blokkolhatja azt. A háborítatlan szülés nem szól másról, minthogy engedik a maga útján folyni a dolgokat, és nem avatkoznak bele. A bábák ezt képviselik, de tegyük hozzá, hogy felelősen, hisz ha kell, akkor két napig is a vajúdo anyával vannak. A bábák a 37. héten ugyanúgy ultrahang segítségével állapítják meg, milyen kockázati besorolás alá esik az adott kismama, és az alapján döntenek, hogy javasolják-e az otthonülést. A baba végigkíséri a kismamát terhessége alatt, egészen a szülésig, figyel rá. Az ő szerepe magánál a szülésnél kicsit olyan is, mint a kórházban a nőre kötött CTG-készülék, ez a szakmája, hogy észreveszi a külső jelekből, ha valami történik.

Ranschburg Jenő írta, hogy „több mint húsz olyan ország van Európában, ahol a születés óráiban kevesebb baba és kevesebb anya veszti életét, mint Magyarországon, és ezeknek az országoknak a legtöbbszörében – például Angliában, Hollandiában, Németországban – az otthonülés legális és egyre

elterjedtebb módja a gyermek világra hozatalának.” Am például Hollandiában, ahol 30%-os az otthonülési arány, lényegesen fejlettebb az egészségügyi infrastruktúra. Nem lehet, hogy a várható kockázat nálunk túl nagy ennek hiányában?

Persze, van a szülésben rizikó, komplikációk léphetnek fel, ezért fontos nagyon, hogy megfelelő háttérintézmények legyenek. A bábák és a kórházak együttműködjenek a szülő nők érdekében, és ne presztizsharcot folytassanak a másik kárára. Például, ha egy baba felhívja őket, hogy küldjenek mentőt, akkor ne a rendőrséget küldjék maguk előtt. Az utóbbi húsz év története az, hogy szakmai ellenszélben tudtak a bábák 3500 újszülött világrajövetelénél segíteni, úgy, hogy jobb az eredményeik a nyugat európai átlagnál, tehát elegendő a hazai infrastruktúra állapota. Bizom benne, hogy egy megfelelő szabályozás rendbe teszi a fejekben ezt is.

Talán nem köztudomású, hogy Geréb Ágnes igen régóta feszegeti a határokat. 1977-től támogatja az apas szülést, és hálapénzt sem fogadott el soha. Az ő pellengérré állítása lehet egyfajta bosszú az anyagilag érdekelt orvostársadalomtól?

Nem akarok negatív képet festeni az orvosokról, mert meggyőződésem, hogy mindegyikük a legjobbat próbálja nyújtani. Az igazi probléma abban áll, hogy beléjük van kódolva a képzésük során, hogy onnan indul a biztonság, ha bekerülnek a kórházba. Nehéz ezt a világgépet revideálni és újragondolni, azt elfogadni, hogy vannak olyan területek, ahol ez máshogy van. Az önrévizio személyes felelősségük, de a kórházi protokoll is egy túl merev rendszer, ami traumákat okozhat a szüléskor, és ez kihathat az esetleges későbbi szülésekre is. Ha sikerül áttérni a beléjük szocializált gátakat és elfogadni, hogy a szülés egy természetes folyamat, akkor ezek a félelmek elmúlnak, és egy sikeres szülés után nem azt mondják a kismamának, hogy na, túl vagyunk rajta.

Szét lehet választani Geréb ítéletét az otthonülés kérdésétől?

Nehezen, hiszen műhibaper soha ennyi indulatot nem váltott ki Magyarországon. Teszem hozzá: sajnós, mert ezzel a társadalom nem azt a 3500 gyereket látja szaladgálni, akik otthon születtek, hanem azt az egyet, aki elsenvedte ezt a szörnyű tragédiát. Az intézetben kívüli szülésnek nem kellene országos problémának lennie. Mindenhol, ahol engedélyezik, egy kisebbség

ügye, itthon sem fog főmegjelenséggé válni. Úgy látom, hogy három dolog keveredik. Az első egy minoritás ügye, azoké, akik kórházon kívül érzik biztonságban, hogy szülijenek. 20 évig az állam ezzel nem foglalkozott. A második ebből fakad, amennyiben korábban is lett volna szabályozás, akkor lehet, hogy el sem jut büntetőperig Geréb Ágnes. Lett volna egy orvosi kollégiumhoz hasonló baba testület, akik eldöntik, hogy történt-e műhiba, avagy sem. A harmadik pedig, amit az előbbiek

implikálnak, az a reform, aminek előbb-utóbb be kell következnie a szülészeti ellátásban. A WHO ajánlásában a császármetszéses szülések arányát ideálisan 10-15% közé teszi, ehhez képest Magyarországon van olyan kórház, ahol ez 45%. Felmerül a kérdés, hogy tényleg ilyen rosszul szülnék a magyar anyák, vagy valahol máshol van a baj.

Az Orvosi Kamara érdekelt volt egy negatív szakvéleményben?

Az az orvos-szakértő, aki évtizedeken keresztül abban él, hogy a szülés arról szól, hogy jó, bejön a kismama, ha egy nappal terminus után van, akkor burkot repesztek, tágitok, induljon be, nehogy túl öreg legyen a baba, satöbbi - nyilván kórházi protokoll alapján látja a folyamatot, tehát óhatatlanul is előítéletes, ráadásul az orvosi kollégium állásfoglalása is ellenzi az otthonülést. Sokkal komolyabb probléma az, hogy nem volt tisztességes a bírósági eljárás, ugyanis a védelem nem gyakorolhatta azt az alapjogát, hogy saját szakértői bizonyítékait személyesen előadhassa. Nagyon sok álságos indokot és magyarázatot adott a bíróság, hogy nem az otthonülésről alkot véleményt, miközben ordít, hogy mégiscsak ez van a háttérben. Szinte sugallja, hogy ha ezekkel vagy, akkor egy felelőtlen társasághoz csatlakoztál. Csak érdekességként említem, hogy másodfokon a vád részéről Scherné Bagi Edit ügyész nő támadta Geréb Ágnes, aki annak idején Kaiser Edét is sikeresen elmeszeltette a móri ügy kapcsán, ami, mint később kiderült, hamis vád volt.

Geréb ártatlan, vagy csak súlyos a büntetés?

Ártatlan, a kórházi perekhez képest meg súlyos a büntetés. Elgondolkodtató, hogy mindkét bíróság az engedetlenségére hivatkozva súlyosbította a büntetését. Amikor 2007-ben eltiltották, szerzett egy szülésznői diplomát, és tovább dolgozott. Azt gondolom, ha akkor abbahagyja, az olyan állapotot konzervált volna, ami a progressziónak megy ellene. Kicsit olyan, mintha Gandhit számon kérnénk, hogy miért csinálta, amit csinált. Nehéz szívvel mondom, hogy az úttörőknek úgy tűnik ez a sorsuk, de az idő Geréb Ágnes fogja igazolni, hiszen semmi mást nem csinál, csak a nők önmegvalósítási jogáért küzd. Egyedül azt lehet felhozni ellene, hogy nem a Szülészorvosi Kamara által elvárt protokoll alapján kísérte a szülést, egyébiránt semmi olyat nem csinált, amivel veszélyeztetette volna a gyermeket. A tragédia ugyanúgy a kórházban is bekövetkezhetett volna. Abban is biztos vagyok megismerve Geréb Ágnes, hogy ha hibázoit volna, akkor annak minden felelősségét is vállalja.

Forrás: www.fenteslent.blog.hu, 2012. február 27.

Advocates join Hungarian midwife Ágnes Geréb's fight for home births

– Mia Kalef

I dreamed I was Ágnes Geréb, Hungarian doctor and midwife who was jailed by state authorities for her work in delivering babies in a mother's home — something that is common around the world, but is criminalized in Hungary.

The only difference was I wasn't in jail...yet. In the dream, I had a half hour before lock down and I knew there was no time; not for goodbyes, not to complete my life's work, and certainly not to establish any form of justice.

Luckily, I awoke. But for some reason I've not been able to shake the cold and pressing feeling of imminent incarceration. Might it have to do with the fact that earlier that same night, I had agreed to write an article to help free her?

Next to air, food, and water, birth and death are the only other essential ingredients each of us is destined for. So after immersing in articles, films, websites, and interviews regarding Geréb's case, it's not surprising that her story presents a human rights issue with questions about Hungary's democracy running a close second.

Hungarian health authorities resist midwifery

"Birth in Hungary stands where we stood in the United States— quite honestly about 30 years ago," said Elizabeth Davis, founding board member of the International Alliance of Midwives.

"The European nations that have autonomous midwifery have the best outcomes. The mothers do better, the babies do better, the society does better".

Indeed, eighty years of medical research does show that birth has long-term consequences on health. For this reason, the World Health Organization cautions that no more than 15 per cent of births should be by caesarean. Statistics show that midwives decrease the rate of cesarean sections by 50 per cent, the use of drugs during birth by 30-40 per cent and the episiotomies (when the mother's vaginal opening is cut during childbirth), by 75 per cent.

Knowing this, Hungarian midwives, led by Geréb, have petitioned Hungary's government for the necessary license granting them autonomy. Despite their consistent attempts, they have been rejected for the past 22 years. Because Hungarian health authorities oppose the practice of midwifery, midwives are left open to criminal investigation every time a home birth takes place.

On the rare occasion, a midwife deems it important for a birthing mother to go to hospital. In Hungary, an ambulance arrives accompanied by police and often the press. .

"The police intimidate the birthing mother, the father, and the midwife," said 35 year-old Orsi, whose friends have had home births. "Then, they (Hungarian doctors in hospitals) will leave the child for up to two hours if they know it came from Ágnes or a midwife just to make the situation worse."

"I hope I will never be forced to give birth in a Hungarian hospital because I'd be scared for my child."

Geréb's arrest

Geréb was placed under pre-trial detention on Oct 8, 2010, after a pregnant mother, who due to abnormalities had earlier been instructed by Geréb to give birth in hospital, presented at Geréb's clinic already in labour. The baby was born unusually fast and before ambulance could arrive. Police immediately arrested Geréb and seized all documents in her clinic. At the end of 2010 she was released into house arrest.

On 10 February 2012, the Budapest court made a ruling, sentencing Geréb to mandatory two years in prison with a 10-year prohibition to practicing obstetrics or midwifery. Six other midwives have also been on trial. Geréb has been quoted saying she sensed being set up for two years before her October 2010 arrest.

Hungarian-born Vancouver psychologist Andrew Feldmár, whose work is highly regarded in Hungary, spoke up against the persecution of Geréb and other midwives.

"Let's get out of the dark ages where women who were envied, were accused and declared to be witches, then sentenced to be burnt," Feldmár said. "'OB's (obstetricians) are threatened, jealous, feel left out, and out of greed and conservative fear, want to postpone the moment when it becomes obvious that things need to change."

"It's about bio-politics, about who has the power to make life/death decisions when someone is weak like during birth, death, madness, and illness."

This proposed 21st century "witch hunt" might explain Geréb's "special" treatment in court and in jail. During one hearing she was brought in and made to sit in hand cuffs, leg cuffs and leg irons for hours without water, leaving a ten-inch gash in her ankle.

While in jail, she was subjected to strip and body cavity searches before and after every visitor. Assuming it was common practice, she shared this with inmates only to discover through their astonishment that she was receiving "special treatment".

Corruption in the hospitals

There have been neonatal deaths in Geréb's case. Although devastating, it is understood across the health professions that death is part of birth both in and out of hospitals. The difference in Hungary is that hospital deaths are rarely tried in court, while cases involving midwives become criminal cases. All the parents involved in the charges brought against Geréb, except one, have spoken in her defence.

"Many unpleasant things that take place inside Hungarian hospitals are carefully concealed," said Dr István Világhy, a Hungarian obstetrician formerly practicing in Switzerland. "There are approximately 20 mothers each year who die and about whom we cannot hear a word."

Hungarian attorney László Ábrahám, who works on behalf of families within the hospital system, agreed.

"I have only heard of one case where an obstetrician received a jail sentence," he said. "Physicians in Hungary are interested in gratuities alone as far as I can see. They are paid as much as a road sweeper in the streets, and many of the younger generations go to work abroad where they are paid much more."

It is customary for parents to pay up to \$1,000 US under the table to ensure their baby will be well taken care of, he alleged. The money is dropped in a box inside the change room. For many families, this can mean up to two months' income.

Corruption in the Courts

Obstetricians who stand vehemently against midwifery have been the only expert witnesses summoned for all of Geréb's cases – none have experience in out of hospital births. When six international world-class experts in obstetrics and midwifery submitted their testimonies, all were denied.

Elizabeth Davis, one of the denied experts, says, "I went to leading OB and midwifery texts on standards of care, and found on every count Ágnes Geréb's standard to be impeccable. Hungarian government refused to look at the testimonies by using a loophole in the system. How does a court dismiss world-class experts in the field? (It's) shocking."

Is Geréb getting a fair trial?

"No, I think not," Davis said.

Vancouver's Saraswathi Vedam, former faculty head at UBC's esteemed midwifery program was also one of the six experts consulted. She could not be reached for this article.

Geréb's track record of creating change

Geréb graduated from medicine in 1977 and as an obstetrics specialist in 1982. During her years of practice, she was the first to invite fathers into the birthing room. (After being suspended for six months, the hospital later proudly announced it was the first to allow such progressive, western measures into Hungary.) Geréb decided to become a midwife and trained extensively with leaders in the field in both obstetrical nursing and midwifery. Her expertise gained her recognition as a world expert on home birth.

In 1992, she opened the Alternatal Foundation to promote natural and safe childbirth with world-renowned obstetrical authority Michel Odent as its honorary chairman.

To date, she has delivered over 9,000 births, 3,500 of them at home, has opened a birthing centre, trains midwives locally and internationally, has contributed to ten books published about health and birth, and has been featured in six films. She is one of 2,700 international Ashoka fellows acknowledged for social entrepreneurship and chosen for being "an engine of social change and role model for the citizen sector".

There is even a Hungarian yearly holiday, "Home Birth Day", drawing hundreds of families together from around the country, started because of Geréb. Geréb has hosted conferences whose presenters have included representatives from the World Health Organization and respected scientific researchers and pioneers including Marshall and Phyllis Klaus, Marsden Wagner, Ina May Gaskin, and others.

The call for international support

Is it surprising that Geréb's case can go on in an EU country with a steadily developing open, market economy, and parliamentary elections?

One of Ágnes' interpreters, when speaking of her some 10 000 supporters in the world, said:

"We've lost this in Hungary, international attention is our only chance."

I asked Geréb, "What is your one wish for Hungary?"

Over a crackling Skype line, her interpreter quietly responded: "Freedom".

Looking at how long Hungary has staved midwifery from its rightful place and at the inhumane and unfounded treatment Ágnes Geréb has suffered, using your voice can make "history repeating itself" transform into people breaking tradition and "making history"... ■

Source: www.vancouverobserver.com,

9 March 2012

Hungarian home births champion to move from house arrest to jail

Court increases acclaimed midwife Dr Ágnes Geréb's punishment for 'negligent malpractice'

When the police ring Dr Ágnes Geréb's doorbell, late on a Thursday night, she quickly hunches forward on her sofa in an instinctive gesture of self-protection. Then, with infinite tiredness, she shuffles to the front door. A police officer impatiently demands her signature and disappears into the darkness.

Saturday will be the 494th day of Geréb's house arrest in Budapest. For the past 16 months, the midwife and internationally recognised home-birth expert has been confined to her home for 24 hours a day, seven days a week.

Officers arrive unannounced, at any hour of the day or night, to check that Geréb, 59, is home. If not, she can expect to return to the prison where she spent 77 days in 2010, accused of negligent malpractice after a woman went into early labour in her birthing centre.

In five days' time, Geréb will be taken back to prison after losing an appeal against her original sentence of two years' imprisonment (with a specification that she serve a minimum of a year) and five years' suspension from practising as either a doctor or midwife. The minimum time she must serve has been increased to 16 months and the ban doubled to 10 years.

The Guardian is the first and last newspaper she has allowed into her home before returning to jail. She cannot bear to examine her feelings too closely.

"Please don't ask me any more," she says at one point. "Please can we stop? I'm going to cry."

Geréb's crime is to have spent the past 17 years quietly resisting Hungary's attempts to criminalise home births. Against a background of escalating police harassment and abuse, Geréb helped deliver 3,500 babies at home, one of whom died some 14 months after a difficult labour, another as a result of shoulder dystocia (when the head has been born but one of the shoulders becomes stuck behind the mother's pelvic bone). A third infant died seven months after suffering a lack of oxygen at birth.

According to the World Health Organisation, Hungary's early neonatal mortality rate (babies aged 0-6 days) is five deaths in every 1,000 live births. By this measure, Geréb could have expected to see 17 or 18 babies – not three – die during her almost two decades as an independent midwife.

But because the government refuses to regulate independent midwives in Hungary, these cases triggered a criminal investigation and Geréb was found guilty of manslaughter, negligent malpractice and two other charges involving common obstetric occurrences.

Geréb's supporters petitioned against the rulings but in February the appeal court increased her sentence and

the ban on practising as a midwife. Prosecutors are now preparing a second tranche of four similar cases. If successful, these will see Geréb's sentence increased yet again.

The parents of the babies involved, with the exception of one couple, stand by Geréb. Andrea Vagyok's son died in 2003. She explained why she went on to have three more children delivered by the woman whom she affectionately calls Ági.

"Ági made no mistakes that night," she says. "There are times in life when you are in the hands of God and can do no more."

Vagyok is, she says, horrified that the death of her baby is being used against Geréb. "I don't understand why Ági is being persecuted," she says. "We are prepared to go to the president and ask him to grant her clemency."

Geréb's supporters – including the Royal College of Midwives, the International Confederation of Midwives, and the International Federation of Gynaecology and Obstetrics – say she has been singled out for punishment because of her dedication to the home-birthing cause.

They are going to the European court of human rights on Geréb's behalf, but the process is expected to take years. In the meantime, there are serious concerns about whether the increasingly fragile mother of four can survive more time in a prison system criticised in a 2010 UNHCR report as inhumane and degrading.

Donal Kerry, international spokesman for the campaign to free Geréb, says that the midwife is being punished because, while the Hungarian constitution upholds the right of women to give birth at home, until last month it remained an offence for any licensed medical professional to help a woman do so.

Nick Thorpe, the BBC's central Europe correspondent, whose five sons were delivered at home by Geréb, says that her trial remains a "complete failure of the Hungarian justice system".

Neither Hungarian midwives nor international experts were allowed to testify on Geréb's actions, he argues. Instead, the court relied on Hungarian maternity doctors: professionals who not only have no direct experience of home births but who officially maintain the statistically unproven position that home births are more dangerous than hospital deliveries.

Now, he says, "everything balances on a knife-edge".

"Will the new president have the wisdom and the bravery to correct a serious miscarriage of justice, and stand up for human rights and women's rights?" he asks.

Geréb is bleak about her chances of a presidential reprieve. "Optimistic?" she asks. "After almost two years' imprisonment?" ■

Source: www.guardian.co.uk,
27 April 2012

happy
mother's
day

Sometimes

- Anna Pardi

sometimes life is as intimate
as a line
from a mother's letter
palpable brimming with hope
inspiring affection

other times it is shredded paper
an unbearable train of thoughts
a tempest fleeing before the storm
a thorn kneeling before the nettle.

Translated by
Elisabeth Watson Liebert

Laments of a Poor Little Child
(excerpt)

- Dezső Kosztolányi

Dear mum's old picture.

Charming photograph.

She is so young still. Sixteen and a half.
She wears a large cross made of ivory
but secret future sufferings imbue
her sombre hair and velvet finery.
Against the weight of rings and golden
bracelets
her dreamy hands are nesting slightly
curved,
she rests an elbow lightly on the table
head gently leaning, countenance reserved.
She looks a stranger, quite unknown to me,
the bride of secret fairy-story dreams,
only her eyes, those wistful violets,
they smile at me their melancholy beams.
I see my own self in those wistful eyes,
misty with future dreams she would
encounter,
those anxious eyes, fixed gazing in the void.

My soul is circling there around her.

Translated by Peter Zollman

Tompa László:
Anyám kinéz az ablakon

Anyám reggelenként
Ablakán kinéz:
fagyott, jól felöltözz
lelkem, ha kimész.
Máskor szól: no lám, hogy
Átsütött a nyár,
Nehogy kigyúltan
Hideget igyál.
Mindig így figyel rám,
Törődik velem.
Most ne legyen lassú,
Most ne hirtelen.
S teszi ezt, mióta
Megszülettem én,
És folytatja most is
Ameddig csak él.
Mert a lelkem ő
Velem van itt is.
Anyagondja rajtam,
Varázsing és pajzs.

Mécs László:
A királyfi három bánata

Amikor születtem, nem jeleztek nagyot
messiás-mutató különös csillagok,
csak az anyám tudta, hogy királyfi vagyok.
A többiek láttak egy síró porontyot,
de anyám úgy rakta rám a pólyarongyot,
mint a babusgatná a szép napkorongot.
Maga adta nékem édessége teljét,
úgy ajándékozta anyasága tejét,
hogy egyszer földnek beinem kedve teljék.
Isten tudja, honnan, palásot kerített,
aranyos palástot vállamra terített,
fejem fölé égszín mosolygást derített.
Ma is úgy foltozza ingemet, ruhámat,
ma is úgy szolgál ki, főzi vacsorámat,
mint királyi ember királyi urának.
Amerre én jártam, kövek énekeltek,
mert az édesanyám izent a köveknek,
szíve ment előttem előre követnek.
Amíg ő van, vígan élném a világon,
nem hiányzik nekem semmi a világon,
három bánat teszi boldogtalanságom.
Az egyik bánatom: mért nem tudja látni
egymást a sok ember, a sok-sok királyfi,
úgy, ahogy az anyjuk tudja őket látni?
másik bánatom: hogyha ő majd holtan
fekszik a föld alatt virággá foszoltan,
senki se tudja majd, hogy királyfi voltam.
Hogyha minden csillag csupa gyémánt volna,
minden tavaszi rügy legtisztább gyöngy volna:
kamatnak is kevés, nagyon kevés volna.
Hogyha minden folyó lelkemen átfolyna
s ezer hála-malom csak szoltárt mormolna,
az én köszönetem így is kevés volna.
Hogyha a föld minden színmézét átadom,
az ő édességét meg nem hálálhatom,
ez az én bánatom, harmadik bánatom.

Havas Éva:
Te (Anyák napjára)

Nagyon rég voltam kisgyerek,
s most, hogy a múltba révedek,
látom, hogy mennyit küszködtél,
szívvel-lélekkel neveltél
- hosszú volt az út, tudom,
és szegélyezte fájdalom -
a gyerekkor elmúlt, felnőttem már,
az évek elszaladtak lám,
s te most is gondot viselsz rám.

Te mindig nyújtottad kezed,
mikor azt hittem: nem lehet,
én így tovább már nem bírom,
te nyugtattál ha fájt nagyon.
A legjobb orvosság voltál,
erőd mint patak folydogált,
a könnyű légből im, elszállt.
Ha kell, most én fogom kezéd,
és mindent köszönök neked!

www.poet.hu

Fazekas Anna:
Köszöntő

Hajnaltájban napra vártam,
hús harmatban térdig jártam,
szellő szárnyát bontogatta,
szöghajamat fölborzolta.
Hajnaltájban rétre mentem,
harmatcseppet szedegettem,
pohárkába gyűjtögettem,
nefelejcsbet beletettem.
Hazamentem, elpirultam,
édesanyám mellé bújtam,
egy szó sem jött a nyelvemre,
könnyem hult a nefelejcsre.
Édesanyám megértette,
kicsi lányát ölbevette,
sűrű könnyem lecsókolta,
kedve szóval, lágyan mondta:
„Be szép verset mondtál, lelkem,
be jó is vagy, kicsi szentem!”
S nyakam köré fonva karját
ünnepeztük anyák napját.

Nadányi Zoltán:
Nagymamák köszöntője

Erdő lánya, gyöngyvirága
gyöngyöm-böngyöm gondot űz,
rügy kipattog, madár csattog,
barkát vet a parti fűz,
zöld erdőben, zölden gyöngyen,
fehér gyöngyből gyöngyvirág,
gyöngyös gyönggyel, gyöngyvirággal,
köszöntöm ma NAGYMAMÁMAT!

Áder János első államfői beszéde

2012. május 2.

Érdemes belátnunk: amit önmagunkról gondolunk, olyan lesz országunk.

Tisztelt Ház, tisztelt Elnök urak, Miniszterelnök úr, Hölgyeim és Uraim, tisztelt Honfitársaim!

Amikor az ember elfogadja a felkérést, hogy Magyarország Köztársasági Elnökének jelöljék, mielőtt igent mondana, önmagával és honfitársaival szemben is kötelessége alapos önvizsgálatot tartania. Én is erkölcsi kötelességemnek éreztem, hogy önvizsgálatot tartsak.

Akik ismernek, pontosan tudják rólam, sosem ijedtem meg a feladattól, a felelősségvállalástól. A mostani önvizsgálat mégis minden korábbinál nehezebb helyzet elé állított. Nehéz munka volt ez, hiszen hogyan is lehetne könnyű önmagunkat egy olyan feladat súlyával összemérni, mint amit a Köztársasági Elnöki megbízatás jelent? Ha valakik, az előttem járók mind ismerik ezt az érzést. És velük együtt most már ismerem én is.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Magyarország 5. Köztársasági Elnökeként kimondott első szavam a köszöneté.

Köszönetem fejezem ki mindazoknak, akik támogatták, és azoknak is, akik kritikával illették jelölésemet. A támogatás mindig sok erőt ad az embernek, a bírálat pedig arra jó, hogy józanságra, mértéktartásra intse. Ezért is köszönöm meg Önöknek tiszta szíveimből a bizalmat és a fenntartásokat is. Számomra ez így együtt fejezi ki mindazt, amit a demokrácia és a nemzet egysége jelent. Egy nemzet igazi egysége ugyanis épp olyan összetett, mint a zenében az összhang, a harmónia, ami mindig sokféle hangban, sokféle szólamban ölt testet. De ahhoz, hogy ebben az összhangban mindig szívesen ismerjünk önmagunkra, mindössze egyetlen dologra érdemes, és kell is vigyáznunk. Arra, hogy soha, egyetlen pillanatra se feledkezzünk meg arról, mit is jelent a demokrácia. A demokrácia igazsága ugyanis mindig vitákban születik meg. Ezek a viták lehetnek élesek, lehetnek kemények, de sohasem hiányozhat belőlük egymás tisztelete, magyarságunk tisztelete, európaiságunk tisztelete, nemzeti közösségeink tisztelete, alkotmányos jogintézményeink tisztelete.

A második legfontosabb szó ezért számomra a tisztelet szava.

Mert fontos tudnunk, és nem lehet eléggé tudatosítanunk egymásban, hogy a sokféleséget mindig csak egyetlen apró különbség választja el a széthúzástól, azaz attól, hogy bármilyen pillanatban terméketlen, ártó, önző, a közösséget indokolatlanul megosztó vagy önpusztító erővé válják. És ez a különbség nem másban van, mint a tiszteletben, vagy annak hiányában. Csakhogy ez az egyetlen leheletnyi különbség egész világokat választ el egymástól. Meggyőződésem, hogy mi magyarok elsősorban azzal bizonyíthatjuk életrevalóságunkat, ha mindig képesek leszünk, ha lehet szép szóval, ha kell kemény érveléssel, de mindig a tisztelet hangjánál maradva megbeszélni közös dolgaikat. Ebben kitüntetett szerep háruul mindazokra, akik politikusként vállalnak felelősséget akár falujuk, akár városuk vagy épp hazánk boldogulásáért.

Nem mindegy, hogy milyen mintát adunk.
Nem mindegy, milyen értéket közvetítünk.

Tisztelt Honfitársaim!

Ma szinte nincs olyan ember, nincs olyan család, nincs olyan közösség, aki ne érezhetné úgy, hogy az elmúlt években, évtizedekben sok méltánytalanság érte, és nehezen gyógyuló sebeket is szerzett. Ez igaz a politika világára is.

Mit tegyünk hát ebben a helyzetben?

Én azt javaslom, ne arról szóljon az életünk, miként toroljuk meg a másikon sérelmeinket! Ehelyett szóljon inkább arról, hogyan tegyük helyre kudarcainkat és tévedéseinket. Őszintén hiszem, hogy Magyarország népe sikerre született. De ahhoz, hogy valóban siker koronázhassa törekvéseinket, néhány dolgot el kell még rendeznünk egymás között, amelyeket eddig elmulasztottunk.

József Attila szép szavával élve, „a múltat be kell vallani”. Végre nekünk is helyre kell tennünk tévedéseinket. Tanulnunk kell kudarcainkból. Mit is kíván tőlünk ez a feladat?

Netalán nagy és emberfeletti erőfeszítéseket? Én azt mondom, semmiképpen.

Egyszer az életben álljunk meg egy percre, és kérdezzük meg önmagunktól: vajon hova juthatunk egymás teljesítményének állandó semmibevevételével, az igazság relativizálásával, egymás lekicsinylésével, vagy épp a kettős mérce állandó alkalmazásával? Csakis rajtunk áll, milyen sorsot választunk magunknak. Érdemes belátnunk: amit önmagunkról gondolunk, olyan lesz országunk.

Mert egy országunk van. Mert egy nemzetet alkotunk. Mert egyetlen államalkotó közösség tagjai vagyunk. Lehet eltérő az értékrendünk, lehet eltérő a meggyőződésünk, lehet különböző a hitünk, de a mi hazánk Magyarország. Nem véletlenül mondta Deák Ferenc, akiben a „haza bölcsét” tiszteli az utókor, hogy „Magyarországot nem uszító gondolatokkal nyugtalanítva, hanem köznap, hasznos, jólétet gyarapító tettek sorával kell szeretni.” Magyarország köztársasági elnökeként én is ezt javaslom mindenkinek. Mindenkinek, akinek fontos közös boldogulásunk.

Tisztelt Országgyűlés, tisztelt Honfitársaim!

Annak a generációnak a tagjai, akik a rendszerváltás idején, 1990-ben születtek, épp mostanában fejezik be egyetemi és főiskolai tanulmányaikat, vagy most töltik gyakorlóéveiket első munkahelyeiken. Számukra is szeretném felidézni a demokratikus Magyarország köztársasági elnökeinek szavait és küldetését. Göncz Árpád elnök úr megválasztását követő parlamenti beszédében azt hangsúlyozta, hogy nem fél a vitáktól, és nem fogja véka alá rejteni véleményét, mert bízik az igazság erejében, és abban, hogy a magyar nép végül felismeri igazát és érdekeit. Csaknem 22 év telt el azóta, de ma már világosan látszik, Göncz elnök úrnak mennyire igaza volt. A magyar nép csakugyan felismerte azt, hogy meg kell követelnie vezetőitől, hogy a magyar érdekeket képviseljék. Néhai Mádl Ferenc elnök úr első beszédében a belső béke fontosságát hangsúlyozta, és a nemzet egységének szolgálatát állította középpontba. Valljuk be, az ő türelmére és bölcsességére ma is nagy szükségünk volna. Sólyom László elnök úr beszédében azt hangsúlyozta, hogy „az elnök úgy fejezi ki a nemzet egységét, hogy annak sokféleségét megőrzi és bátorítja; a sokféleségből nem szürke átlagot akar kikeverni, hanem egy ideált: Magyarország arcát, ahogy

az emberek ünnepnapon szeretik magukat látni.” Sólyom elnök úr sok honfitársunk szándékát fogalmazta meg ezzel. „A következő elnök húszéves demokráciánk történetében eddig példa nélküli helyzettel találja magát szemben: a nép szuverén hatalmát egyetlen pártszövetségre ruházta át, ami óriási lehetőség, és ugyanakkor óriási felelősség.” – figyelmeztetett mindannyiunkat Schmitt Pál elnök úr megválasztásakor. Mindez azt is jelenti, hogy bár a népakarat mindig rész szerint osztja ki a kormány- és az ellenzéki pártok súlyát, ám e súlytól függetlenül minden parlamenti pártot egyetemlegesen terhel az ország sorsáért, jó híréért, hiteléért viselt felelősség.

Magyarország köztársasági elnökeként magam is maradéktalanul viselni fogom az Alaptörvényben rám rótt felelősséget. Miként abban is biztos vagyok, hogy mindannyian azt várják tőlem, hogy a rám ruházott jogokat és kötelezettségeket maradéktalanul érvényesítek.

És érvényesíteni is fogom.

Tisztelt kormánypártiak és tisztelt ellenzékiek!

Magyarországnak 1990-ben sikerült visszatérnie az európai polgári demokráciák családjába. Bár rögzös volt az út, ami idáig tartott, és a múlt árnyéka is hosszan elkísért bennünket, végre azt is elmondhatjuk, ma már minden feltétel adott ahhoz, hogy új alapokra helyezzük jövőnket. Mára beláttuk, hogy az új kihívásokra nem lehet régi válaszokat adnunk. A 20. század kérdéseire 20. századi válaszok születtek. De hogy melyek a 21. század igazi nagy kérdései, és hogy azokra vajon milyen helyes válaszok adhatók, azt csak most kutatja a világ. Ebben a világ népei előtt álló nagyszabású munkában egy dologban biztosak lehetünk. A mi válaszainkat nekünk kell megtalálnunk. 22 évvel ezelőtt kivívott szabadságunknak hála, igen jó alapokkal rendelkezünk mindehhez.

Megvan a lehetőségünk érdekeink megfogalmazására és képviselésére. Megvan a lehetőségünk, hogy szabadságban éljünk, hogy bármiről, bármikor szabadon alkossunk véleményt, és szabad akaratunkból cselekedjünk. S mindemellett ma már azt is elmondhatjuk, hogy van új, 21. századi, szabadságban és demokráciában született alaptörvényünk, amely szilárd és legitim fundamentuma közös értékeinknek. Olyan alaptörvényünk van, amely kimondja, hogy Magyarország független, demokratikus jogállam, melynek államformája köztársaság. Olyan alaptörvényünk van, amely az egyetemes emberi értékekre és nemzeti hagyományainkra épül. Új alaptörvényünk Európa legfiatalabb alkotmányaként azonban új korszakhatárt is jelez a magyar állam 1000 esztendőös alkotmányos fejlődésében. Meggyőződésem, hogy az új alaptörvényünk minden tekintetben megfelelő irányt és kereteket jelöl ki számunkra ahhoz, hogy politikai nemzetként mindig helyes megoldásokat találjunk a 21. század alapkérdéseire és kihívásaira.

Tisztelt Honfitársaim!

Most külön is szeretnék szólni mindazokhoz, akik a mindennapi életben helytállva gyermekeket nevelnek, gondoskodnak családjukról, szeretteikről, idős szüleikről, nagyszüleikről. Mindazokhoz, akik vigaszra szorulnak, és mindazokhoz, akik vigaszt nyújtanak másoknak. Mindazokhoz, akik becsülettel keresik a személyes és közös boldogulás útját. Önöknek, honfitársaimnak azt ígérem, hogy köztársasági elnökként mindig, mindenütt, itthon és nagyvilágban az Önök érdekeit és értékeit képviselem, azaz a magyar érdekek, a magyar értékek szószólója leszek. Gazdasági, tudományos, kulturális értékeink és érdekeinké.

Szeretném, ha tudnák, ha minden magyar tudná, a Sándor-palota díszes falai sem fogják eltakarni előlem hazámat. Kötelességem, hogy abban nyújtsak segítséget, hogy mi magyarok olyasmikről is szót váltsunk végre, amikre eddig még sosem jutott igazán erőnk és figyelmünk. Elégedett lennék, ha 5 év múlva azt mondhatnám, hogy ennek eredményeként sikerült közös nevezőre jutnunk legalább

néhány aprónak tűnő, mégis alapvetően fontos kérdésben. Olyan kérdésekben például, hogy hogyan becsüljük meg a teljesítményt. Mert ezzel bizony régóta adósa vagyunk önmagunknak. Ha nem így volna, méghozzá csakugyan régtől fogva, akkor alighanem Széchenyi István sem azt írta volna Naplójába, mint amit azon a nevezetes napon írt, amikor felajánlotta birtokai egyéves jövedelmét a tudományos akadémia létrehozására. S hogy mit tartalmazott ez a csaknem 200 évvel ezelőtt írt naplóbejegyzés? Egyetlen mondatot csupán. Így szól. „1825. november 3.: A kerületi ülésen beszéltem; minden honfitársamat ellenségemmé tettem.” Hogy miről beszélt Széchenyi az országgyűlés kerületi ülésén, tudjuk. Felajánlotta birtokai egyéves jövedelmét. De miért írta vajon, hogy ezzel minden honfitársát ellenségévé tette? Mert az önzetlenség és a teljesítmény elismerése nem volt divat akkoriban? Mert az irigység, a széthúzás, az önérdek virágzott volna Magyarországon? És ha így is volt akkor, vajon ma, közel 2 évszázad múltán mit írna naplójába Széchenyi István?

Tisztelt Honfitársaim!

Vegyünk végre egy nagyon nagy levegőt, és fújjuk ki magunkból múltunk minden belénk ivódott átkát és rossz szokását! Egyszer s mindenkorra tegyük közös életünk központi kérdésévé a teljesítményt, a cselekvést, a tenni tudó és tenni akaró sikeres emberek megbecsülését! Ha ezért bármit tehetek, örömmel teszem. Magyarországon rengeteg nagyszerű teljesítmény születik, ami azt bizonyítja, hogy mi magyarok nemcsak dolgoz, hanem elismerten tehetséges népe vagyunk a világnak. És itt most nemcsak a világgraszoló magyarokra gondolok, tudósainkra, feltalálóinkra, művészeinkre, világklasszis sportolóinkra, hanem azokra is, akik munkahelyeiken, a földeken, az iskolákban, a kórházakban, a vendéglátásban, a szolgáltatóiparban vagy a hivatalokban teszik becsülettel a dolgukat. Mert sokmilliónyi ember és sokmilliónyi család mindennapi erőfeszítése, elismerésre méltó teljesítménye működteti országunkat. Miért nem ezt, a mindennapok teljesítményét tesszük közös életünk legfontosabb céljává és értékmérőjévé, hogy aztán együtt örülhessünk egyéni, családi és közös sikereinknek?

Tudom, egyetlen beszéd nem változtatja meg a világot. Mégis mindenkit arra kérek és buzdítok, fontoljuk meg együtt, min kellene változtatnunk és mit kellene tennünk azért, hogy életünk, közéletünk a teljesítmény megbecsüléséről szóljon.

Tisztelt Honfitársaim!

Szólítom az anyákat, a családjuk boldogulásáért küzdő szülőket, és tiszta szívemből kívánom, sorsuk adjon számukra jókedvet, bőséget, mert ők nevelik a jövő Magyarországot. Szólítom a tisztességben megőszülteket, adják tovább unokáiknak tapasztalataikat, életszeretüket, mert Magyarországnak nagy szüksége van úrelmükre és bölcsességükre. Szólítom a fiatal, feltörekvő nemzedékek tagjait, akiknek sikerén nem kevesebb, mint hazánk 21.

századi nyugatos polgárosodása múlik, és arra kérem őket, igyekezzenek mindig úgy tekinteni az idősekre, mintha tükörbe néznének, mert unokákból egyszer majd ők is nagyszülőkké lesznek.

Szólítom a piaci versenyben becsülettel helytálló magyar vállalkozókat, akik millióknak adnak munkát és megélhetést hazánkban. Szólítom hazám minden egészséges, életerős polgárát, és arra kérem őket, vigyázzanak jobban egymásra és önmagukra, mert Magyarország számít az ő teljesítményükre és megvalósításra váró álmaikra. Szólítom fogyatékkal élő honfitársaimat, azokat a szíveseket, akikről komoly teljesítményt követel mindaz, ami másoknak természetesen számít. Üzenem nekik, Magyarország nem lenne teljes az ő akaraterejük, és az általuk képviselt értékek nélkül. Szólítom a megtévedteket, a megaláztatottakat és megszorítottakat, és arra kérem őket, ne adják fel a tisztas életbe, a tisztas boldogulásba vetett reményt, mert Magyarország nem mondott le róluk. Szólítom a hívőket, és szólítom a nem hívőket. Arra kérve őket, hogy mindig lássuk meg egymásban mindazt, ami összeköt bennünket, mert egymás megértésével mindannyian gazdagabbá válunk. Szólítom nemzeti kisebbségeink tagjait, és azt üzenem nekik, biztos vagyok abban, hogy saját identitásuk megőrzése olyan teljesítmény, amely magyarságukat is erősíti. Szólítom '56 velünk élő hőseit, akik életüket kockáztatták a magyar szabadságért. Fejet hajtok '56 hősei előtt, mert az ő teljesítményük nélkül ma más lenne a világ, és más lenne Magyarország.

Szólítom a határainkon túl élő magyarokat, éljenek bár szülőföldjükön, vagy más, távoli országokban. A nemzet egysége iránti kötelezettségemnél fogva üzenem nekik, nagyra tartjuk mind egyéni, mind közösségként elért teljesítményeiket, és Magyarországnak sohasem lesz közömbös sorsuk. Szólítom a velünk szomszédos országok népeit, és velük együtt szólítom Európai Unió és NATO-beli szövetségeseinket, és innen üzenem nekik, barátsággal és tisztelettel vagyunk irántuk, ami azt is jelenti, hogy ugyanezt a tiszteletet és barátságot a magunk irányában is elvárjuk tőlük. És végezetül szólítom szülőföldem lakóit, a Rábaközi embereket, akik arra tanítottak engem, hogy csak az elvégzett munka termi meg gyümölcsét.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim, Magyarország polgárai!

Kölcsey Ferenc, aki maga is országgyűlési követ volt, s akit Deák Ferenc is példaképének tartott, négy szócskát üzen nekünk, mai magyaroknak. Ezt a négy szót. „A haza minden előtt.”

A haza minden előtt. ■

Forrás: www.mandiner.hu

MEET JÁNOS ÁDER, HUNGARY'S NEW PRESIDENT

- Vera Molnár

János Áder, former Member of the European Parliament, was elected President of Hungary today. The man behind the moustache has been a stable player in Hungarian politics ever since Fidesz was first formed as a radically liberal youth organization in 1988. Although Áder, contrary to the legend, was not among the 37 founders of Fidesz, he joined the party during its first year, a month after it was established. Áder was a member of the Bibó College, where Prime Minister Orbán, Speaker of the National Assembly (Parliament) László Kövér, and many other prominent Fidesz leaders got their start. Since then Áder has been a moderate but charismatic voice who frequently formed internal opposition against Orbán who seems to have always respected his opinions even when he disregarded them.

The socialization that occurred during college years, when the Fidesz boys got up at the crack of dawn to do tedious manual work such as chicken-packing in order to earn a small income and make ends meet, created life-long personal bonds between Áder and Orbán. Áder has always been more contemplative and Orbán more action oriented.

Like many of the Fidesz boys, Áder is a “first generation intellectual” whose love for fishing is as famous as Orbán’s devotion to soccer. Nicknamed the Charles Bronson of Csorna, a small Catholic town of his birth in North-Western Hungary, he has been a strong voice on constitutional and rule of law issues since he was selected to represent the “alternative organization” at the roundtable talks about Hungary’s constitutional transition to democracy in 1989.

Although Áder failed to win a parliamentary seat in his district during the first two elections, his prominent place on the party list secured him a guaranteed spot in the National Assembly, where he was MP until 2009, acting as Speaker of the Parliament during the first Orbán government (1998-2002), and later as vice-Speaker.

In 2006, when Fidesz failed to win back the majority from the Socialist-Liberal coalition, Áder took a back seat in the party hierarchy. In

2006, he did not seek re-election as party faction leader and Péter Sziijártó took the stage. Sziijártó was a Fidesz “young gun”, with more loyalty to the leader than to principle.

In 2007, rumour had it that influential and wealthy conservatives were contemplating the establishment of a new party on the right and Áder was mentioned as a potential leader of the new party. But the Fidesz boys found it difficult to turn against each other. Áder soon announced that he would run for the 2009 European Parliamentary elections which many interpreted as his run-away strategy from a Fidesz that was increasingly becoming Orbán’s one-man-show.

During his political exile in Brussels, Orbán tasked him with working on the judicial and electoral reform after Fidesz won the elections

in 2012. This suited Áder’s affinity towards constitutional, parliamentary, and judicial matters fed partially by his family background (his wife being a judge and his father in law a justice at the International Court of Justice in The Hague).

A President Áder certainly means a welcome change in Sándor Palota. Áder has the necessary legal-constitutional background and relative independence from Orbán that former President Schmitt lacked (Schmitt never once used his constitutional veto power—the only President with that distinction). Although a party politician most of his life, Áder is unlikely to be a puppet president. His charisma and character will lend the Presidency much needed weight and seriousness that the institution has been sorely lacking in the past two years. Áder allegedly accepted the nomination on the condition that he would veto bills that would weaken Hungary’s new constitutional system. A pledge that should be taken seriously.

- Vera Molnár is a political analyst residing in Budapest, Hungary. She holds a degree in political science and international affairs.

Source: www.paprikapolitik.com

On the Anniversary of the Treaty of Trianon

The Treaty of Trianon was signed with Hungary after World War One had ended. The treaty was signed on 4 June 1920. It stated clearly that “the Allied and Associated Governments affirm and Hungary accepts the responsibility of Hungary and her allies for causing the loss and damage to which the Allied and Associated Governments and their nationals have been subjected as a consequence of the war imposed upon them by the aggression of Austria-Hungary and her allies”.

World War One witnessed the break-up of the Austro-Hungarian Empire into separate entities. The Treaty of Trianon recognised this at a legal level by signing separate peace treaties with what were now separate and independent states. Austria signed the Treaty of St Germain while the newly independent Hungary signed the Treaty of Trianon. As with all the other treaties with those who had fought against the Allies, Hungary suffered territorial losses that affected her economic strength, military restrictions and population issues.

When compared to its pre-war borders, what was seen as “Hungary” within the Austro-Hungarian Empire, lost nearly 75% of its territory. This land was redistributed to the newly created states of Romania, Czechoslovakia and what was to become Yugoslavia. Nearly 33% of ethnic Hungarians found that they no longer lived in Hungary with nearly 900,000 living in the new Czechoslovakia, 1.6 million in the Transylvania region of Romania and 420,000 in Serbia. The Hungarian delegation at Trianon argued for the case of self-determination as proposed by Woodrow Wilson, but the Allies mainly ignored this plea for the use of plebiscites. The city of Sopron was, however, given a plebiscite as to whether the city wanted to remain in Hungary, which the population voted in favour of. The Allied delegation at Trianon paid minimal attention to the make-up of Hungary’s population with 700,000 people in the new state being either German (550,000)

or Slovak (140,000). The Treaty of Trianon also stated that those Hungarians who now lived outside of Hungary’s borders would lose their Hungarian nationality within one year of the treaty being signed in June 1920.

The new Hungary was a landlocked state and had no direct access to the Mediterranean Sea with its many ports. This had a major impact on her weakened economy as any trade that required to be

moved by sea had to pay tariffs simply to reach a dock to enable it to be shipped abroad. Railways had shown their worth in World War One but the old rail lines of the Austro-Hungarian Empire that ran freely across the empire’s territory now ran across new state borders. Post-1920 Hungary only had 38% of the rail lines that had existed in the pre-war Austro-Hungarian Empire. The payment of what were effectively tolls made Hungarian exports that were moved by rail more expensive. Before World War One, Hungary had been a major producer of grain with the Austro-Hungarian Empire and much of this was exported. After the war, a landlocked Hungary faced with numerous tariffs and tolls to pay, produced only 30% of the grain she had been producing in pre-war Europe. The new state was also bereft of a healthy supply of raw materials, such as iron ore, as pre-war supplies of this were now found outside of Hungary’s borders. More worryingly for the new government, the bulk of the financial institutions that had powered the Austro-Hungarian Empire were also found outside the borders of the new state. With the economic issues facing Austria, the bankers and investors in Vienna had little reason to look towards Budapest for their investments. Post-Trianon Viennese bankers invested only 5% of the pre-war total in Hungary.

The Treaty of Trianon ensured that the new Hungary would have minimal growth in her economic clout. This was, in fact, a deliberate policy. All the treaties signed by the defeated nations had at their core a desire to ensure that none of the central powers could ever become a threat to European peace again. Ironically, the unemployment that impacted Hungary in the interwar years was a primary reason for her association with Nazi Germany.

Hungary’s army was reduced to 35,000 men with no conscription and as a land-locked nation she was not allowed a navy. An air force was also banned.

Source: www.historylearningsite.co.uk

Juhász Gyula: Trianon

Nem kell beszélni róla sohasem,
De mindig, mindig gondoljunk reá.

Mert nem lehet feledni, nem, soha,
Amíg magyar lesz és emlékezet,
Jog és igazság, becsület, remény,
Hogy volt nekünk egy országunk e földön,
Melyet magyar erő szerzett vitézül,
S magyar szív és ész tartott meg bizony.
Egy ezer évnek vére, könnye és
Verejtékes munkája adta meg
Szent jussunkat e drága hagyatékhoz.

És nem lehet feledni, nem, soha,
Hogy a mienk volt a kedves Pozsony,
Hol királyokat koronáztak egykor,
S a legnagyobb magyar hirdette hévvel,
Nem volt, de lesz még egyszer
Magyarország!

És nem lehet feledni, nem, soha,
Hogy a mienk volt legszebb koszorúja
Európának, a Kárpátok éke,
És mienk volt a legszebb kék szalag,
Az Adriának gyöngyös pártadísze!
És nem lehet feledni, nem, soha,
Hogy a mienk volt Nagybánya, ahol
Ferenczy festett, mestereknek álma
Napfényes műveken föltündökölt,
S egész világra árasztott derút.
És nem lehet feledni, nem, soha,
Hogy Váradon egy Ady énekelt,
És holnapot hirdettek magyarok.
És nem lehet feledni, nem, soha
A bölcsöket és sírokat nekünk,
Magyar bölcsöket, magyar sírokat,
Dicsőség és gyász örök fészkeit.
Mert ki feledné, hogy Verecke útján
Jött e hazába a honfoglaló nép,
És ki feledné, hogy erdélyi síkon
Tűnt a dicsőség nem múló egébe
Az ifjú és szabad Petőfi Sándor!
Ő egymaga a diadalmos élet,
Út és igazság csillaga nekünk,
Ha őt fogod követni gyászban, árnyban,
Balsorsban és kétségben, ó, magyar,
A pokol kapuin is győzni fogsz,
S a földön föltaláld már a mennyet!
S tudnád feledni a szelíd Szalontát,
Hol Arany Jánost ringatá a dajka?
Mernéd feledni a kincses Kolozsvárt,
Hol Corvin Mátyást ringatá a bölcső,
Bírnád feledni Kassa szent halottját?
S lehet feledni az aradi őskert
Tizenhárom magasztos álmodóját,
Kik mind, mind várnak egy
föltámadásra?

Trianon gyászos napján, magyarok,
Testvéreim, ti szerencsétlen, átkos,
Rossz csillagok alatt virrasztva járók,
Ó, nézzetek egymás szemébe nyíltan
S őszintén, s a nagy, nagy sír fölött
Ma fogjatok kezét, s esküdjetek
Némán, csupán a szív veréseivel
S a jövődő hitével egy nagy esküt,
Mely az örök életre kötelez,
A munkát és a küzdést hirdeti,
És elvisz a boldog föltámadásra.

Nem kell beszélni róla sohasem?
De mindig, mindig gondoljunk reá!

Sikó Anna

– Magyarország első női nagykövete Canberrában

When Ambassador Anna Sikó, Hungary's first female ambassador in Canberra, came to Wellington in February to present her credentials, chief editor Klára Szentirmay interviewed her about her hopes and aspirations in her new role as ambassador.

Foremost on Ambassador Sikó's mind is that against a backdrop of globally troubled times, Hungary needs all the good will and positive connections that can be mustered to do what it will take to survive, better still, catch up. The country needs to and will be trying to create one million jobs over the next ten years in an attempt to redress a disproportionate balance of only 54% of the population of 10 million currently in employment. Anna Sikó sees real possibilities in the help the Diaspora can offer, both in Australia and in New Zealand, by watching out for even the most obscure opportunities to work together across the world. She gave an example of someone in Australia working for a company which needed to replace its printing machines - the employee concerned did some research themselves on the Internet and found Hungarian printing machines that did exactly what the company was after. The company has since purchased two of these machines... It is Ambassador Sikó's hope that more and more Hungarian New Zealanders and Australians will actively pursue such opportunities that present themselves.

The Ambassador believes Hungary can learn from the way New Zealanders and Australians do business and behave with each other in general – the friendliness, the straightforwardness, the trustworthiness, the respect accorded to one another. Although commercial operators in Hungary have embraced the win-win concept in business, the Ambassador believes there is more to be learnt in retaining a positive attitude, as is done in this part of the world, even in times of trouble.

Sikó Anna Magyarország új nagykövete Canberrában. Amikor 2012. február elején Wellingtonban volt átadni a megbízólevelét, Szentirmay Klára főszerkesztő interjút készített vele a *Magyar Szó* számára. Kezdetként arra kérte nagykövetasszonyt, hogy mutakozzon be, meséljen egy kicsit magáról, szüleiéről, családjáról.

Budapesten születtem 1960-ban. Az édesanyám a Nemzeti Színháznak volt a könyvtárosa több mint huszonöt évig. Az édesapám hosszas kanyarok után, mivel több nyelvet beszélt és műszaki végzettsége volt elkerült a MOGÜRT-höz, ami a Magyarországon gyártott autóbuszok és gépjárműveknek volt a külkereskedelmi vállalata. Ott hosszas munka után, de nagy szerencsével 1974-75-ben megkapta a közel keleti Irakba menő alkatrész forgalmazást. Egy kollégája megbetegedett, egy másikkal eltört a lába és így került ki egy helyettesítési pozícióba, ahol szerencsével és a tudásával pont akkor sikerült egy elég nagy üzletet az iraki partnerrel összehozni. Ezután megkapta azt a lehetőséget, hogy kikerüljön öt évre Irakba. 1975-től 1980-ig ott éltünk, ahol én egy nemzetközi iskolába jártam és nagyon jól megtanultam angolul. Nyolcvanöt nemzetiség járt abba az iskolába és ez egy nagyon nagy lehetőséget adott. Akkoriban egyáltalán a Közel Keletbe utazni is egy nagy dolog volt, de hát a sok-sok mindenféle országból hasonló korúakkal találkozni egy nemzetközi világot tárt elém.

Utána otthon Budapesten az angol-francia szakot végeztem az Eötvös Lóránt Tudomány Egyetem a bölcsészkarán. Az utolsó évben az egyetem szervezésében Angliában töltöttem egy hónapot cseratanulmányokon - akkor már lehetett ilyen csinálni. Ott ismerkedtem meg a férjemmel, Robert, azaz Bob Summerfield-dal, aki visszajött velem Magyarországra. Én nem akartam Magyarországot elhagyni - azt mondtam, ha a hegy nem megy Mohamedhez, akkor Mohamed jöjjön a hegyhez, úgyhogy Bob 1986-ban Magyarországra költözött.

Angol tanításból éltünk, aztán külföldön dolgoztunk – Angliában voltunk és Bahrainben. A '90-es években édesanyám megbetegedett és ápolásra szorult, akkor visszamentünk ugyanis egyedüli gyerekek vagyunk, úgyhogy számomra fontos volt. Addigra már volt egy gyerekünk - Zoltán ugyanis 1989-ben született, Miklós pedig 1993-ban született Budapesten, úgyszintén Zsófia lányunk 1997-ben.

Az International House nevű nyelviskola és tanárképző központnak lettem akkor a vezetője és tulajdonosa is voltam. Később többségi tulajdonosa lettem, KFT formában vittem ezt a céget. A '90-es évek közepétől

tagjai voltunk a Brit-Magyar Kereskedelmi Kamarának, ahol 1998-tól vezetőségi tag voltam és 2000-től 2002-ig pedig kamara elnöke. 2000-től 2004-ig pedig az Európai Unió Kereskedelmi Kamaráknak voltam az elnöke. Elég nagy megtiszteltetés volt mind a két alkalommal, az első magyar és az első nő voltam.

2002 után lettem aktív a patrióta gazdasági szervezetek, illetve ilyen jellegű gondolatokkal foglalkozó emberekből álló alapítványban. 2004-ben alakítottuk. Ez a Széll Kálmán Alapítvány, ahol kurátor voltam, később ügyvezető kurátor. Sok mindent szerveztem a kollégákkal együtt természetesen –előadásokat, beszélgetéseket, arról hogy hogyan tovább, csinálni, mint akkoriban. Ez a társaság a mai napig egy nagyon komoly, talán gazdasági szürke állományt jelent a jelenlegi kormányzatnak.

Amikor 2010-ben kormányváltásra került sor akkor megkérdezték, hogy vállalnék-e egy misszió megbízatást, aminek nagyon örültem és elfogadtam. Mivel elég komoly angolszász hátterem van, így kaptam meg Ausztrália és Új-Zéland képviselőlet 2011-ben. Nagyon örültem, készültem a feladatra. Áprilisban volt a parlamenti meghallgatásom, előtte borzasztó sokat olvastam a területről, mindenféle szempontból – kicsit úgy éreztem magamat, mint amikor az ember az egyetemet végzi, és az államvizsgájára készül. 2011. július elsejétől léptem be a minisztériumba. 2011 szeptemberében érkezünk Ausztráliába, 21-én adtam át Ausztráliában a megbízólevelemet.

Az első utam a különböző magyar közösségekhez vezetett Ausztráliában. Számítások szerint 90-100 ezer között tehető a magyar származásúak száma, hatvanhétezer ötszáz magyaroknak vallják magukat a népszámlálás szerint is. Nagyon erős szervezetek vannak, különösen Melbourneben, Sydneyben, de Adelaide, Gold Coast, Brisbane környéke és Perth is komoly magyar diaszpórának ad otthont. Perth-en kívül a többi nagyobb központba már sikerült eljutnom, van ahova többször is. Nagyon szeretnék a továbbiakban együttműködni ezekkel a magyar szervezetekkel, ápolni a régi hagyományokat és a régi közösségeket megtartani. De hát az élet nem áll meg, az idő megy, és azok, akik a háború után jöttek nagyrészt már nincsenek sajnos közöttünk. Az '56-ban kijött generáció, ami második nagyobb hullám volt a magyar emigrációban szintén a pályájuk vége felé járnak. És nagyon fontos, hogy az ennél fiatalabb korosztály, akik később jöttek, illetve a második, harmadik generációnak a magyarságát, magyar gyökereit próbáljuk megerősíteni, és

abban segíteni - ezt mindenképpen a feladatunknak tartom.

Most így friss szemekkel, mi az első benyomása Ausztráliáról és Új-Zélandról?

Nyilván az, hogy nagyon messze van ez egy közhely, de talán a nagy messzeség, az a fajta újvilági gondolkodásmód, amit Ausztráliában és itt Új-Zélandon is tapasztalok, abban nagyon sok pozitívum van, amit érdemes lenne nekünk az óvilágban megtanulni. Az a fajta kiszámítható, nyugodt megbízhatóság, amit úgy látom a hétköznapi életben, mint a szakmai életben, vagy a gazdasági életben lehet tapasztalni, ez biztos, hogy az életminőséghez hozzájárul. Sokszor Európában, nem csak Magyarországon, beszéltem sok kollégával, akik hasonló gondokkal küzdenek, vagy hasonló megoldatlan problémák és feladat előtt állnak. Jó lenne, ha egy picit frissebben, fiatalosabban, pozitívabban tudnánk látni nézni a jövőt Európából is – egy kicsit úgy mint az itteni emberek. Az nagyon érdekes, hogy nagyon keményen dolgoznak itt is az emberek. Itt nincs kolbászból a kerítés, itt sem olyan könnyű előbbre jutni. De az emberek közötti kapcsolatokban, a megbízhatósága, a kiszámíthatósága és az egymás tisztelete, amit apró dolgokból – ahogy köszönnek az emberek az utcán, ahogy kiszolgálják az üzletben, ahogy megállnak a zebra előtt az autóval és megvárják, amíg az ember végiggondolja, hogy egyáltalán át akar-e menni a másik oldalra... ez a respekt, amit látok, ebből sokat lehetne tanulni.

Sydney, Melbourne, sokmillió emberes nagyváros, mégsem hallok annyi mentőautót, annyi szirénázást, mint Európában, vagy akár Budapesten. Ez is valahol annak a figyelmessége, hogy más is lakik itt. Az emberek itt mintha kevésbé tennének a másinak idegeit próbára. Ez az első pozitív. Ausztráliában úgy mondják, hogy „No worries”, pedig nem igaz, mert nyilván vannak gondok ott is, hiszen ezek az árvizek, a tűzvészek, az egyéb gondok, és mégis ezzel a „No worries”-zel tudják mosolygósabban átvészelni a nehéz helyzetet. Ausztrália hatalmas ország, egy nagy birodalom méret, a gazdasága is igen jelentős és a befolyása valószínűleg egyre nagyobb ebben a világban, ahol pont azokra a nyers anyagokra van szükség, ami Ausztrália területén nagyon nagy mennyiségben találhatóak. Új-Zéland kicsi ország, bár sokkal nagyobb, mint Magyarország, csak azt egy kicsit elfelejtjük, viszont amikor az ember a térképet jobban megnézi, akkor rájön – azt kell mondjam, hogy szeretnék mi ilyen nagyok lenni! De Új-Zéland messzebb van, kevesebb ember, mégis megpróbálja felhívni magára a figyelmet és az látszik, hogy az emberek odafordulnak, hogy meg akarják magukat mutatni – a kedvességükkel, a kedves figyelemfelkeltésükkel. Talán egyenrangú partnereként tud Magyarország Új-Zélanddal tárgyalni. Meg kell nézni mik azok a

Nagykövetasszony Wellingtonban a Magyar Millennium Parkban

lehetőségek, ahol együtt tudunk működni – gazdasági, kulturális, tudományos területen, mik azok, amikben előbbre tudunk lépni és még több dolgot együtt csinálni. Mindenesetre azok a kérdések, azok a gondok, amik esetleg megjelennek, az a fajta figyelem-felkeltési vágy, amit Új-Zélandon érzek, az nagyon otthonos.

A következő három-négy évre gondolva, mit szeretne nagykövetasszonyként elérni?

Három féle feladatrész van: Az egyik, hogy a magyar diaszpóra szeretete, támogatása, segítése és az odafigyelés. Amint említettem, ebben mindenképpen szeretnék a második-harmadik generációban előrelépni és itt azt hiszem a legfontosabb azokat a „champion”-okat, azokat a zászlóvivőket megtalálni, akik saját maguk ügyének is tartják a magyarság létezésének a továbbiakét.

A kétoldalú kapcsolatokban, a politikai kapcsolatokban nincsenek gondok egyik országgal sem, de nyilván nagyon sok helyen lehet továbblépni. Például egy parlamenti bemutatkozás, vagy esetleg tudományos konferenciák közös szervezése, vagy magyarországi kulturális fesztiválon ausztrál, új-zélandi és csendes óceáni részvétel és magyar részvétel az itteni kulturális fesztiválokon, ezek mind olyanok, amik közelebb hozzák az embereket és ami által jobban megismerik egymást.

A harmadik: manapság minden a gazdaságról szól, mindenmás, amit csinálunk az valahol a gazdaság előremozdítását segíti elő. Azt mondjuk, hogy a világgazdaság most már annyira összefonódott, hogy nem tudjuk, hogy mi honnan jött és hova megy, mindenki mindenben részt vesz – egy világméretű versenyben vagyunk és ebben a versenyben mindenki megpróbálja a jobb arcát mutatni és megpróbálja eladni a saját portékáját. Én úgy gondolom Magyarországon igenis vannak

olyan termékek, akár anyagi termékek – legyen az élelmiszer, vagy bor, vagy műszaki termékek – gépek, például számítástechnikai kiegészítő eszközök, orvosi, gyógyászati eszközök, vagy szellemi termékek, szabadalmak, amiben nagyon jó lenne, ha minél többet tudnánk hasznosítani és többet eladni ezen a részen. Illetve szeretnék visszafele hasznosítani azokat a tapasztalatokat, technológiákat, amik esetleg itt működtek ezen a területen, legyen ez akár energetika, geothermia, vagy a bányászatterület. Új-Zéland nyilván nem egy annyira gazdag ország, tehát befektetőket nem feltétlenül innen keresnénk, de úgy gondolom, hogy Magyarország mint logisztikai központ nagyon érdekes lehet. Tényleg a „gateway to Europe” – ez tudom, hogy már elhangzott, de szeretném, hogy ez két-három év múlva picit erősebben is hangzana és többen meglátnának benne a lehetőségeket. Ausztráliából nagyon komoly befektetési lehetőségek vannak, ott nagyon komoly pénzalapok vannak, és nagyon szeretném, hogy olyan befektetéseket tudjunk elősegíteni, vagy segíteni, hogy megtörténjenek, ahol nem csak pénzügyi befektetőket, hanem akár szakmai befektetőket is várunk – itt az ausztrál vonatkozásban különösen a bányászat területén.

Az itteni, azaz az ausztrál és új-zélandi magyaroknak mit jó, ha tudnak az óhazáról?

Mindenhol mondom, Magyarországnak szüksége van arra a sok-sok nagykövetre, aki rajtam kívül képviseli Magyarországot. Eddig is nagyon jó neve volt a magyaroknak. Bárhova megyek a magyar valamit jelent azoknak, akik nem magyarok. A sok hasonló méretű országból kitűnünk, valami különlegesség, valami kuriózum, valami romantikus és valami pozitív benyomása van sokaknak, és ez köszönhető annak, hogy a magyarok, akik idejöttek és itt boldogultak, itt találták meg a szerencséjüket, nem felejtették el, hogy magyarok voltak, és a jó hírnevünket öregbítették. Én köszönöm ezt, és azt szeretném, ha ezt folytatnánk. Szeretném, ha minél többen bekapcsolódnának például a Nemzeti Regiszterbe, illetve a Diaszpóra Tanácsba. És nagyon sokszor vannak lehetőségek – lehetőségek adódnak akárhol. Mondok egy példát: volt Ausztráliában egy társaság, ahol dolgozott valaki és a nyomdaipari gépeket le akarták cserélni. Saját magától beszerzett információt Magyarországról és kiderült, hogy az ottani gépek itt pont alkalmazhatóak és két magyar gépet vettek meg. Lehet, hogy kicsi dolognak tűnik, de ha mindenki egy picit hozzárak, akkor nagyon sok nagykövet lesz. 2012 egy nehéz év lesz gazdaságilag Európában különösen, Magyarországon még inkább, úgyhogy a másik az az, hogy azok a jó gondolatok, azok a jókívánások, vagy imádások, amiket eddig is kapott az óhaza, abból talán még egy picit kértünk.

Nagykövetasszony és férje Wellingtonban a Mt Victoria kilátónál

Egész Európában, sőt világszerte nehéz időket élünk, mivel nyugtatna meg az itteni magyarokat, magyarbarátokat, akik speciálisan Magyarország sorsa miatt aggódnak?

A huszadik század összes nehéz örökségét, amivel a huszonegyedik századot indítottuk, reméltük, hogy a 2004-es Európai Unió csatlakozásunk egy picikét átfordítja. Nagyon sok lehetőségünk volt is, de ebből viszonylag kevesebbet használt ki a gazdaság, mint amit kellett volna. Itt nyilván egy másfajta koncepció működött az előző gazdaságszervezésben kormányzatuk alatt. 2010-ben váltottunk és ez a bizonyos nemzeti együttműködés rendszer, amit sokan kinevetnek meg kiviccelnek, és nyilvánvaló, hogy ennek a kommunikációs része nem mindig a legsikeresebb, ugyanakkor az összefogás van benne. Tehát valahol nem a negatívumot kellene nézni, hanem azt, hogy próbáljunk összefogni. Én mindig azt mondom, hogyha magunknak nem vagyunk fontosak, másnak nem leszünk – legyünk magunknak, egymásnak fontosak, ne azt nézzük, hogy miért nem szeretjük a másikat, vagy mi a másikban a más, hanem hogy együtt tudunk-e valahogy előrelépni.

Borzasztó nehéz helyzetben volt 2010-ben a gazdaság. Már 2008-ban az IMF kölcsönre kényszerültünk. Ezek ilyen agybevaltó folyamatok, tehát ahogy a különböző hitelképesség-besorolási intézetek nyilván szakmailag tudják, hogy mit miért tesznek, de ezeknek nagyon komoly költségei vannak, és nagyon komolyan befolyásolhatnak folyamatokat, gazdaságokat. Magyarország 2010 júniusától 2011 decemberéig tizennyolc hónap alatt nagyon komolyan levitte az adóság mennyiségét a 85 százalékos GDP arányos eladósodottságról 76-77 százalékra, ami Európában is egy egészen jó szó. De a költségvetési deficit 2011-ben 3 és 4 százalék között volt, ami megint csak az európai mezőnyben most nagyon jó. De önmagában, az elmúlt időszakok után, sajnos még mindig nem elég és még mindig további gazdaságfejlesztésre van szükség.

A mai világban sajnos nagyon nehéz forrásokhoz jutni, és ezért lesz nehéz a 2012, hiszen nagyon jól tudjuk, az IMF-hez és az Európai Unióhoz kell fordulnunk – nem kölcsönt kérünk, hanem egy kölcsön lehetőségét kérjük, tehát hogy egy b i z t o n s á g i tartalékunk legyen, ha bármi adódna, hiszen az elmúlt években mindig adódott valami és egy ilyen

bizonytalanra nem lehet vinni az évet. De én nagyon bízom benne, hogy azok a kis- és középvállalkozásokat segítő dolgok, amiket például az Új Széchenyi Terv is tartalmaz hamarosan be fogják váltani a hozzájuk fűzött reményeket és beindul a gazdaság. Természetesen a gazdaság csak akkor tud beindulni, hogyha vannak piacok. Piacok akkor vannak, hogyha a világban el tudjuk adni. Mi export orientáltak vagyunk, hiszen sokkal többet tudunk termelni, mint amennyit elfogyasztunk – ez ugyanúgy vonatkozik mezőgazdaságra, mint az iparra.

Viszont megbízható partnerek vagyunk gazdaságban. Az elmúlt húsz évben nagyon sok befektető jött Magyarországra, és csak nagyon kevesen mentek el. Mindenféle ilyen-olyan újságikkal szemben nem telik nagyra a bizalom. Ez a bizalom, ha megvan és dolgozunk, akkor előbbre fogunk jutni. Nagyon nagy kihívás az, hogy Magyarországon a munkaképes korosztályok, európai viszonylatban alacsony százalék – csak 54 százalék az, aki foglalkoztatásban van. Ugye ez nem ugyanaz, mint a munkanélküliség, hiszen nem mindenki keres. Nagyon komoly kihívásokkal állunk szembe, és amikor azt mondtuk, hogy egy millió munkahely tíz év alatt, az egy nagyon nagy szám. Azt el kell tudni érni, és nem feltétlen csak a nagy befektetésekkel, a kisvállalkozásoknak is lenne szerepe. Itt az állam segíteni tud, háttérrel tud biztosítani, de itt magunknak kell akarni, és ebben kellene az összefogások. Én nagyon remélem, hogy például Új-Zélandból, Ausztráliából, a világ bármely pontjáról lesznek olyan vállalkozó szellemű magyarok, akik kitalálják, hogy mi az az apró dolog, amivel esetleg ők is egy picit előbbre tudnak jutni, és esetleg egy-két-három embernek munkát adnak. Ilyenből kell néhány százezer és akkor már ott is vagyunk az egymillió munkahelynél.

Az is fontos, hogy a képzésben és a szakképzésben előrelépünk. Ugyanis azok, akik nincsenek foglalkoztatásban, akár munkanélküliek és keresnek munkát, vagy

más módon nincsenek munkaerőpiacon, nagyon sokszor szakképzetlenek – ez is nagyon nagy kihívás. Nehéz és nagy teher – ezt egy-két év alatt nem lehet megoldani. Elindulunk. Van egy angol mondás ugye, hogy először járj, aztán fuss, hát most elkezdünk járni.

Az ausztrál, illetve az új-zélandi magyar hogyan segíthet?

Ahogy mondom, figyelni a legapróbb lehetőségeket, hogy mi az, amikor egy olyan magyar termék, vagy vállalkozás, vagy lehetőség jöhet szóba. Ha olasz tengeri só, mint amit láttam itt vendéglő asztalon, el lehet adni Új-Zélandon, akkor szerintem bármit el lehet adni. Nyilván nem nagy mennyiségben, de amennyi olasz tengeri só itt elfér az asztalon, valószínűleg annyi magyar bor, vagy magyar szőttes, vagy magyar cérna, vagy bármilyen termék is megállja a helyét. És azt tudom mondani, hogy Magyarországon kialakult most már egy olyan kereskedelmi hálózat és egy olyan mentalitás, hogy igenis vannak olyanok, akikkel kapcsolatba lehet kerülni. Azt mondják a mai gazdaságban, hogy win-win, hogy mindenki nyerjen.

Magyarországon is azt mondják?

Magyarországon is azt mondják. Most már Magyarországon is megtanulták a gazdasági szereplők nagy része, hogy úgy kell üzletet kötni, hogy az mindenkinek jó legyen.

Hát azért a távolság még mindig akadály tud lenni...

Igen, de mondom, hogyha az olasz tengeri só nincs túl messze, akkor Magyarország termékei sincsenek. És ez visszafele is így van. Van például jó pár termék, amit itt Új-Zélandon láttam, aminek nyilván nem nagy piaca lenne Magyarországon, de biztos lenne, például ezeknek a gyönyörű merino possum pulóver termékeknek, vagy a fatermékeknek, de nagyon sok másnak is. Nem is Magyarországon gondolkodnék önmagában az innen odairányuló export szempontjából, hanem Magyarország mint robbantódészka – gateway – logisztikai központ. Van például az AHI Roofing – elkezdtek valamit, aztán húsz-harminc emberrel, és most már százhusz embernek adnak munkát.

Befejezésül, most csak néhány új-zélandi magyarral sikerült találkoznia, nyilván tervez visszajönni...

Még az idén fogok jönni, és szeretnék egy picit hosszabb időre jönni, a családot is elhozni, a gyerekeknek is megmutatni ezt a nagyon szép országot. De különösen úgy, hogy minél többekkel ismerkedjek meg a magyar közösségekben is, ami habár nem egy nagyon nagy létszám, de egy nagyon élő és egy nagyon színvonalas diaszpóra rész. Nagyon jó lenne megismerkedni, és ezeket a lehetőségeket, amiket esetleg mások látnak, azokról tudni, és hogyha bármi, amit én tudok segíteni ebben, azt én szívesen megteszem. ■

Hungarian Historians

(part 6)

- István Ladányi

In this issue, I'd like to focus in general on the availability of historical source material for medieval Hungary.

Around 1200 AD the demand for written law grew in secular society and the volume of documents generated by the Kingdom's central administration and courts grew significantly. Royal decrees and judgements were recorded, as were contracts between individuals. Until the sixteenth century documents were almost without exception written in Latin (the official language of multi-national Hungary until 1844).

Sometimes German was used for documents composed in main cities or parts of Transylvania.

According to Martyn Rady over 300,000 individual legal instruments and administrative acts relating to the Hungarian Middle Ages survive. He contrasts this with much larger numbers of medieval historical documents available for French and English medieval history and attributes the disparity to the "drowning" of the Hungarian royal archive and destruction of county family records during the Turkish invasions.

After the Hungarian defeat by the Ottoman Turks at the battle of Mohács in 1526, the newly widowed Queen Mary of Habsburg fled and ordered the royal archive to be loaded into barges and shipped up the Danube River to the relative safety of Vienna. However, only 20 miles north of Buda near the Danube bend, the barges foundered with only a few documents, transported to Vienna by cart, surviving. Almost all of the Hungarian royal archive lies in the mud of the Danube!

Rady says that the Hungarian National Archive in Budapest now holds just over 100,000 original charters relating to pre-Mohács Hungary. In addition, it holds 80,000 facsimile

copies of charters relating to medieval Hungary, the originals of which are held in local or foreign archives. He notes that many of these charters include verbatim transcripts of older documents.

Such records as survive from those geographical areas of Hungary most exposed to the Turkish invasion tend to relate to the junior lines of noble families with sufficient access to literary skill sets. Thus, there is a mismatch between the quantity of surviving documents and the national importance of the events they record. Documents recording the deeds of the most important noble kindreds have not survived but there is a considerable quantity of records for what Rady describes as "politically insignificant" families. As a consequence, we have less information about the mainstream

legal institutions and procedures of medieval Hungary and relatively more about the geographic fringes of the country.

The relative absence of domestic historical sources makes foreign sources of particular importance, especially for the earlier centuries of the Kingdom of Hungary. These include German and Russian monastic annals and Byzantine, Dalmatian, Austrian and Czech chronicles. Diplomatic correspondence and royal charters granting land in return for service also provide valuable information. The Vatican library also contains material, some of which has not yet been fully investigated.

In addition to foreign written sources, piecing together the past involves combining the contributions (and contradictions) of other disciplines such as archaeology and linguistics. For example, aerial photography may start to play a greater role, given that this effective research aid was unavailable to modern historians during the communist era due to the military-political implications. Although relatively small in number (approximately 2,000 sites) the bulk of archaeological finds from the Conquest period comes from burials, which provide a good portrait of daily life, clothing, weapons, horse harnesses and tools used by the medieval Hungarians. ■

Mária királyné hajója

Megtalálták a mohácsi vész után Esztergomnál elsüllyedt hajót, de pénz hiányában még egyszer el kellett süllyeszteni, ezúttal a Palatinus tóban, a bűvárbázis közelében.

Az első süllyesztés históriája

A mohácsi vész napját, 1526. augusztus 29-ét követő napokban Mária királyné hajókra rakatta fel a Budai Várban lévő királyi kincseket, hogy azokat Pozsonyba menekítse. Az esztergomi dunai partokhoz érkező királyi hajókat, az akkori esztergomi várkapitány, Orbánczy András ágyúkkal lövette. Orbánczy Szalkay érsek helyetteseként ekkor várkapitány volt, de áruló, rabló szándéka miatt kibújt tisztsége alól. A tüzérségi támadásban egy vagy két, kincsekkel megrakott hajó elsüllyedt. A régészek, történészek egy része úgy véli, a flotta hullámsírba merült egységein a hagyományos értelemben vett kincsek, ékszerek, ékes fegyverek, arany és ezüst mellett még talán ennél is értékesebb leletek, mint például a királyi levéltár egyes részei is ott voltak.

A kutatás sztorija

Tóth J. Attila és bűvárrégész csapata lelkesedéssel és némi elégséges felszereléssel megáldva 2008-ban nekilátott a mindvégig titokban tartott dunai szakasz víz alatti kutatásnak. Nem Magyarországról, hanem egy los angeles-i magyar alapítványtól jött a szükséges segítség, ugyanis szponzorálásuk eredményeként egy speciális víz alatti kereső műszert, egy ügynevezett szonárt kaptak munkájukhoz. Az ügyes berendezés segítségével aztán sikerült megerősíteni a kutatókban azt a hitet, mely szerint a Duna mélyén egy több száz éves hajóroncs darabjai nyugszanak, mégpedig nagy valószínűséggel azok a bizonyos flotta részei. A közel bizonyító erejű felvételek és mintavételezések után Tóth J. Attilának azonban újabb pénzre volt szükségük, hogy a nagy költségigénnyel bíró feltárást folytatni tudják.

A 2008-ban felfüggesztett kutatást azonban 2009-ben már nem tudták folytatni, mert nem sikerült támogatást kapni.

A második elsüllyesztés története

A megrongálódott 17. század eleji (török kori) hajóroncs maradványai, amelyek számos hányattatást követően előkerültek, 2009. május 9-én az esztergomi Palatinus-tóba kerültek. Sem a leletek megmentésére, sem a még el nem pusztított részek további kutatására nem kaptunk támogatást. A mentés, szállítás és elhelyezés társadalmi munkában, illetve közadakozásból történt. Tóth J. Attila bűvárrégész elmondása szerint némi élceléssel ténykedésük ellehetetlenülése közepette, újra hullámsírba tették, amit a korábbi évszázadok már régóta tartósítottak a Duna vízében. Önzetlenségéből, bátorságából, lelkesedéséből, magas szakmai tudásból és nem utolsósorban a magyar történelem iránti olthatatlan tudásszomjából fakadóan eddig jutottak a bűvárrégészek.

A hajó újra elsüllyesztésének a kutatókkal szemben az Esztergomi Spartacus SE bűvárai éppen hogy örültek, mivel egyedülálló bűvármúzeumukban a hajóroncs egy újabb látványosság. ■

Forrás: www.dunakanyar.hu

Levél

AZ ÓHAZÁBÓL

Pekár István a Nógrád megyei Herencsényben született 1955-ben egy tradíciót tisztelő paraszt családban. Agráregye-temi és tanári diplomát szerzett, mintegy har- minc éve Budapesten él és újságíróként dolgo- zik. Ebből közel 15 évet a Duna Televíziónál töltött. Manapság a

Szent István Egyetemen dolgozik, filmeket készít, és tanít.

Régen a munkájának élt, jó ideje már a családjának. A felesége tanárnő, három gyermeke közül két nagylánya már férjhez ment. Marianna lánya hét évig Új-Zélandon élt, most férjével, Ryan-nel és két éves Levente unokájával hazament, munkát találtak, örömeikre velük együtt élnek. Petra lánya is férjhez ment, ők nyár végén várják a babát. Pista fia 12 éves, idős korukra ajándékozta meg vele a Jöistén.

Úgy élni viharban, mint szépidőben!

Even in a raging storm, live life as you would in fair weather!

István Pekár's letter from Hungary starts with a confession: he admits that this letter is his second attempt, as the first one painted an unduly bleak picture about the current situation of Hungary and its people. He starts out by analysing the country's troubled relations with the EU and the reasons for the latter's recent backlash of strict and punitive measures against the actions of Hungary's current government. The EU's response to the legislative changes in Hungary — István says — is misdirected and out of proportion. Hungary is being "taught a lesson" because the Orbán government introduced radical measures that were going against the grain in an effort to manage the negative effects of the economic crisis. Not surprisingly, measures attempting to encroach on the interests of big finance have aroused the ire of the powers that be. István continues to argue that the EU itself is incapable of finding and implementing effective solutions to its most pressing problems because of its institutional setup: its sluggish and overly bureaucratic mechanisms curb its own progress, and the lack of shared values within the organisation weaken its position as a potential global power. Without the unifying force of commonly held principles, there is no hope for a cohesive, strong Europe.

The state of affairs in Hungary largely mirrors that within the EU, albeit on a smaller scale. When elected into power, the Orbán

big ticket items, adopting a more cautious and conscious approach to spending. Many also face evictions from properties whose mortgage repayments they can no longer afford.

As the current Fidesz government nears its half-term, it is becoming apparent that the sweeping changes it has introduced in Hungary's legal framework (e.g. adopting a new constitution), in most areas of public service as well as the economic sector have failed to significantly improve the lives of the citizenry. People had been expecting more noticeable, positive developments. Popular discontent with the current state of affairs is only exacerbated by widespread corruption and the obviously unfair gains made by influential economic circles close to political power.

Not all is gloom and doom, however. Despite heavy-handed criticism coming from the EU, there is also support for Orbán's efforts, coming mostly from former Eastern Bloc countries. A similar history and shared interests seem to be forging a new sense of community within the region. There is also a renewed appreciation within Hungary of the economic potential of the provinces. Although the traditional divide between Budapest and the countryside is alive and well, economic figures underline the importance of the latter: last year, products of the agricultural sector or the food industry accounted for almost half of Hungary's exports.

What Hungary needs now is a realisation that political means alone are not enough for managing the current crisis. István calls for a nationwide movement, a genuine coming together of people from all walks of life

determined to rally around a common cause and to make positive change in a collaborative way. There have been historical examples of this type of cooperation. When the grape phylloxera epidemic all but wiped out the entire Hungarian viticulture in the 19th century, various groups from vineyard owners to government officials rose to the challenge and got the wine industry back on its feet within a few years through a concerted effort of research and education initiatives. A similar effort would be required today, drawing on the secret reserves of energy and capacity for renewal that the Hungarian nation has displayed time and time again throughout its history. Now more than ever, we should take István Széchenyi's wise words to heart to help us through these rough times: *Even in a raging storm, live life as you would in fair weather.*

Nem tartozik az olvasóra, hogy az újságíró mennyit kínlódik egy cikk megírásával, én most mégis bevallom, hogy két óhazai levelet írtam. Az első túl keserűre sikeredett, végül úgy döntöttem, nem küldhetem el új-zélandi honfitársaimnak, mert bár egyenként minden sora igaz, összességében kilátástalanabb képet mutat, mint a valós helyzetünk. Megpróbálok tehát egy mértéktartóbb keresztmetszetet adni Európáról, és hazánkról.

Konfliktusunk az unióval:

A híradásokból értesülhettek, hogy az Európai Unió Magyarországon próbálgatja érvényesíteni régtől hiányolt szigorúságát. Magyarország kormánya megérdemli a fegyelmezést, hiszen a belépés óta fittyet hány bizonyos gazdasági alapkritériumok betartására, de a büntetés három évvel ezelőtt sokkal aktuálisabb lett volna, most pedig a szegénypadon mellettünk ülhetne a tagországok kétharmada. A következetesség azonban soha nem volt Brüsszel erénye. A fenyegetés kiváltó oka nyilvánvalóan nem a GDP-hez viszonyított költségvetési hiány túllépése, hanem az Orbán kormány kurucos válságkezelése. Nem szerencsés a pénzvilág oroszlánjainak bajuszát húzogatni, mert még mások is kedvet kaphatnak hozzá. Túl sok az eladósodás kilátástalanságában vergődő ország. A szokatlanul erélyes fellépés hatására Orbán Viktor visszakozott. Ezt a presztízsvesztést a miniszterelnök is érzi, jól jött számára a Nemzeti Ünnepep többszáz ezres támogató tüntetése.

Szóval az Európai Unió megleckéztette Magyarországot, de mintha ez nem az Unió üzenete lenne, hanem a mögötte álló hatalomé. Ez a hatalom olyan, mint a világűrben a fekete lyuk. Nem láthatjuk, csak a közeli csillagok mozgásából sejtjük jelenlétét, gravitációs erejét. Ez a láthatatlan erő kényszeríti Brüsszelt olyan döntésekre, amelyeket szabad akaratából nem tenne meg. Köztudott, hogy az egyesült Európa országainak gazdasági teljesítménye együtt messze megelőz minden más érdekcsoportot, az euró már megérett arra, hogy átvegye a

dollár helyét. Az Európai Unió azonban politikailag nem lehet planétánk vezető hatalma. Demokratikus intézményrendszerébe beködolták, hogy önmaga árnyékát nem lépheti át, ha meglódná, önmagát le kell fékeznie. Valójában nincsenek felelős politikai sem, csak hivatalnokai, működését üres, áldemokratikus formalitások, ceremóniák jellemzik.

Brüsszel képtelen arra, hogy a húsbavágó problémákra gyors és hatékony megoldásokat találjon. A bürokraták évekig tárgyalják, fektetik az ügyeket, mire aztán törvényt hoznak, már rég idejét múlta az egész. A közösség megtagadta görög-keresztény gyökereit is, közös értékrend nélkül pedig nincs összetartás, kohézió. Ahogy Ady mondta: mi egyesítsen, nincsen eszme. Jelenlegi kormányunk ragaszkodik a tradicionális értékrendhez, az erős Európához, de Brüsszel hatalmasai nem akarnak erős Európát. Ez is a konfliktusforrások egyike.

Hazai állapotok:

Magyarország hasonló gondokkal küszködik kicsiben, mint az Európai Unió nagyban. Minket is a rendszerváltás óta fékez valami, hogy fundamentális ügyeinket rendezzük. A Fidesz ezek rendezésére tett ígéretet a választások idején, s részben éppen ezek miatt alakult ki a konfliktusunk az unióval és a globális világgal. Nemzeti ügyeinket két évtizedes késéssel csak súlyos érdek-sérelmekkel lehetne rendbe tenni, ez ellen alakult ki itthon és külföldön az ellenállás.

Még tart a válság

A világot elérő, 2008-tól tartó gazdasági válságról itthon a kisemberek vagy másfél évig nem vettek tudomást, de mára erős kiábrándultság és bizalmatlanság érezhető a globális világgal, a politikával szemben. Míg öt éve akkor is hitelt vettek fel, ha nem teheték volna meg, most már akkor sem teszik, ha megtehetnék. Több százezer embert fenyeget a kilakoltatás veszélye, az autóforgalmazó cégek zöme a csőd szélén áll, a műszaki termékeket árusító üzletláncok közül több bezárt. Az emberek kicsit módosabb része kijózanodott a hipermarketek olcsó, de silány élelmiszerkínálatából, végre felfedezik a piacokat, a termelői élelmiszereket.

Két választás között:

A második Fidesz kormány ciklusa lassan a féldíőhöz ér. A kétharmados győzelem után hatalmas lendülettel, talán némi bosszúálló dühvel fogtak a balliberális kormányzat hídfőállásainak lerombolásához. Új alkotmány született, megreformálták az igazságszolgáltatást, az oktatást, az egészségügyet, a nyugdíjrendszert, miközben megszűnt a nemzeti légitársaság, szinte reménytelen helyzetben került a fővárosi közlekedés, az állami vasút. Eközben csúcsosodott ki a konfliktus az unióval, vagy inkább az egész globális világgal. Az erőfeszítések ellenére az intézkedések zömének nagyobb volt a füstje,

mint a lángja, azaz a kisember nem sokat érzett belőle. A választási siker érdekében Orbán Viktor gyors eredményt ígért, s a választók remélték, hogy az életüket javító intézkedések gyorsabban érvényesülnek. A várt kibontakozás elmaradt, az évtizedes mulasztások, tékozlások ennyi idő alatt nem is kezelhetőek, de talán azok az eredmények sem születtek meg, amik a kisemberek számára fontosak és megoldhatóak lettek volna. Tovább rontja Orbán Viktor helyzetét a politika holdudvarához tartozó gazdasági érdekcsoportok hatalommal való visszaélése, gátlástalansága. Ez a hatalomból élő konclesóhad minden országban jelen van, de mintha Magyarországon kártékonyabb lenne.

Nálunk minden rosszabb?

Mielőtt végképp kiábrándítanám Önöket az óhazából, azért el kell mondanom, hogy Magyarország és Orbán Viktor küzdelmét sokan támogatják itthon és külföldön is. A nemzeti ünnepre egész vonatszerelvénnyel érkeztek lengyelek, litvánok, akik úgy jöttek, mint egy világi zarándoklatra. Brüsszelben a keleti blokk országai ki bátrabban, ki óvatosabban, de a pártunkra állt. Mintha a kelet-közép-európai országok rádöbbenének, hogy közös a sorsunk, Magyarország megalázása az ő megfélemlítésüket szolgálja. Elindulhat egy folyamat, amiben egymásra találunk.

A vidék felértékelődése

Ahogy mondani szokták, minden rosszban van valami jó. A recesszió hatására felértékelődött a vidék, az agrárium. A rómaiak óta ismert egy fogalom: extra muros – túl a városfalon. A falon belül élni kiváltság, kívül provinciálisabb a kultúra, olcsóbb a munkaerő, nehezebb az élet. Így aztán a város folyamatosan táplálkodik a vidékből, annak anyagi javaiból és életerős fiataljaiból is. Tehát nem csak földrajzi megnevezést, hanem a fontosságot, a minőséget, a befolyást jelent. Mára jórészt eltűntek az ókori-középkori városfalak, de a szemlélet él továbbra is, a város-vidék kapcsolat jellemzőjeként napjainkig fennmaradt a fogalom. A főváros-vidék viszony Trianon óta mindig élesebb volt Magyarországon, mint a környező országokban. Most egy fontos tény tudatosul az emberekben. Tavalay a külkereskedelmi aktívumunk majdnem felét a mezőgazdaság és élelmiszeripar produkálta.

Közös összefogás!

A vidék felértékelődését a kormányzat felismerte, és a szokásos retorikai dicséreteken túl tudatosult az emberekben a valós súlya. Arra is egyre többen rádöbbennek, hogy pusztán politikai eszközökkel a válság nem kezelhető. Országos összefogásra, valamiféle nemzetmentő kampányra van szükség. Milyen összefogásra gondolok? Egy történelmi példát említenék. A 19. század végén separt végig Európa szőlőültetvényein

a filoxéra járvány. Magyarországon is szinte teljes pusztulást okozott, mégis az ország két évtized alatt kiheverte a példátlan csapást. Országos kampányt szervezett a kormány: kutatóintézeteket hoztak létre, a nagy szőlőtermesztő arisztokraták vincellériskolákat, csemetekerteket létesítettek, kiképezték a tanítókat, papokat a korszerű szőlőművelésre, akik továbbadták tudásukat a gazdáknak. Így együtt, egymás kezét fogva, egymást segítve néhány év alatt ismét virágzott a magyar borkultúra. Nos, ilyen összefogásra lenne szükség, ami több mint a törvényi szabályozás, a pályázati támogatások, a hozzáértő hivatali-szakmai irányítás, a kulturális elit pártoló magatartása, hanem valami lelkesítő-lendítő energia is kell hozzá minden ember részéről. Közös érdek, bátorság, ambíció, hit.

Nemzeti érzelmű, keresztény emberként hiszem, hogy a nemzet olyan, mint egy ezeréves fa, egyetlen évyűrűje alapján nem lehet megítélni. Magába hordozza múltjának kollektív tapasztalatait, azok beépülnek minden megnyilvánulásába, meghatározzák gazdasági és kulturális potenciálját, rejtett tartalékai jelentik azt a lendítő erőt, amiről az imént írtam. Hiszem, hogy az óhaza képes erre! Történelmünk során sokszor látszott kilátástalannak a jövőnk, s mindig jött egy nemzedék, amely képessé vált a megújulásra. Még lehet, hogy nincs itt a megújító nemzedék ideje, de addig kitarthatunk. A legnagyobb teremtő magyarok egyike, Széchenyi István élete évszázadokra ható eredményekből és sok kilátástalan küzdelemből állt. Egyik keserű percében jegyezte be több tucatnyi naplójának egyikébe, hogy úgy kell élni viharban mint szépidőben. Még ebben a gondolatában is benne van az előremutató üzenet.

Nekünk is érdemes megfogadni a tanácsát! Most mindenképpen! ■

Pekár István

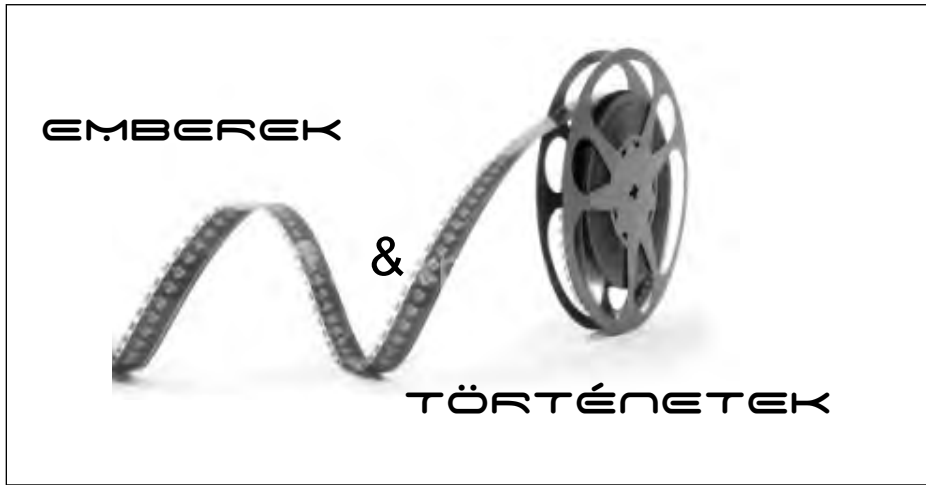
Gyöngyös Imre: Jaj a legyőzötteknek

Az átkaink hideg haragra hülve,
ítéletünk egyetlen tilalom,
a keresztünk Erdély felé feszülve
vádlnon hirdesse neved: Trianon.

A döntést már történelmünk leszűrte,
mint nemtelen bosszút ártatlanon
vagy gyalázást halotti hamvakon,
a hősökét, kiket a győző gyűrt le.

Magyar hazánkat így lehamardolták,
s ha túl születtél ó határokon,
tagadhatod magyarságod mivoltát,
segít cseh, szerb, szlovák, román rokon.

De mondd, mi segít majd a szíveden?
Hazádban lettél üzőtt idegen!

KOLLER BÁLINT

Now a Wellington resident, Bálint Koller spent six years in Dunedin working first as an English tutor, then as a technical writer. He originally hails from Budapest, and grew up there with his parents and sister. Going to a bilingual secondary school provided him with a solid basis for pursuing his tertiary studies as a student of English Language and Literature. No sooner had he graduated in Hungary than his then recently established relationship brought along the unexpected opportunity to move to New Zealand. He took up the challenge and he and his partner embarked on the journey of making a life for themselves in this country. While still missing so much from home – family, friends, places, familiar foods – Balint enjoys what New Zealand has to offer: generally friendly and open people with a dominant attitude of good faith and trust, a healthy work-life balance, and a relaxed pace of life in a beautiful landscape. As a dual citizen, he strives to maintain his allegiances to both his original and new homelands, keeping in touch with his roots through contact with family and friends back home, staying up-to-date with current events in Hungary, and introducing Kiwis to Hungarian food and culture whenever he can.

Először is szeretném megköszönni Szentirmay Klárának, hogy lehetőséget adott erre a bemutatkozásra. Nagy megtiszteltetés, hogy élettörténetemet röviden megoszthatom a helyi közösséggel itt a Magyar Szó hasábjain, ugyanakkor kicsit szokatlan is. Azért remélem nem unatom majd nagyon az olvasókat. Vágujnk hát bele!

A nevem Koller Bálint. Budapesti vagyok, azon belül is újbudai. A Tétényi úti kórházban születtem 1979-ben, és egész gyerekkorom a XI. kerülethez kötődik. Családom először az Őrmezői lakótelepen élt, majd átköltöztünk Gazdagrétre (szintén panel, de egy felszobával nagyobb), onnan pedig a rendszerváltás környékén Kelenföldre, a pályaudvar és az akkoriban még ott álló Osztyapenkó szobor szomszédságába. Emlékeznek még erre az előre lépő, zászlóvivő szovjet tábornokra, aki az M1-M7 autópályák városi bevezető szakaszán „köszöntötte” a Bécs vagy a Balaton felől érkező autósokat? Szerintem az én generációm az utolsó, akinek az emlékeiben ez a szobor összekapcsolódik azzal az érzéssel: megérkeztünk Budapestre.

Szüleim szintén pestiek, bár manapság az év nagy részét vidéken, egy kis somogyi zsákfaluban töltik.

Édesapám közgazdász, édesanyám vendéglátó ipari főiskolai végzettségű, de a rendszerváltáskor mindketten ugrottak egy nagyot az ismeretlenbe és vállalkozásba fogtak. Tizenegy éven át üzemeltettek egy éttermet a családi házunktól közhajtásnyira. Sok emlékem kapcsolódik ehhez a vendéglőhöz, számos nyarat töltöttem itt konyhásiúként. Mosogattam, salátákat tálaltam, pizzát készítettem, krumplit pucoltam és általában a szakácsnő keze alá dolgoztam. Nyári estéken, amikor a kerthelyiség is üzemelt, igen pörgős műszakok voltak: az egyszerre befutó rendelések felpumpálták az adrenalin-szintet. Éjfél körül, mikor már a zárás utáni takarítással is végeztünk, holtfáradtan, macacs éttermi konyhaszaggal átítatva estem be az ágyba. Milyen jófajta elfáradás volt is az!

Egy nővérem van, akit Zsófinak hívnak. Másfél évvel idősebb nálam, egy olajipari vállalatnál dolgozik. A munkája igen hajtós, sok a túlóra, kevés a szabadidő. Gyakran utazik is a munkájából kifolyólag, főleg Angliába. Mostanában gyakran mondja, hogy ő is szívesen élne külföldön, angol nyelvű országban. Felszabadultabbnak érzi magát, mint otthon, jobbnak itéli a közhangulatot, a viselkedéskultúrát, kevesebb ellenséges, negatív, akadémikuskodó hozzáállást tapasztal. Sajnálom, hogy ezt kell mondjam, de megértem.

Még mielőtt bővebben írnék arról, hogy mi a benyomásom az otthoni és itteni élet közti különbségről, röviden visszakanyarodnék iskola-éveimhez. Két tanévtől eltekintve általános és középiskolai tanulmányaimat is Dél-Budán végeztem. Szüleim előrelátó képességének köszönhetően két tannyelvű középiskolába járhattam, ez alapozta meg a mai nyelvtudásomat. Az angol nyelv mindennapi, élő használata a gimnáziumi évek alatt ragadt rám igazán. A magyar történelmen, nyelvtanon és irodalmon kívül az összes többi tantárgy oktatási nyelve az angol volt. Persze osztálytársaimmal, akik nagyrészt magyarok voltak, szünetekben illetve a titkos órai üzenetváltások, beszélgetések, és puskázások alkalmával mindig anyanyelvünkön kommunikáltunk. Tanáraink is magyarra váltottak, ha már végképp nem tudtak minket idegen nyelven fegyelmelni (és hozzáteszem, nem volt velünk könnyű dolguk). A mai napig úgy érzem, a magyar nyelvnek számomra sokkal nagyobb érzelmi súlya van. A bántó szavak valahogy nagyobbat koppannak, a kedvesség jobban simogatja a lelket, mint angolul.

Érettségi után felvettek az ELTE angol és amerikanisztika szakjaira, a kettőt párhuzamosan

végeztem, emellett tanárképzésben is részt vettem. Az egyetemi évek tanulással és tanítással teltek, meg persze rengeteg BKV-zással. Ősztöndíjként két szemesztert jártam egy egyesült államokbeli „college”-ba is, ami meghatározó élmény volt számomra és sok értelemben önállóságra, függetlenségre tanított. Itt tudtam először kipróbálni – még ha némileg védett körülmények között is – hogy hogyan kell az embernek megvetni a lábát külföldön: munkát szerezni, bankszámlát nyitni, egészségbiztosítást intézni, és bekapcsolódní a helyi társadalmi életbe.

Amerikából való hazatérésem után egy budapesti nyelvviskolában helyezkedtem el, emellett szakdolgozatot írtam és elvégeztem a kötelező féléves tanítási gyakorlatot is a Radnóti Gimnáziumban. Ebben az időszakban ismerkedtem meg Danival, aki éppen doktori védésére készült és közben külföldi posztdoktori állásokra pályázott.

Amikor váratlanul felajánlottak neki egy két éves szerződést az Otago Egyetem Fizika Tanszékén, még nem tudtam, hogy a két évből több is lesz, és hogy én is Új-Zélandon kötök majd ki. Mikor 2005 áprilisában Dunedinbe utazott, megbeszéltük, hogy diplomázásom után meglátogatom.

Ez így is lett. Még ugyanazon év augusztusában én is kiutaztam Új-Zélandra. Első benyomásaim egyike, hogy még télen is milyen szép zöld volt minden. Dunedint mindketten nagyon megszerettük, hiszen barátságos egyetemi kisváros, számos kirándulási lehetőséggel, nyugodt életvitellel, közvetlen és előzékeny emberekkel. A budapesti rohanásos, stresszes tempó után ez kellemes volt, noha hamar hiányozni kezdett az otthoni nyüzsgés, a gazdag kulturális élet, a család és barátok közelsége.

Munkát eleinte nehezen találtam, mivel nem volt helyi tapasztalatom (22-es csapdája, ugyebár). Aztán a belvárosi McDonald's-ba végre felvettek, itt dolgoztam takarítóként és pénztárosként, miközben esténként másik munkát kerestem. Két hónap után sikerült elnyernem egy állást az Otago Egyetem Angol Tanszékén, mint tanársegéd. Itt három szemesztert tanítottam végig. Ez a munkakör nagyon megfelelt a végzettségemnek, de állandóságot nem adott. Biztosabb, állandó állást kerestem tehát, és így kerültem a Fisher & Paykel-hez (akkor még Mosgielba) mint műszaki író. A sok év bölcsészet után ez nagy kihívás volt, hisz alapvetően műszaki beállítottságú környezetben, mérnökökkel kellett dolgozni, megérteni a gondolkodásukat, nyelvezetüket, és tanulni az elektromos és gázüzemű háztartási berendezések működési elveiről. Ugyanakkor

izgalmas feladat is volt ez, és örültem, hogy belekóstolhattam egy addig ismeretlen területbe. Ha az olvasó vásárolt ilyen márkájú háztartási gépet az utóbbi években, akkor a hozzá tartozó használati útmutatót valószínűleg a csapatom írta, szerkesztette. Bár igyekeztünk pontosan, profin dolgozni, az esetleges hiányosságokért ezúton is elnézést kérek!

Munka mellett 2008-ban elkezdtem egy posztgraduális tanfolyamot, amit a christchurch-i politechnikum távoktatásban oktatott. Az oktatás heteiben sokszor megkérdőjeleztem magam, hogy munka mellett miért vállaltam ezt is be, de utólag örülök, hogy elvégeztem. A megszerzett tudásnak jó hasznát vettem a munkám során, diákként is megismerkedtem az itteni oktatási rendszerrel és még barátokra is leltem az „online” csoporttársak között.

Az évek során fokozatosan változott új-zélandi jogállásunk is. Először munkaengedélyért folyamodtam, egy évre rá pedig kérelmeztem az állandó lakosi státuszt. Sok ügyintézés és munka volt ezek mögött, az otthoni papírok beszerzésébe még az otthoni családot is be kellett vonni. A diplomáim itteni elfogadtatása se volt egyszerű. Eleinte csak „Bachelor of Arts” szinttel akarta megfeleltetni őket a NZQA, amit nem hagyhattam, nem is a büszkeségem miatt, hanem hogy megvédjem alma mater-em mundérvjának becsületét. Igenis, ha az ELTE szerint az én diplomám „Master of Arts”, az Új-Zélandon is legyen az! Egyetemi tanárain a szakma élvonalába tartoztak, és szerintem világszínvonalon oktattak, szóval nem hagyhattam annyiban a dolgot. Fellebbeztem tehát az eredeti értékelés ellen, több tucat oldalon kifejtve és érvekkel alátámasztva az előbbi meggyőződéseimet. Végül megérte a „harcosság”, a belefektetett energia és a kockázat is, mert a fellebbezést jóváhagyták: a minősítést megváltoztatták, és még az eljárás díját is visszakaptam!

A munka, hivatalos ügyintézés és tanulás mellett lassan megismertük az országot is, főleg Dunedin környékét és a Déli szigetet. Sokat kirándultunk, barátokra leltünk a helyi magyarok és kiwik között is. Mágis meglep, hogy soha nem éreztem, velem, hogy idegen vagyok. Az új-zélandiakat alapvetően el- és befogadó embereknek ismertem meg, akiknek sokkal fontosabb, milyen ember vagy és mit teszel, mint hogy honnan származol és milyen az akcentusod. Ez a hozzáállás nagyon kellemes meglepetés volt Amerikához képest. Ugyan felületesen ott is barátságosak voltak az emberek, de közelebbi ismeretséget nemigen voltak készek

kötni külföldiekkel, mindig megmaradt bennük egy bizonyos távolságtartás, bizalmatlanság. Ezt itt soha nem éreztem. A legjobban talán az tetszett és tetszik ma is az itteni életben, ahogy a mindennapi társadalmi érintkezésben, legyen az a postás, az óraleolvasó, a főnök, a bolti eladó, vízvezeték szerelő vagy hivatalos személy, az alapvető hozzáállást a jóhiszem és bizalom határozza meg. Itt, ha megmondom hogy ki vagyok, akkor azt el is hiszik. Nem kell minden lépésnél pecsétes okmánnyal igazolni, hogy létezem, és az vagyok, akinek mondom magam. Például eddig egyik munkahelyemen sem kellett bizonyítanom, hogy diplomám van. Beírtam az önéletrajzomba, és elhitték. Persze lehet, hogy ez a bizalomalapú hozzáállás a mai világban túl naiv és talán itt is visszaszorulóban van (gondoljunk csak az elmúlt évek visszaélési botrányaira, a hamisan feltüntetett iskolai végzettségekre), de azért jó volt még megtapasztalni, hogy másképp is lehet. Sőt, ha jóhiszeműen feltételezzük, hogy a másik ember becsületes, az gyorsabb és olcsóbb eljárást jelent: kevesebb papírra van szükség, kevesebb kört kell lefutni, kevesebb bürokratát kell alkalmazni. Nem tudom, másnak mi a tapasztalata, lehet, hogy eddig csak szerencsém volt.

Bár Magyarország nagyon messze van, és ezt a hazautazások alkalmával az ember mindig megtapasztalja, telefonon és az interneten keresztül azonnal elérhető minden otthoni családtag, barát. Így a kapcsolattartásban egyedül az időeltolódás jelent némi kihívást. Néhány éve már leginkább Skype-on, videóval beszélgetek az otthoniakkal. Ez azért jó, mert olyan, mintha egy szobában lennénk, és könnyebb bemutatni a közvetlen életteret, ráhangolódni egymás környezetére, nap- és évszakára. Persze a valódi közelséget a Skype sem pótolja teljesen, ezért szeretek időnként hazalátogatni. Ezt két évente igyekszem megtenni, ha engedik a lehetőségek. Hazamenni mindig jó, de azért minden alkalommal tapasztalom, hogy mindkét irányban működik a kultúrsokk: az otthoni és itteni létezés néha egész más stratégiákat, viselkedésmódokat, vagy egyszerűen megszokásokat kíván. Többször előfordult például, hogy a hazai körzetben lemeretlenül tettem a bezaicskózott gyümölcsöt vagy zöldséget a pénztárnál lévő futószalagra... hiába, a szokás hatalma.

Bár sokat eszembe jut, milyen is lenne otthon élni, és gyakran visszahúz a szívem, az elkövetkezendő néhány évet még biztosan Új-Zélandon tervezem tölteni. Egyelőre az otthoni gazdasági és társadalmi helyzet nem kedvez a hazatelepülésnek,

bármennyire is sajnálja ezt az ember. Itt viszont már egzisztenciát teremtettem, eligazodtam az életben, és szeretem a mindennapok légtörését. Sok minden hiányzik otthonról (csak hogy a fontosabbakat említsem: lángos, Túró Rudi, libazsiros kenyér, téliszalámi, „rendes” zöldpaprika, beszélgetős bulik, felszavakból megérteni egymást, Balaton, Budapest fénye, színházak stb.), de ezeket bőven pótolják azok a dolgok, amik ezt az országot jó élettérré teszik: a természet, az emberek kedélyessége, a mindennapok nyugodt, viszonylag kiszámítható folyása.

Persze az ember akkor is magyar marad, ha már állampolgárságot szerzett és felesküdt II. Erzsébetre. Ha hivatalos úrlapon etnikumot kell kitölteni, mindig azt írom be, „Hungarian”. Nem érzem magam ugyanis sem „Pakeha”-nak, sem „other European”-nek. Magyarságomat, amennyire az idő engedi, igyekszem megőrizni. Mindennap tájékozodom az otthoni helyzetről, megtartjuk a hagyományos ünnepeket, március 15-én felteszem a kokárdát akkor is, ha a jelentőségét itt úgyse érte senki, és néha a magyar közösségi találkozókra is elmegyek. Eddig minden munkahelyemen igyekeztem megkedveltetni kollégáimmal a hagyományos magyar ételeket, konyhaművészetet. Vittem be már az irodába madártejet, hortobágyi palacsintát, kalácsot, bejglit, de kiwi barátoknak is sokszor főztem pörköltöt, gulyáslevest, rakott krumplit, mákos gubát, szilvás derelyét (istenem, nincs is jobb mint egy jó barátfüle!), és még sorolhatnám. Örömmel jelentem, eddig sikere van a magyar ételeknek, és ezt a hadjáratot folytatni tervezem a jövőben is. Mikor a Fisher & Paykel-nél dolgoztam, az ottani receptblogon is lehetőségem nyílt népszerűsíteni a magyar gasztronómiai kultúrát: publikálhattam az egyik útibeszámolómat, másik alkalommal pedig a karácsonyi és húsvéti szokásokról is írtam. A következő személyes misszióm, hogy egy szamoai barátommal megismertessem és megkedveltessem a lecsót.

Jelenleg azonban nem ez szerepel az első helyen, hanem az álláskeresés, és hogy felfedezem és otthonomnak érezzem Wellingtont. Két hónapja költöztem át ide Dunedinből, és bevallom, eddig nagyon tetszik. Nemcsak a kulturális élet, a kicsit nagyobb nyüzsgés, a kozmopolita légtörés, hanem az is, hogy a kis külvárosi negyedeknek egyedi hangulata van, mindegyiknek saját, családi hangulatú központja. És az sem igaz, hogy folyton fúj a szél. De egy dzseki azért mindig van nálam. ■

my ten favourite hungarian films

columnist: paul helyen

THE WITNESS (A TANÚ)

The Witness (A Tanú), directed and written by Péter Bacsó, is a true classic of Hungarian cinema. It regularly ranks in just about everybody's "top ten" list of Hungarian films. It is not, however, a purely Hungarian film, and can be watched and enjoyed by audiences the world over. It is easy to see why this should be so: even though made in 1969, it is a true satire on Communism, especially the Hungarian kind, but more broadly, through humour and farce, it exposes the absurdities of all authoritarian regimes the world over. It is also genuinely funny in both the satirical and comedic senses of the word. But it is as a *Hungarian* film that it truly deserves its reputation as a cult classic. You can always tell a classic film when scenes from the movie make into the everyday culture and language. For example, the satirical magazine, *A Magyar Narancs* (The Hungarian Orange) takes its name from a scene in *The Witness*. Several lines, such as, "The international situation is intensifying." ("A nemzetközi helyzet fokozódik"), and, "Life is not a cream cake." ("Az élet nem habostorta") uttered by the mysterious Comrade Virág, have entered common speech.

The plot concerns József Pelikán, who is a dike keeper on the Danube. The tone of the film, set in 1949 as the start of the Communist regime under Rákosi begins to take full-flight, is set straight away when Pelikán's dog is seen urinating on a sign made of stones saying, "Long Live Our Great, Wise Leader". "Not there!" Pelikán implores.

One day Pelikán rescues a man from the river while fishing who turns out to be a friend and

former comrade-in-arms of his, Zoltán Dániel, played by none other than Zoltán Fábri, director of the film, *Merry Go-Round (Körhinta)*, the subject of my first article in this series. The true significance of this incident is only revealed much later in the film.

Due to the shortage of meat, Pelikán and his family are forced to kill their one and only pig, a crime to have, let alone kill, at that time. Eventually he is arrested and sent to jail. He enters his cell where his cell-mates are a former fascist and a Catholic priest, characters that appear throughout the movie. Pelikán is suddenly released, "on orders from above" - throughout the film it gradually becomes clearer as to why. Comrade Virág has uses for Pelikán, the clue being in the title of the film. Pelikán has no idea as to this purpose but is given a succession of government jobs, each one of which he manages to make a mess of ending up back in prison, in the same cell, with the same cell-mates.

For example, he is appointed director of a swimming pool, but allows people into the pool while a high ranking Communist, Comrade Bástyá (based loosely on Army General Mihály Farkas, Secretary of Defence, 1948-1953), has commandeered the pool for his own use. For this Pelikán is returned to jail. A similar "ideological" mistake ends his role of amusement park director. Again he is released from prison and this time Comrade Virág gives him the job of Director of the Orange Institute - his job, to produce the first Hungarian orange. The scenes that follow are pure farce. Led by Pelikán, the Institute manages

to produce just one orange, which is unfortunately eaten by one of Pelikán's young sons, just before it is to be presented to Comrade Bástyá. The orange is replaced with a lemon which Bástyá duly eats with appropriate results. When Bástyá asks, his face contorted by the sourness of the lemon, "What is this?" Pelikán replies, "An orange. The new Hungarian orange. Slightly yellower, slightly sharper, but our own." ("Narancs. Ez az új magyar narancs. Kicsit sárga, kicsit savanyú, de a miénk."). Festivities ensue and everyone is celebrated at a gala concert in honour of the "Heroes of the Battle of the Orange."

The absurd notion that a lemon is really an orange is an ideal metaphor to the emptiness and absurdity of Hungarian communism. Everyone knew things were not what they seemed, but nobody said anything. This is made very clear when Pelikán expresses his discomfort of the celebrations of the "Hungarian orange" to Virág, he replies, "Why do we make such a fuss over it? We deceived the people, after all. Who did we deceive? Ourselves? We know what it's all about. The researchers? They're happy to have medals. The masses? They don't eat oranges or lemons, but they're happy to celebrate. The imperialists? We've given them a thorough beating. I wouldn't like to be in their shoes. We proclaimed a slogan: Let there be a Hungarian orange! And there was."

As mentioned at the beginning of this article, the notion of a Hungarian orange as metaphor for the absurdity of Hungary under Communism became widespread. Indeed the colour chosen by the political party, Fidesz, (*Fiatal Demokraták Szövetsége*, Alliance of Young Democrats), founded in 1988, as a youthful libertarian, anti-communist movement, was, of course, orange.

Pelikán ends up back in prison of course, but on his inevitable release again, the real purpose becomes clear. He is to be the star witness in a show trial of his friend, Zoltán Dániel. Pelikán is coached as a witness, exactly as if he was an actor in a play, which of course he is. At the actual trial, Pelikán refuses to play his part in the charade and defends his old friend. Of course, he ends up back in prison for yet one more time. This time he is condemned to death. On the day of his hanging, the state executioner is nowhere to be seen and Pelikán learns that the political winds have changed, and yet again, he is free to go and to return to his one and only passion, being a dike keeper on the Danube. Several years later, he meets the disgraced and exiled Virág, who opines, "You'll all be begging me to come back one day." to which Pelikán gives the only response possible: "I wouldn't like to swear to

that." The film ends with a quote from Karl Marx, "Why does history go on like this? So that humanity can cheerfully take leave of its past."

The film, due to its highly critical nature, lay dormant for over a decade and was first shown in Hungary in 1979, although it didn't receive widespread screenings until after it had been shown at the Cannes Film Festival in 1981.

As a satire on the incompetent nature of Communist rule, you couldn't make this stuff up, you might say. The fabricated charges against Zoltán Dániel (that he passed state secrets to frogmen when he fell into the Danube while fishing) are so laughable as to beggar belief. But that, of course, is the point.

The Witness is unparalleled in the devastating way it lays bare the true nature of a regime full of egos, hypocrisy and an arbitrary, Orwellian disregard for the truth. This lesson remains as true now, as it ever did. This is the great achievement of this film - it lays bare, with comedic genius, that all dictatorships eventually become twisted and corrupt, collapsing under the weight of their own absurd logic. Lest we forget, this is true even today. ■

**What Man Can Do On This Planet
- László Kálnoky**

To kindle fire so that flame,
when flaring, should bite our hands.

To suffer thirst so that after the first gulp
the glass should absorb water.

To run along a corridor
streaked by shrill lunatic cries
without losing our sanity.

To fall down ensnared by lights
waiting for the weapon to strike
or for a reprieve granted by the mercy
of him who misunderstood our countenance.

To nettle indifference with provocative words
just when it was turning away from us.

Vegetating in the colourless matter
of danger that you get accustomed to,
to find a secret window
and to divine the blurred picture
of the town five hundred years from now.

Even with plugged ears
to listen to muffled, unknown voices
and answer them
even with your mouth gagged.

Translated by George Gömöri

The patience of stones

(reading Irving Feldman)
- Panni Palásti

Knowing that we die
we try to buy
amusing trinkets to soothe
the distress of dried up lakes
and drifting clouds of ash

we try to make a stand
on shifting ground
and try to understand
our jumbled genes
by burrowing
into the secrets and lies
of our inscrutable ancestors

in search of a coherent self
we try to define
through our bloodline
why we are born and why now
from where and to what purpose
while ants build their nests
and thrushes crack snail shells
to get to the meat
asking no questions

we pave the dirt
grind stones
sweep floors and
wipe the dust from our shelves
knowing deep down all along
that the dust
is us

JUHÁSZ GYULA

(1883-1937)

"kopogtatás nélkül bejöhetsz hozzám"
József Attila

Nagyon csöndes ember, nagyon csöndes költő volt, akinek visszahúzódó, félszeg magatartása mögött egy meg nem alkuvó férfi, egy szent eszméi iránt tántoríthatatlanul hű lélek húzódott meg, aki magában és költészetében összebékítette a hazulról hozott áhitatos hitet és a világ megértéséből haladó világnézetet. A Nyugat egész nemzedékében ő a legvallásosabb. Élete bánatok és szerencsétlenségek sorozata, a szerelmi boldogság soha nem adatott meg neki - és ő lett a magyar költészet egyik legnagyobb szerelmi lírikusa. Ahhoz az idegbetegségig túlérzékeny fajtához tartozott, amelyről azt szokták mondani, hogy „nem e világra való”. S ezt olyannyira tudta, hogy életében több ízben is ki akart lépni az életből, míg végre ötvennégy éves korában sikerült öngyilkossággal véget vetnie az életnek. Költői skálája nem túl széles, nem olyan látványos, mint nemzedéktársainak leghíresebbjeié, de érzelmek mélységében, szívhez szóló meghittségben senki se tehető elébe.

Vallásos katolikus szegedi kispolgári családból származott, elődei kisiparosok voltak, apja postai távirótiszt. Ő maga gyenge testű, vézna, nagyon félénk fiúként nőtt fel, ifjúsága olvasással, ábrándozással telt el. Papokhoz járt iskolába, és pap szeretett volna lenni. Még gimnazista volt, amikor apja meghalt. Az árvaság, a megélhetési

gond még erősítette is ezt a vágyakozást, hiszen a papi élet évszázadok óta adott lehetőséget a szegények számára, hogy tanuljanak, tanítsanak. Így lett kispap az érettségizett Juhász Gyulából. De hamarosan arra jött rá, hogy a papság mégsem neki való. Felismerte magában a bíráló igényű szabad szellemet, és talán már ez időben kialakult benne az igény a szerelemre. Ő pedig nem olyan ember volt, aki akár szellemiekben, akár testiekben megszegezte volna papi fogadalmát. Inkább hátat fordított az egyházi életnek, és tizenkilenc éves korában rokon támogatással beiratkozott a budapesti egyetemre magyar-latin szakos tanárjelöltnek.

Az egyetemen nagyon jó társaságba került, hamarosan összebarátkozott Babits Mihállyal és Kosztolányi Dezsővel. Együtt indultak költőnek és tudósnak. Ők hárman voltak a nemzedék nagy reménységei. 1905-ben megismeri az irodalomba robbanó Adyt és költészetét. Azonnal meglátja benne a kor szellemi vezérét. És idővel emlékéhez is sokkal hívebb lesz, mint bárki a Nyugat nemzedékéből. Nemcsak a költészet forradalmárát ismeri fel Adyban, hanem megérti költészetének társadalmi-politikai tartalmát is.

Diplomája után azonban eldugott, kis vidéki gimnáziumokban kell tanítania. Nincs megfelelő társasága, költészetének nincs visszhangja. Ekkor kezdődik idegbaja, örökké kínzó fejfájása, már foglalkoztatja az öngyilkosság terve. Pedig közben Budapesten a társak maguk közé számítják, mint egyenrangú költőt, és 1907-ben szülővárosában, Szegeden már megjelenik első verseskötete. Szerencséjére ez időben kerül helyettes tanárnak Nagyváradra. Ott végre megint a szellemi élet közepébe kerül, részt vesz *A Holnap* szerkesztésében, és mint a nagy hatású *A Holnap* antológia egyik költője lesz Adyval és Babitscsal együtt országos hírvé. Nemsokára megindul a *Nyugat* is, amelynek kezdetétől fogva munkatársa.

Költészete lassan bontakozott ki. Diákkori indulásakor őrá is Reviczky hat, mellette a divatos Ábrányi Emil, majd Kiss József, akinek újszerű versdallama nyomot hagy az egész nemzedéken. Egyetemista korában társaival együtt fedezi fel Komjáthy örökségét, és ismeri meg a modern nyugat-európai szimbolista-impreszionista-dekadens költészetet. Mindezek

tanulságait szervesen építi bele saját költészetébe, anélkül, hogy bárkinek is utánzója volna. S ezek után érkezik el az Ady-költészet tudatosító és ösztönző hatása. Az eddig főleg irodalmi és művészeti élmények közt élő költő kitarulkozik a világ problémái felé. Vallásossága egyre inkább megtelik szociális tartalommal. Krisztus eszméjében a cselekvő emberségességet, a társadalmi igazságot, a szegények megigazulását éli át. A megváltás az ő szemében a szegény ember felszabadulása az elnyomottság, a megalázottság, az emberhez nem méltó gondok alól.

Nagyváradon már kibontakozott ez a költészet. De hamarosan vége a nagyváradi korszaknak, Juhász Gyulát megint isten háta mögötti vidékekre helyezik. Ennek a poros vidéki életnek az emléke lesz később kitűnő lélektani regényének, az *Orbán lelkének* az ösztönzője. Hanem amikor ebben a világban él, nem bírja elviselni. 1914 elején pisztollyal öngyilkossági kísérletet követ el; az utolsó pillanatban mentik meg. Próbálkozik később máskor is, van, amikor méreggel; akkor is megmentik. Ezek a próbálkozások bizonyítják, hogy a végső, a sikeres öngyilkosság nem egy elkeseredett pillanat következménye volt: magával hozta a költő az önpusztítást.

Még Nagyváradon találkozott az életre szóló reménytelen szerelemmel. Anna igazán nem az a

Anna öszi
Dóra: Juhász Gyula

*Ha életem jöttél, mentél, életemmel
Tudtáimból lerian, elfakult
Vadkapd a szívemben, elmosdott
A vállaidnak íve, elhomokt
A hangod és én nem maradt utánad
Az élet egye világba kerültem.
Ha már nyugodtan eszem a marad ki,
Ha már nem rekedtek tekintettedre,
Ha már tudom, hogy egy világtól a többől,
Hogy ifjúság boldogság, és te mégis
Ha hiél szívem, hogy ez hiélbe volt
E, hogy egészen elment, és ne hiél!
Haot benne élte te minden félrehozott
Hátrahagyásban és elcsúszott reményben
E, minden elhízottat kövéltemben
E, minden ösziérett levelemben
E, egye elhízottat életemben
Els és valkólal ösziéttom, Anna.*

nő volt, aki méltó lett volna a költő magasztos szerelmére. Ismeretségük nem is volt tartós, de ő lett mindvégig Juhász Gyula számára a nő, a szerelem jelképe. Az Anna-versekben megjelenő Annának valójában vajmi kevés köze van ahhoz a ledér nagyváradi lányhoz, aki nevet adott a halhatatlan szerelemnek. Költői alakjában összeolvadnak a költő későbbi reménytelen szerelmei is. A mindig félszeg, súlyosan idegbeteg Juhász Gyula nem volt alkalmas a boldog szerelemre, de halhatatlan énekese lett a férfi örök, nő utáni vágyának. S mennél magányosabb volt a férfi, annál mélyebben zengett szerelmi lírája.

Életének tulajdonképpen egyetlen derűs korszaka volt: 1919. Ez időben már újra otthon van Szegeden, és fontos társadalmi feladatokat vállal. Derűs, bizakodó, tevékeny: mintha idegbaja teljesen elmúlt volna. A szegedi színháznak is ő lett a vezetője, és forradalmi szellemű műsorpolitikát csinál. És mindennek véget vet a forradalom bukása. Juhász Gyula az ellenforradalmi országban többé tanár sem lehet. S amikor a *Nyugat* költői megpróbálnak magyarázkodni, kiegészíteni az ellenforradalommal, ő nem: egész életére vállalja a forradalmi múltat.

A megaláztatásban, a bánatban egyszerre erősödik fel benne a vallásosság is és a munkássággal való szolidaritás is. Ekkor válik a proletariátus költőjévé, Ady méltó utódává, József Attila méltó előkészítőjévé. De ez időben lesz a Szeged vidéki szegényparasztság gondjainak költői megfogalmazója is. És úgy idézi versekben a magyar múlt alakjait, hogy közöttük Dózsa György is ott van a hősök sorában.

Élete ettől fogva összekapcsolódik Szegeddel, ahonnan indult. Szegedi újságíró, méghozzá igen jó újságíró. Publicisztikai prózája, akárcsak szépprózája, választékos és költői. De magányosságán az sem segít, hogy Szegeden van körülötte kulturált élet (Móra Ferenc is ott él, jó

barátságban is vannak). Magában hordja a magányt, amelyet a forradalom bukása után semmi sem old fel többé.

Egyetlen vigasza a költészet. Művészete teljesen kibontakozott. A nagy társadalmi problémák, a reménytelen szerelem, a művészi szépségekben gyönyörködés, a valóság terhei elől menekülő vallásos áhitat - ez az ő költői világa. Versei halk hangúak, lélekhez szólóak, finoman árnyaltak, és tudós költőhöz méltóan csiszoltak (igen sok a szonettje, és az antik formákat is biztonságosan kezeli). Van valami dallamosan álmodozó ebben az egész költészetben.

És az elismerés sem hiányzik. A *Nyugat* a magáénak tudja. Később túl súlyos anyagi gondjai sincsenek, hiszen háromszor is részesül Baumgarten-díjban, amely tisztességes életszínvonalat biztosít. De a kor sivárságában sehol sem talál értelmet. Magával hozott idegbajos pesszimizmusa egyre növekszik. A magánélet boldogságában sohasem volt része. És ifjúkora óta újra meg újra el akart futni az élettől. S nem volt, ami visszatartsa. Még az irodalmi siker sem.

A bánat költője volt. És végül sikerült megölnie magát. ■

- Hegedűs Géza

Forrás: www.literatura.hu

Képek forrása: Országos Széchényi Könyvtár/ Kézirattár

Magyar nyár 1918

*Pipacsot éget a kövér határra
A lángoló magyar nyár tűzvarázsa.*

*A Tisza szinte forr, mint néma katlan,
Mit izzó part ölelget lankadatlan.*

*Selyem felhői sápadt türkisz égnek,
Bolyongó vágyak mély tüzében égnek.*

*S a végtelen mezőkön szőke fényben
Kazlak hevülnek tikkatag kövéren.*

*Füledt a csönd, mint ha üres a kaptár,
Keleti lustán szunnyad a magyar nyár.*

*Mi lesz, ha egyszer szikrát vet a szalma
És föllángol e táj, e néma, lomha?*

*Ha megútálva száz here pimaszt már,
Vihart aratva zendül a magyar nyár?*

Milyen volt...

*Milyen volt szőkesége, nem tudom már,
De azt tudom, hogy szőkék a mezők,
Ha dús kalással jó a sárguló nyár
S e szőkeségben újra érzem őt.*

*Milyen volt szeme kékje, nem tudom már,
De ha kinyílnak ősszel az egek,
A szeptemberi bágyadt búcsuzónál
Szeme színére visszarávedek.*

*Milyen volt hangja selyme, sem tudom már,
De tavaszodván, ha sóhajt a rét,
Úgy érzem, Anna meleg szava szól át
Egy tavaszról, mely messze, mint az ég.*

Tiszai tájak

*Tiszai tájak, végtelen vidékek,
Olyan testvér sorsommal a tiétek.*

*Én is magány és csönd gyermeke lettem
S fekszem szelíd árván a végtelenben.*

*És hallgatom a fűvek halk növését,
Az esti csöndek mély és bús zenéjét.*

*És nézem, nézem, hogy az esti felleg
Hogy indul el a hallgatag hegyeknek.*

*S a fáradt csónak vajjon hova ballag
És töredéke honnan jó a dalnak?*

*S túl hangokon és gyászos jegenyéken
Bús csillagom hol jár a néma égen?*

Esti fények

*A tavaszesti égen fölragyognak
A barna felhők közt víg csillagok:
Zord életem estéjén fölcillan ma
A vágyam még,
A vágyam, mely már rég elhamvadott.*

*A tavaszesti rónán messze égnek
A barna árnyban víg pásztortüzek:
Bús álmaim estéjén szőkeséged
Föltündökölt.
Föltündökölt s jóéjszakát üzent.*

A koldusnak

*A koldusnak, ki áll az utca sarkán
S kinek vállán egy élet terhe roskad
És vak szemében egy világ halála,
A koldusnak egy rongy papírt vetettél
És azt gondoltad, hogy most jószívű vagy.
Koldus előtt én röstelkedve állok
És nem tudom, hogy mit mondjak neki,
Szeretném homlokát megsimogatni,
A derekát szelíden átölelni,
A szívemet a kalapjába tenni
És engedelmet kérni tőle szépen,
Hogy én még látó szemmel baktatok
Az örömök útján a sír felé,
Hogy én még nem görnyedtem meg a sorstól
És úgy szeretném biztosítani,
Hogy én is, én is oly koldus vagyok
Testvére és bajtársa, szenvedő,
Mert boldogabb és szabadabb jövőt
Neki már nem merek ígérni én se,
Mert neki megváltója a halál lesz...*

Mindig velem

*Én emlékszem, már játszottunk együtt mi
Nagyon régen és nagyon messze, messze.
Nem Anna voltál, nem is volt neved még
És akkor is a végén szomorúan
Elváltam tőled és e földre jöttem.*

*És gondolom, fogok még játszani
Aranyhajaddal, bársony vállaiddal,
De akkor is, a végtelen kódén át
Egy régi válás rémlik majd felém még,
Egy régi név, egy régi szomorúság.*

HUNGARIAN POETS

GYULA JUHÁSZ

(1883-1937)

One of the major Hungarian lyrical talents of the first half of the 20th century, Gyula Juhász was the eldest son of a family of artisans. He was born on 3 April 1883 in the city of Szeged. Through his grandparents he also had close ties with the world of peasants living in the vicinity of Szeged. One of his most important sources of inspiration was always the countryside around Szeged. It was in his grandparents' house that he acquired his deeply patriotic sentiment and religiousness.

From 1893 to 1902 he studied at the Piarist Grammar School of Szeged. His first poems were published in 1899 in the newspaper *Szegedi Napló*. Between August 1899 and May 1900 he was a Piarist novice in Vác. From 1902 to 1906 he studied Hungarian and Latin at the University of Budapest where he was also the secretary of the Négyesy Seminar. It was there that he became friends with Mihály Babits and Dezső Kosztolányi. Between 1902 and 1906 he was an enthusiastic organiser of the university youth in the capital city. He regularly contributed his writings to several newspapers and magazines. In 1905 he also exchanged letters with Endre Ady, whose epochal role he was among the first to discover.

Gyula Juhász remained on the periphery of the periodical *Nyugat* throughout his life, teaching in various small towns in the country. In 1906 he was a schoolteacher in Máramarosziget, then from 1907 in the Piarist Grammar School in Léva. Between 1908 and 1911 he taught in the Premonstratensian Grammar School in

Nagyvárad. The vivid intellectual life of this city had a positive effect on him. Juhász was one of the founders of the poets' movement publishing the anthology titled *Holnap*, which became the battlefield of the conflicts between modern and conservative schools of literature. In Nagyvárad he met actress Anna Sárvári, an object of his hopeless love, who became the inspiration of his love poetry. As a grammar school teacher he was first transferred to Szokolca in 1911, then in 1913 to Makó, and finally to Szeged.

He was an emotionally unstable person, who attempted suicide on several occasions. In 1917 he was treated in Budapest for neurosis. The revolution of 1918 fired him up with enthusiasm, which he also expressed in poems and newspaper articles. He became a member of the National Council in Szeged. He delivered speeches at rallies, and was also the leading publicist of the newspaper *Délmagyarország*. As a member of the board of directors of the National Theatre of Szeged, he started implementing a new programme policy. After the fall of the counterrevolution he was removed from his position. He became a staff member of the social democrat newspaper titled *A Munka*. In 1922 he wrote a warmly praising preface for the first volume of Attila József poetry, calling the seventeen-year-old poet "blessed by God". Four years later Attila József played tour guide for him in Vienna, together with poet Lajos Kassák.

He is traditionally thought of as "the best artist of the Hungarian landscape - a painter who was working with words". His work did not go without recognition. He won the Baumgarten prize, the most coveted literary award Hungary could offer between the two World Wars, on three separate occasions. In his lifetime most of his books were published in his native Szeged, such as *This is My Blood* [*Ez az én vérem*], 1919, *Forget-me-not* [*Nefelejcs*], 1921, and *Testament* [*Testamentum*], 1925.

The fundamental feelings behind the art of Gyula Juhász are loneliness and the sense of being outcast. His special mood-poetry is created over vast tensions: the rawness of experiences is filtered into a unified mood by his nostalgic stance and a discipline of form characteristic of the Parnassian school. His poetry is deeply personal. He finds his real self in the early 1910s, becoming enthusiastic during the time of the revolutions; then his loneliness and his neurosis intensifies and

from the late 1920s he spends a long time in sanatoriums.

He was a prolific poet, whose poetry can be better characterised by "linked inspiration" or thematic groups of poems, rather than through the individual volumes. His typical themes include the landscape, love and culture. His characteristic verse forms are sonnets, Japanese-like (haiku) poems, triplets and ballads. His landscape poems express his internal tensions and a sense of powerlessness by way of building on the contrast of immobility and movement (*Tiszai csönd*, *Tiszai tájak*, *Magyar táj, magyar ecsettel*). In addition to his impressionistic landscape pieces, his poetry also includes more dynamic poems expressing more intensive tension or clash (*Magyar nyár*, 1918), as well as sociographically accurate yet visionary poems resembling genre paintings, representing the denial of the peasant romanticism and expressing a tragic way of contemplating the people (*Tápai lagzi*). With these poems he is paving the way for the folk-writers' sociographies emerging in the 1930s.

The inspiration of his love poetry is his hopeless affection for the actress Anna Sárvári. In his Anna-poems the idealised female figure is remembered nostalgically: his distancing gesture is a mode of protection, a way of preserving the ideal. His best-known Anna-poem, *Milyen volt...* proclaims the fading of the experience at the beginning of each stanza, followed by a much stronger sense of transformation: nature and the entire life of the poet have been permeated with the memory of the beauty of Anna. This way a refined unity between sorrow and sensuousness is created in the poem.

The cult of beauty of the Nyugat-generation is manifested in the poems of Gyula Juhász in the mingling of impressionism and secession. He often gives voice to his gloomy world outlook by way of realistic elements. He frequently evokes the figures of Hungarian artists of tragic fate, this way using portrait poems as an occasion for shy confession. His most important portrait poem titled *Gulácsy Lajosnak* evokes the figure of his painter friend, who was unable to bear life and therefore created a miracle world, *Nakonxipánt*. Like most works of Juhász, this poem is also remembrance - remembering the miracles of art, remembering Nagyvárad, the years of their youth spent together, and the prospects once hoped for. Then remembering the therapies they went through together, and recalling the state of madness which is outside of space and time. He contrasts the mad painter with the normal world and suggests that the life of the madman is better than the life of the healthy, because he is no longer reached by the unbearable filth of the world. In his portrait poems he mostly deals with the loneliness, disappointment and memories of

the person whose figure he evokes.

He was the master of Hungarian impressionistic poetry; the intimate perspectives used in his landscape poetry had a strong influence also on the early career of Attila József, who considered him as his mentor.

Gyula Juhász committed suicide at the age of fifty four. His collected works were not published in Budapest until 1963.

Sources: www.lic.ned.univie.ac.at

In Quest of the 'Miracle Stag', The Poetry of Hungary, edited by Ádám Makkai, Atlantis-Centaur Inc, 1996

What Was Her Blondness Like...

*What was her blondness like, I can't remember,
but I do know the meadows fair and blond -
when summer yields its wheat, golden and tender
this blondness makes me feel her spirit's bond.*

*What blueness was in her eyes? I can't remember,
but when autumn skies open their manse,
in languished twilights of a soft September
I see her eyes' hue as if in a trance.*

*Her silken voice? Nor could I this remember.
But towards springtime, when the meadows sigh,
I feel I can hear Anna's voice re-enter
from a springtime that's distant like the sky.*

Translated by **Adam Makkai**

Village Night

*Asleep beneath the cold and virgin stars
the house and households heal their daily scars.*

*Asleep the clamorous and the strident
cocks;*

*Empty chicken-runs dream of absent
flocks.*

*Asleep the lumbering freight of trains; and
fast*

asleep the pub - it dreams about the past.

*Asleep upon the plinth the Virgin
stands,*

*she holds her smiling son in loving
hands.*

*The sanctuary lamp throws shadows on the
walls;*

*the old night watchman sings out his
ancient calls.*

*Poor seething brain, you too should
heal your scars,*

*asleep beneath the cold and virgin
stars.*

Translated by **Anthony Edkins**

Why Bilinguals Are Smarter

Speaking two languages rather than just one has obvious practical benefits in an increasingly globalized world. But in recent years, scientists have begun to show that the advantages of bilingualism are even more fundamental than being able to converse with a wider range of people. Being bilingual, it turns out, makes you smarter. It can have a profound effect on your brain, improving cognitive skills not related to language and even shielding against dementia in old age.

This view of bilingualism is remarkably different from the understanding of bilingualism through much of the 20th century. Researchers, educators and policy makers long considered a second language to be an interference, cognitively speaking, that hindered a child's academic and intellectual development.

They were not wrong about the interference: there is ample evidence that in a bilingual's brain both language systems are active even when he is using only one language, thus creating situations in which one system obstructs the other. But this interference, researchers are finding out, isn't so much a handicap as a blessing in disguise. It forces the brain to resolve internal conflict, giving the mind a workout that strengthens its cognitive muscles.

Bilinguals, for instance, seem to be more adept than monolinguals at solving certain kinds of mental puzzles. In a 2004 study by the psychologists Ellen Bialystok and Michelle Martin-Rhee, bilingual and monolingual preschoolers were asked to sort blue circles and red squares presented on a computer screen into two digital bins — one marked with a blue square and the other marked with a red circle.

In the first task, the children had to sort the shapes by color, placing blue circles in the bin marked with the blue square and red squares in the bin marked with the red circle. Both groups did this with comparable ease. Next, the children were asked to sort by shape, which was more challenging because it required placing the images in a bin marked with a conflicting color. The bilinguals were quicker at performing this task.

The collective evidence from a number of such studies suggests that the bilingual experience improves the brain's so-called executive function — a command system that directs the attention processes that we use for planning, solving problems and performing various other mentally demanding tasks. These processes include ignoring distractions to stay focused, switching attention willfully from one thing to another and holding information in mind — like remembering a sequence of directions while driving.

Why does the tussle between two simultaneously active language systems improve these aspects of cognition? Until recently, researchers thought the bilingual advantage stemmed primarily from an ability for inhibition that was honed by the exercise

of suppressing one language system: this suppression, it was thought, would help train the bilingual mind to ignore distractions in other contexts. But that explanation increasingly appears to be inadequate, since studies have shown that bilinguals perform better than monolinguals even at tasks that do not require inhibition, like threading a line through an ascending series of numbers scattered randomly on a page.

The key difference between bilinguals and monolinguals may be more basic: a heightened ability to monitor the environment. "Bilinguals have to switch languages quite often — you may talk to your father in one language and to your mother in another language," says Albert Costa, a researcher at the University of Pompeu Fabra in Spain. "It requires keeping track of changes around you in the same way that we monitor our surroundings when driving." In a study comparing German-Italian bilinguals with Italian monolinguals on monitoring tasks, Mr. Costa and his colleagues found that the bilingual subjects not only performed better, but they also did so with less activity in parts of the brain involved in monitoring, indicating that they were more efficient at it.

The bilingual experience appears to influence the brain from infancy to old age (and there is reason to believe that it may also apply to those who learn a second language later in life).

In a 2009 study led by Agnes Kovacs of the International School for Advanced Studies in Trieste, Italy, 7-month-old babies exposed to two languages from birth were compared with peers raised with one language. In an initial set of trials, the infants were presented with an audio cue and then shown a puppet on one side of a screen. Both infant groups learned to look at that side of the screen in anticipation of the puppet. But in a later set of trials, when the puppet began appearing on the opposite side of the screen, the babies exposed to a bilingual environment quickly learned to switch their anticipatory gaze in the new direction while the other babies did not.

Bilingualism's effects also extend into the twilight years. In a recent study of 44 elderly Spanish-English bilinguals, scientists led by the neuropsychologist Tamar Gollan of the University of California, San Diego, found that individuals with a higher degree of bilingualism — measured through a comparative evaluation of proficiency in each language — were more resistant than others to the onset of dementia and other symptoms of Alzheimer's disease: the higher the degree of bilingualism, the later the age of onset.

Nobody ever doubted the power of language. But who would have imagined that the words we hear and the sentences we speak might be leaving such a deep imprint?

- **Yudhijit Bhattacharjee**

(Yudhijit Bhattacharjee is a staff writer at Science, New York Times.)

Source: www.nytimes.com
17 March 2012

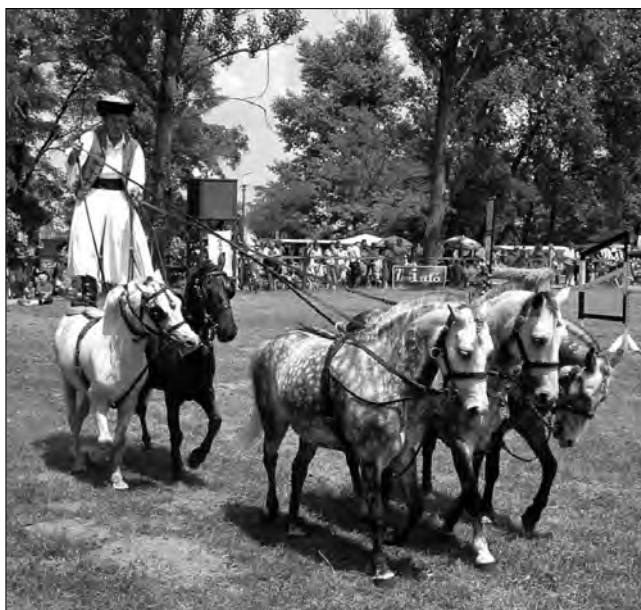
BARANGOLÓ

BUDAPEST BUDAPEST KÖRNYÉRE DÉL-ALFÖLD DÉL-DUNÁNTÚL KÖZÉP-DUNÁNTÚL NYUGAT-DUNÁNTÚL ÉSZAK-ALFÖLD ÉSZAK-MAGYARORSZÁG BALATON

"Nem tudhatom, hogy másnak e tájék mit jelent, nekem szülőházam itt e lángoktól ölelt kis ország, messzeringó gyerekkorom ulága."

Radnóti Miklós

Dél-Alföld

Tanyavilág, földműveléssel, félnomád állattartással és pezsgő városi élet, hagyományörző apró falvak és termálvízre épült strandok jellemzik a Magyarországi területének egyötödét elfoglaló régiót, ahol az ízes tájszólás ma is él.

Baja

A Guinness-rekordok könyvébe is bekerült a híres bajai halászlé, melyet kétezer bográcsban főznek a mediterrán hangulatú belvárosban július második szombatján. A Duna és mellékága, a Sugovica ölelésében fekvő, soknemzetiségű kikötőváros - németek, horvátok és szerbek élnek itt évszázadok óta a magyarokkal egyetértésben - egységes, ma is nosztalgikus kisvárosi hangulattal ajándékozza meg a kanyargós utcáin barangolókat. A vásáraitól híres kereskedőváros egykori gazdagságát díszes épületei hirdetik: a Városháza neoreneszánsz épülete, a ferences templom rokokó oltára és stallumai, a Szent Péter és Szent Pál-templom oltárképe, a szerb templom ikonosztáza és a könyvtárrá alakított zsinagóga érdemelnek figyelmet. A háromszáz éves város múltját és a halászat történetét bemutató kiállítás a Korinthuszi-csatorna építőjéről, a város szülőttéről, Türr Istvánról elnevezett múzeumban lelt otthonra. A Sugovica szigete turista-paradicsom uszodával, tenispályával és a Duna-Majna-Rajna vízi út fontos kikötőjével.

Jánoshalma

1989 óta város, Kiskunhalas és Baja között terül el. 1989 óta város, Kiskunhalas és Baja között terül el. Gyümölcs és szőlőtermesztéséről híres, piaci központ. Látnivalók: Szent Anna templom: 1787-ben épült, késő barokk stílusban, a római katolikus plébánia, Hunyadi János mellszobra, a zsinagóga, ami 1880 körül épült, és őrzi eredeti berendezését, az Orczy-kastély, ami 1820 körül klasszicistaizlés szerint épült és jelenleg iskola működik benne, valamint a szélmalom.

Bácsalmás

8062 lakosú város Bajától 33 km-re, keletre. A település központjában, a Hősök terén több figyelemre méltó épület található: Gyűjtemények Háza, Vörösmarty Mihály Városi Könyvtár, katolikus templom és plébánia, Ulrich-Csauscher-palota. A templomparkban áll Fusz György szobrászművész alkotása, amelyet a szülőföldjükről elűzött európai népek tragédiájára emlékezve 1997-ben emeltek.

Kecel

A Duna-Tisza köze nyugati felén, három történelmi-néprajzi táj: a Kiskunság, a Bácska és a Kalocsai Sárköz találkozásánál fekszik a 9168 lakosú alföldi kisváros, Kecel. A város központjában található az 1802-ben épült Szentháromság-templom, benne klasszicista főoltár. Szintén a város központjában van a „Római Istenek kútja”, Szabadság-emlékmű. A 4

WANDERLUST

BUDAPEST BUDAPEST KÖRNYÉRE DÉL-ALFÖLD DÉL-DUNÁNTÚL KÖZÉP-DUNÁNTÚL NYUGAT-DUNÁNTÚL ÉSZAK-ALFÖLD ÉSZAK-MAGYARORSZÁG BALATON

"What this land means to others I cannot know, my homeland for me is a small country so embraced by flames, rock-a-bye world of my childhood."

Miklós Radnóti

S O U T H E R N G R E A T P L A I N

Southern Great Plain

The region, where dialects are still spoken and which occupies one fifth of the territory of Hungary, is characterized by farms, agriculture, half-nomadic animal breeding and lively town life as well as small villages preserving traditions and thermal baths.

Baja

Nicknamed "the town of water and flavours", Baja has 40,000 residents of several nationalities, and lies 160 km south of Budapest on the bank of the Danube and Sugovica, with the forests of Gemenc in the vicinity. Sights include the renaissance Town Hall, baroque Franciscan church, baroque Serbian Church with its superb iconostasis, a synagogue, a classicist Calvary chapel, the late baroque and early classicist Saint Peter and Paul Church, the Trinity Square with its Mediterranean atmosphere, the István Türr Museum, the István Nagy Art Gallery and the Bunyevác traditional house. The backwaters and the shady riversides are ideal for swimming and fishing. A port for passenger ships and a port for yachts await those who arrive by water. The nearby Gemenc, which is the largest catchment area covered by forests, water and meadows and which is the home of several protected plants and animals, can be visited by boat, by train through the forest, or by bicycle. Every year on the second Saturday of July, Baja hosts the "Merry-making of Baja – the celebration of fish soup in the fish soup capital" in the central square of the town and on Petőfi Island, where the famous fish soup is cooked in 2000 kettles.

Jánoshalma

Jánoshalma is a town with a population of over 10,000, some 30km east of Baja. The Saint Anna Church is in late baroque style (1787). The synagogue was built in 1880. The neo-classical Orczy mansion was completed in 1920. The bust of János Hunyadi is the work of Pál Kő. The town's windmill is a listed monument of rural architecture.

Bácsalmás

Bácsalmás is a small town of 8,000, right in the south of Hungary about halfway between Mohács and Szeged. It has several significant buildings, such as the House of Collections, the Mihály Vörösmarty Municipal Library, the Catholic Church and the Ulrich-Csauscher mansion in Hősök Square, in the centre of the town. The work of sculptor György Fusz, made in commemoration of the tragedy of all European nations driven away from their motherland, was erected in the church park in 1997.

Kecel

This small town with just over 9,000 inhabitants is on the Great Plain on the western part of the area between the Tisza and the Danube at the meeting of three historic, ethnographic regions: Kiskunság, Bácska and Kalocsai Sárköz. The Holy Trinity church, built in 1802, is in the town centre, as is the "Well of Roman Gods" and the monument of liberty. A fountain with a rotating

sphere and monuments of World War I and 1956 can be found in the 4 hectare park. Besides an exhibition on the history of the town, temporary exhibitions are also organized in the Museum of Local History. The Pintér Works Museum of Military History and the Park of Military Engineering, which is unique in Central Europe, is located in the southern part of the town. The Red Marsh is a national conservation area.

Soltvadkert

10km from Kiskörös, Soltvadkert is situated in the wine-country of Kiskunság. 3 km from the town of 8000 inhabitants, is Lake Vadkert, 80 hectares in size, a popular site for bathing, rowing and fishing. The sandy shore and the shallow water deepening slowly make it an ideal place for families with small children. The camping site on the shore offers accommodation for 500 people. The shoreline of the lake is protected. It is a popular destination for youth and training camps, conferences and presentations, and plays host to numerous festivals over the year.

Kiskörös

Kiskörös with about 15,500 inhabitants is in the region between the Danube and the Tisza rivers. It was depopulated during the Turkish occupation and the territory was donated to the Wattay family by Leopold I in 1691. The family settled Slovaks from Upper Northern Hungary in the town. To this day the Slovaks living here are proud of their origin. The Slovak House of Regional Traditions has an extremely rich ethnographical collection. The Vintage and Slovakian Ethnic Days are held 2-4 September. The identity of the town is also influenced by poet Sándor Petőfi having been born here on 1 January 1823. The thatched house where Petőfi was born was built around 1790 and houses a literary museum in an adjoining building. The neo-gothic Lutheran Church (1784) was where Petőfi was baptised. The Catholic St. Joseph Church was built in neo-baroque style in 1826. The eclectic Town Hall, built in 1893, can be found on Petőfi Square. The open-air bath is supplied with 53 degree C medicinal water. The Museum of Road Transport, unique in the country, displays the relics and equipment of road and bridge construction from ancient to recent times.

Kalocsa

Kalocsa is a town with 18,000 inhabitants at the southern edge of the Solt Plain. Kalocsa was made the seat of an archdiocese in 1009. Its first archbishop was Bishop Asztrik, who took the crown to the king from the pope. The Archbishop's Palace was built in baroque style on the site of the former castle in the 1760's. The library there houses 56 codices and 508 incunabula among its 100,000 items. The former cathedral was demolished during the invasion of the Mongols and rebuilt 1735 to 1754. The Károly Viski Museum includes exhibitions displaying local costumes and ways of living, minerals and coins. These days, apart from the embroidery of the region, Kalocsa is most famous as a centre of Hungarian red paprika production and processing. The history of paprika production is shown in the Paprika Museum. Programmes to watch out for in Kalocsa are the Blue Bird Festival in June and the Paprika Days in September.

hektáros központi parkban, a „Ligetben” forgógömbös szökőkút, I. világháborús és 1956-os emlékmű található. A helytörténeti múzeumban a múlt bemutatása mellett időszaki kiállítások várják a látogatókat. A város déli részén található a Közép-Európában egyedülálló Pintér Művek Hadtörténeti Múzeum és Haditechnikai Park. Nevezetessége a Vörös-mocsár országos természetvédelmi terület, gazdag növény- és állatvilágának nagy része védett, ezenkívül termálfürdő is található Kecelen. Nevezetes programok: Bács-Kiskun Megyei és Regionális kettes fogathajtó bajnokság május második hétvégéjén, T. G. Virágdekor és Szakképző Intézet Tavaszköszöntő Virágfesztiválja május utolsó hétvégéjén, a Keceli Meggyfesztivál június második hétvégéjén, OFF ROAD terepjáró-fesztivál június harmadik hétvégéjén, Alföldi Szüreti Fesztivál augusztus harmadik hétvégéjén, Flóra Virágkiállítás és Kötészeti Verseny, Országos Fazekas kiállítás és pályázat december első hétvégéjén.

Soltvadkert

A település, amely 1376-ban alapult, a Duna-Tisza közén, a Kiskunsági Nemzeti Park szomszédságában az 53-as és 54-es közutak keresztesződésében fekszik. A várost 1900-tól nevezik Soltvadkertnek, előtte Vadkert volt a neve, amely az erdők-mezők egykori gazdag állatvilágára utalt. A török hódoltság idején a vidék elnéptelenedett, lakatlan pusztává vált. A gazdálkodás fellendítése érdekében az 1740-es évek elején a báró Orczy család először német és szlovák, majd magyar családokat telepített birtokára, akik kitarító munkával termékeny területté tették a napsütötte és szélhordta homokbuckákat. A város legvonzóbb idegenforgalmi nevezetessége a Vadkerti-tó, ami már a múlt század elején kedvelt fürdőhely hírében állt, és ma is kellemes pihenést biztosít. Több mint ötven hektáros vízfelület és környezete szolgálja az üdülők, horgászok és vízi sportok kedvelőinek kényelmét. Az 500 férőhelyes, partra nyíló, jól felszerelt kemping szolgáltatásait évente több ezren veszik igénybe. Az üdülőszezonban tartott színes rendezvényeket - horgászverseny, országos motoros találkozó, bor- és sörfesztivál - több tízezer látogatója. A város legrangosabb szórakoztató rendezvénye a hagyományos októberi többnapos Szüreti Fesztivál, amelynek gazdag kulturális- és sportprogramját számos hazai és külföldi vendég tekinti meg.

Kiskőrös

A 15 és félezer lakosú Kiskőrös Budapesttől délkelet irányban, mintegy 120 km-re, a Duna és Tisza folyók közötti homokhátság nyugati peremén helyezkedik el. Régészeti feltárások bizonyítják, hogy Kiskőrös környéke 5-6 ezer év óta lakott terület. 1529-ben a törökök Kiskőröst a földig rombolták. A török hatalmának gyengülésével az elmenekült lakosság lassan-lassan visszamerészkedett, és a régi településmaradványain telepedett meg. A források tanúsága szerint 1691-ben a Wattay-család kapta adománybirtokul Kiskőröst és környékét, mert a török ellen vitézül küzdött. Wattay János és István népesítették be Kiskőröst az északi vármegyék (Turóc, Nyitra, hont, Pest) szlovák nyelvű lakóival. Az ott élők szellemisége és a város kulturális arculata szempontjából máig meghatározó, hogy származását tekintve a lakosság jelentős része szlovák eredetű. A Szlovák tájházban a népviselet, a népszokások, a tárgyi emlékek tekinthetők meg.

Kiskőrös neve sokak számára ismerősen cseng, hiszen ott született az egyik legnagyobb magyar költő, Petőfi Sándor. A Petőfi Sándor emlékmúzeummá nyilvánított szülőháza, amelyet 1880. október 17-én avattak fel, a Petőfit tisztelők zarándokhelyévé vált. Az irodalom és a művészetek kedvelőinek számára bőséges a kulturális programokra, rendezvényekre kínálata. A Petőfi-kultusz ápolásának kiemelkedő eseménye a Petőfi-szilveszter. Az év utolsó napja színvonalas kulturális műsorokkal és gasztronómiai különlegességekkel várja a vendégeket. A hagyomány szerint csak ezen az éjszakán tekinthető meg az evangélikus templomban a költő eredeti születési anyakönyve. Kiskőrös egyedülálló kezdeményezése, hogy minden gyermek, aki Magyarországon Petőfi Sándorral azonos napon született, névre szóló Petőfi-kötetet kap ajándékba a várostól. A verseskötet ünnepélyes átadását szilveszter napján tartják, a gyermekek egy éves korában. A meghitt eseményre több száz kilométerről is érkeznek családok.

A híres kiskőrösi meleg vízű gyógyfürdő is vonzza a vendégeket - a vize nemcsak pihentet és elősegíti a testi-lelki feltöltődést, hanem játékos hatással van számos megbetegedésre is. A termál- és strandfürdő és a vele szerves egységet képező kemping a város belterületén, zöld övezetes-parkos környezetben helyezkedik el.

Kalocsa

A házak ereszen füzérekben száradó, az ételnek jó ízt adó piros paprika, a tornácok virágdiszes falfestése és a leheletfinom csipkét színes virágmotívumokkal vegyítő, gyönyörű himzés és népviselet viszi az ezeréves Kalocsa híret messze a világra. A legszebb himzéseket és viseleteket a kétszáz éves Népművészeti Tájháza őrzi, a magyar paprikatermesztés története pedig a Magyar Fűszerpaprika Múzeumban követhető nyomon. A kéttornyú, olasz barokk stílusban épült impozáns érseki székesegyház orgonáján - mely egyike a legnagyobbaknak az országban - Liszt Ferenc több alkalommal is játszott. A főszékesegyházi kincstárban őrzött száztíz műretek közül kiemelkedik a Szent István-herma - a Kalocsai Érsekséget 1009-ben alapító, első királyunk fej-ereklyetartója. Az Érseki Palota könyvtára több mint 150 ezer kötet - köztük felbecsülhetetlen értéket jelentő kódexek és ősnymtatványok - kincstára. A Viski Károly Múzeum változatos anyagában néprajzi-, helytörténeti-, ásvány-, érem-, és ékkő-gyűjtemény. A Schöffner Miklós Múzeumban 47 alkotás a kibernetikus hang-, és fényjeleket adó, mozgó tőrformák úttörője, a város szülőtte életművéből. A Városi Képzőművészeti Gyűjteményben kortárs festők alkotásai láthatók. ■

NEWS ABOUT HUNGARIANS IN NEW ZEALAND

Glória története

Egy magyar leány elindul Christchurchből

Gloria was 11 when the Húse family arrived in Christchurch eight years ago. Speaking only a little English, she was pretty quiet in the first months at school, but was old enough to recognise and appreciate the differences in Hungarian and New Zealand schooling. As her English knowledge kicked in, Gloria started enjoying class and achieving outstanding results. At the same time she worked selling lángos at the Art Centre to help the family make ends meet. At Papanui High School led by its then inspirational principal, Denis Pyatt, Gloria blossomed even more, achieving all three levels of NCEA with excellence. Now, to cap it all off, Gloria has won a 300,000 NZD scholarship to study at Dickinson College, the esteemed university in Pennsylvania, USA. Family friend Zsuzsanna Almásy took the opportunity to talk to Gloria about her remarkable story... The Magyar Szó would like to take this opportunity to join the chorus of congratulations to Gloria on this wonderful achievement and to wish her well for her future endeavours.

A Pennsylvaniai Dickinson College-nak van egy speciális ösztöndíja egy christchurch-i Papanui High School diák számára. Háromszázezer NZD, 4 évre, tandíj, szállás, étkezés, tanszerek. Idén hetedik alkalommal osztották ki ezt a díjat.

A pályázatokat november 15-ig kellett leadni. December 18-án éjjel, lefekvés előtt, Glória még csak gyorsan belenézett az e-mailjeibe. És meglátta a feladó nevével a Dickinson College-ot. Édesapja csak azt látta, hogy vadul kattintgat az egérrel. Belépés, jelszó, új oldal megnyitása. Alaposan megdolgoztatták, mire meglátta az eredményt. Az egyetem elfogadta őt diáknak a Papanui High School jelölése alapján. Már ugrott is Apa nyakában a boldog leány.

Húse Glória most 19 éves. Tizenegy volt, mikor a család gépe landolt Christchurch-ben. Édesanyja testvérénél összegyűltek a családtagok, ők elköszöntek, elbúcsúztak és felültek a gépre. Glória tudta, hogy ez nem egy kirándulás lesz. Öccse, Dani 5 éves volt, már itt nőtt fel, húga, Noémi itt született.

Glória érdeklődve, izgalommal, máig ható tanulságokkal figyelte, hogy építenek fel szülei egy új életet számukra. Édesanyjától tudom, hogy a maga tégláit mindig szorgalmasan hozzárakta ehhez az építkezéshez. Tanult, sokat és igencsak jó eredménnyel, és dolgozott is mindig lehetőségei szerint. Ettem abból a lángosból az Art Centernél, amit ő tált nekem. Ennék most is boldogan, ha lenne Art Center. De ez egy másik cikk témája...

Az első iskolai tapasztalatok a Papanui Street School-hoz kötődnek. Beszélte a nyelvet, de csak nagyon kicsit. Úgy fogalmaz, eleinte csak hallgatott, hallgatott, aztán szinte berobbant minden és attól kezdve nem volt gond. Megtapasztalta a különbséget igen hamar a kétféle oktatási rendszer között és az itteni nem volt ellenére. Kis tanársegéd volt a magával hozott tudás alapján, javította a többiek munkáit az első időkben. Eredményei mindig kiválóak voltak, élvezte a tanulást.

A Heaton Intermediate School után következett mostani iskolája, a Papanui High School.

Mikor idáig érünk a beszélgetésben akkor hangzik el első kérése. Igazgatójuk, Denis Pyatt nevét feltétlenül írjam le. „Mert Ő nagyon jó volt és nagyon jól csinálta.” Őszinte elragadtatással ecseteli mi mindent tett és mi mindent ért el az iskolában az akkor kezdő, új igazgató. Próbálom a beszélgetést visszatérteni önmagára, hisz ez a pár sor inkább róla szólna, hiszen ő kapta a háromszázezer NZD-os ösztöndíjat. Ekkor még valahogy sikerül is, megtudom, hogy az igazgató miatt is választotta ezt az iskolát, hogy az intermediate-ből szinte mindenki ide jött az ő osztályából, és hogy azért nem ment lányiskolába, mert ha a világ koedukált, akkor az iskola is koedukált kell, hogy legyen. Eredményei lenyűgözőek. NCEA mindhárom szint „Achieved with Excellence”. Ekkor elérkezünk az ösztöndíjhoz, a Dickinson College-hoz. És innen nincs visszaút, már csak arról hajlandó beszélni. Próbálom visszatérteni a szót, de alig hagyja. Annyit még sikerül megtudnom, mindig úgy tervezte, elindul tovább a világba az egyetemi

évek alatt. Új emberek, új kultúrák megismerése mindig vonzotta. Jelentkezett Ausztráliába, Aucklandba, Wellingtonba, mindenhova felvették. De ez nem lényeges, mert a nagy álom a Dickinson volt, hisz az előző ösztöndíjasokat alaposan kifaggatta, és amit hallott tőlük egyre erősítette terveiben. Már csak a College-ról beszél. Közben mosolyog és ragyog. Nomen est omen. Glória. Kint ülünk a kertünkben, a nap is süt, az is ragyog. Nekem is mosolyt csal újra az arcomra, ahogy írok és visszaidézem ezt a ragyogást.

Mindent tud és mindent el akar mondani. „És az is legyen benne, hogy...” Minden mondata így kezdődik. Mert fontos, hogy a College milyen gazdag, mekkora a város, kis létszámúak az osztályok, a diákok 96%-a nem helyi, Amerika és a világ minden tájáról jönnek, két félévet lehet tanulni más országok egyetemén, melynek költségét a Dickinson állja, franciául akar tanulni, talán oda indulna és érdeklő nagyon Ausztrália is, rengeteg a sportolási lehetőség, mindet ki akarja próbálni, az ösztöndíj története egy romantikus regénybe is beillene. Ő még győzi mondani, én már alig győzöm jegyzetelni.

Ide fog járni ez a magyar kislány. Akitől ha azt kérdezem, mikor volt a legszomorúbb, nem tud válaszolni, csak annyit, hogy ő sosem szomorú. És ha azt kérdezem, mi a legkevésbé fontos számára, azt válaszolja, azok az emberek, akik lehúznak, akik nem hagynak repülni.

Glória szavait lejegyezte: Almásy Zsuzsanna

The Editors would be keen to feature news about the various Hungarian communities in New Zealand. Please share your stories and photos with us – send to: magyarszo@hungarianconsulate.co.nz.

Auckland Children's Playgroup (Játszóház)

photos by Jenő Gellinek

RECENT NEWS FROM HUNGARY

Orbán says Hungary will not be a colony as thousands chant "Viktor, Viktor"

Hungary will not become a colony, Prime Minister Viktor Orbán said, addressing a commemoration of the 1848-49 Hungarian revolution and war of independence on Kossuth Square in front of parliament on Thursday afternoon [15

March]. Greeted by a crowd of a quarter of a million chanting "Viktor, Viktor", Orbán said that this day, the anniversary of the revolution, belonged to freedom fighters, Kossuth Square would be the square of freedom fighters, and Hungarians are the people of freedom fights. "We are the political and intellectual successors of 1848," Orbán said to the crowd, which received him with loud applause. The political and intellectual programme of 1848 embodied the idea that "we will not be a colony", he added. MTI 16 March

Council of Europe report says Hungary media law lacks guarantees for independence

Hungary's media law does not guarantee independence from political influence, a preliminary report issued by experts of the Council of Europe (CoE) on Wednesday [21 March] said. The experts have examined the media law, adopted in 2010 and amended in 2011 to bring it in line with EU law, and maintained that there were three major areas of concerns, according to the report released in Brussels. The report said that in the light of Article 10 of the European Convention of Human Rights which guarantees the right to freedom of expression, the media regulatory framework put in place in Hungary lacks guarantees for independence. MTI 22 March

Hungarian mathematician wins prestigious Abel Prize

Hungarian mathematician Endre Szemerédi is this year's winner of the prestigious Abel Prize, it was announced on Wednesday [21 March]. The award, seen as the Nobel Prize for mathematics, is given by the Norwegian Academy of Science and Letters to those who

achieve outstanding mathematics results, solve basic mathematics problems, work out new techniques and basic tenets and lay the foundations for new areas of research. Szemerédi, 71, is a member of the Hungarian Academy of Sciences and is also affiliated with Rutgers University in the US. He said he had not expected to win the award and learned of the decision only hours before it was made public. He thanked primarily those who had dealt with his branch of mathematics. "This award means a lot for Hungarian mathematics. Winning it means that Hungarian scientific life is still up to world standards," he said. Norwegian ambassador Siri Ellen Sletner delivered a speech at the Academy of Sciences, noting that few nations have such a great mathematics tradition as Hungary. Szemerédi will receive the 6 million Norwegian kroner [NZD 1.3 million] prize at an awards ceremony in Oslo in May. HAC 22 March

Chief Prosecutor's Office fully rehabilitates exiled Cardinal Mindszenty

The Chief Prosecutor's Office has recently announced a comprehensive legal, moral and political rehabilitation of the late Cardinal József Mindszenty at the request

of Cardinal Péter Erdő, Archbishop of Esztergom-Budapest. Erdő said the rehabilitation "contributes to ... the spiritual recovery of the nation." Bishop of Veszprém Mindszenty was imprisoned late in 1944 after issuing a circular calling upon Hungarian Arrow Cross (Nazi) leader Ferenc Szálasi to stop military operations in western Hungary and thus save the region from wartime destruction. He was released in April 1945 with the collapse of the Arrow Cross. In 1990 the Supreme Court declared Mindszenty's total innocence and in 1991 his remains were brought to Hungary, where he was reburied in the basilica of Esztergom. The Vatican has started a beatification procedure. MTI 26 March

Thieves make off with most expensive Hungarian painting ever sold

A valuable Hungarian painting, a privately-owned work by Tivadar Kosztká Csontváry bought for EUR 800,000 [NZD1.3 million], has been stolen, according to a report by MTI's news centre on Friday [16 March]. "The Lovers' Meeting" [Szerelmesek találkozása], a

protected work painted in 1902, was among other highly prized Hungarian works, including paintings by Mednyánszky and a Pál Szinyei Merse worth tens of millions of forints, that were stolen last week. MTI 26 March

University committee says Schmitt not guilty of plagiarism, but concedes president's thesis deeply flawed; parliamentary opposition united in calls for resignation

A committee charged with investigating charges that current state President Pál Schmitt had plagiarized his 1992 doctoral thesis on Wednesday [27 March] released a finding that he was not guilty of plagiarism, despite the fact that the thesis was based in large part on material nearly identical to published works by other scholars. Schmitt was embroiled in the controversy in early January, when journalists revealed that much of Schmitt's dissertation about the Olympic Games was apparently copied wholesale from the work of a Bulgarian scientist. The committee said that from page 34 to 50, the thesis is completely identical to a paper written by German sports sociologist Klaus Heinemann, and another 180 pages are partly identical to a paper written by the Bulgarian scholar, Nikolay Georgiev. The committee also pointed to the lack of proper citations or bibliography and other significant lapses. The "split decision" by the committee boils down to recognition that Schmitt's thesis was flawed, but that the responsibility for this lies with the former Sports University rather than Schmitt. 27 March

Károlyi statue removed from Parliament despite Socialist "guards"

A statue which has become a cause for opposition, which insists should stay where it is, has been removed from a square next to Parliament. Early on Thursday [29 March] morning the Mihály Károlyi

statue was taken away to make way for reconstruction work. The head of the programme to redevelop the square, Tamás Wachsler, told MTI that the monument had to be removed to make way for groundwork. It will be taken to a workshop and renovated before being re-erected in the Balaton resort town of Siófok, he said. The statue was erected to the north of Parliament in 1975. Károlyi was prime minister after the democratic revolution of late 1918 and president of the republic from 11 January to 21 March 1919. The Socialists earlier vowed to take turns to guard the statue over the next two weeks in protest of the government's decision. MTI 29 March

Mercedes-Benz opening EUR 800 million plant in central Hungary; facility seen employing 2,500

German car maker Daimler-Benz on Thursday [29 March] will open a Mercedes-Benz factory built as a greenfield investment near Kecskemét in central Hungary. The Stuttgart-based Daimler-Benz concern announced in June 2008 plans to manufacture new generation Mercedes A-class and B-class models in Hungary after a EUR 800 million [1.3 billion NZD] investment. The plant will directly employ 2,500 people and create 10,000 jobs at its suppliers. The Kecskemét facility is one of the largest greenfield investment projects ever carried out in Hungary and the first Daimler-Benz plant in Eastern Europe. MTI 29 March

Ranks of jobless in Hungary grow as unemployment rate back at record
The average unemployment rate in Hungary was 11.6 percent in the 15-74 age group in December-February, up from 11.1 percent in November-January and 10.7 percent in October-December, and also up from 11.5 percent in the same period a year earlier, data published by the Central Statistics Office (KSH) on Thursday [28 March] show. The jobless rate was the highest recorded since January-March of last year, when it was also 11.6 percent. MTI 29 March

Australian High Court to hear appeal on WWII war crime suspect's extradition
The Australian High Court met on Wednesday [28 March] to consider an appeal of a Federal Court ruling against the extradition of Hungarian war crimes suspect Charles Zentai. Zentai is accused of murdering 18-year-old Jew Péter Balázs in Budapest when Zentai served in the Hungarian army in 1944. Zentai denies the accusation that he and another man beat Balázs to death and then threw his body into the Danube. The Australian government approved Zentai's extradition to Hungary in November, 2009 but

Zentai, now 90, filed an appeal. The Federal Court upheld his argument that the concept of war crime did not exist in Hungarian law in 1944. In appealing that decision, the Australian government states that Hungarian law did recognise the crime of murder in 1944. A final ruling is not expected for several months. HAC 29 March

Schmitt stripped of doctorate as pressure grows on president to step down

In what is being seen as a major blow to Hungarian President Pál Schmitt's efforts to ride out the ongoing plagiarism scandal he has been engulfed in, the Senate of Budapest's Semmelweis University voted 33-4 Thursday [29 March] evening to strip Schmitt of the doctorate he

was awarded in 1992. The decision followed a similar vote earlier today by the University's Doctoral Council. HAC 30 March

Survey finds young Hungarians deeply dependent on families

The majority of young Hungarian adults live with their parents or need their support, a recent survey Ipsos released to MTI on Thursday [30 March] showed. According to the survey, conducted on a sample of 500 youths, 76 percent of people aged between 19 and 25 live in the same household with their parents. Two-thirds of the respondents said that they received material help from their elders and 80 percent of young graduates said they needed their families' help to cover some of their bills. The survey also found that only around 5 percent of the respondents - all in their 20s - were in a financial position to support their needy parent. Young people living on their own tend to keep a close relationship with their parents: 37 percent said they met their parents several times a week, while 22 percent met them at least once. MTI 30 March

Nokia begins wave of job cuts at Hungarian plant

Some 1,200 employees of Nokia received notices of dismissal yesterday [29 March], as the mobile-phone maker began the first wave of job cuts at its Komárom factory. The Finnish company announced layoffs of 2,300, roughly half of the Hungarian workforce, in February as it moves production of smart phones closer to suppliers and markets in Asia. Of the 1,200 dismissed, 343 are Slovak citizens. The majority of workers losing their job lived in the Komárom region. HAC 30 March

Mesterházy re-elected Socialist leader

The Hungarian opposition Socialist party re-elected Attila

Mesterházy for a two-year term as its leader at a congress on Saturday [31 March]. Mesterházy, who has held the post since 2010, received 258 votes while his rival, Tibor Szanyi, had the support of 115 delegates. The party leader said the Socialist party had learnt from the mistakes it made

during its eight years in government between 2002 and 2010. "The Socialist party today is not the same party it was two years ago," Mesterházy declared. MTI 1 April

Hungarian President Pál Schmitt resigns in speech before parliament

Hungarian President Pál Schmitt resigned today in a speech to parliament before the beginning of the

chamber's normal session on Monday [2 April]. Appointed in 2010 for a five year term, the 69 year-old former Olympic champion and diplomat had become embroiled in a controversy surrounding the legitimacy of the doctoral degree he was awarded in 1992, which last

Thursday [29 March] was withdrawn by Semmelweis University following evidence that most of the 215-page dissertation had been improperly copied without attribution from other scholars' works. 2 April

Heated debate over removal of poet's statue from parliament

The widow of Holocaust victim Hungarian poet Miklós Radnóti has published a public letter protesting against the plan to remove the statue of poet Attila József (1905-1937) from an area outside Parliament and place it elsewhere in Budapest, Népszabadság daily said on Thursday [5 April]. The statue would be removed as part of the ongoing reconstruction of Kossuth Square in front of Parliament. The plan has provoked heated debates in Hungarian political and cultural life, with a series of

protests to defend the statue, including a round-the-clock recital of József poems by lovers of his poetry. Ex-minister of culture and education István Hiller told the paper he had assisted the 99-year-old Fanni Gyarmati in wording the letter but the idea had originated from her. Parliament approved the decree on reconstructing the square in July 2011, to restore it to its state before 1944, removing all roads for motorists and creating an underground car park and a visitors' centre on the square. As a first step, the statue of Mihály Károlyi (1875-1955), a controversial politician who served as prime minister after the democratic revolution of late 1918 and president of the republic from January to March 1919, was removed from the square last week amid strong protests. MTI 5 April

Hungarian price growth slows

Hungary's inflation, the fastest in the European Union, slowed in March on food costs. Consumer prices rose 5.5% from a year earlier after a 5.9% increase in February, which was the fastest since March 2010, the statistics office in Budapest said. The inflation rate matched the median estimate of 17 economists. Prices rose 0.8% from February. The Magyar Nemzeti Bank, which targets 3 percent inflation, on 27 March kept the benchmark interest rate unchanged at 7 percent, the EU's highest, for a third month, citing delays in the government's talks for financial assistance from the International Monetary Fund. The central bank also raised its inflation forecast. The central bank last month forecast an average inflation rate of 5.6 percent in 2012, up from a previous estimate of 5 percent, and 3 percent in 2013, more than its previous forecast of 2.6 percent. MTI 11 April

EC spokesman says Hungary must restore investor confidence before IMF/EU bailout talks start

Hungary needs to regain the confidence of investors in order for talks to start on IMF/EU financial aid, a European Commission spokesman told a regular daily press brief in Brussels on Wednesday [11 April]. "In order to have a proper discussion between the IMF, the central bank the European Commission and the Hungarian authorities on a possible loan to the country we need to secure the legal environment that would allow confidence of the investors in the country," Olivier Bailly said. "For the time being we consider that this confidence is not there," he said. He added that Brussels is encouraging the Hungarian government to do whatever is necessary to secure the legal environment in the country so that investors make a return and thereby ease market pressure on the Hungarian economy. Bailly said the EU infringement procedures launched against the country and all questions raised by Brussels in two separate letters to Hungarian authorities were "a part of the questions that are on the table". "I am afraid I cannot list 20 or 30 points that have to be made; it is more a general environment that needs to be secure. The infringement and the administrative letters are certainly part of the answer," Bailly said. MTI 12 April

Mayor: Two more years for Metro 4

The construction of Budapest's fourth metro line could be ready by spring 2014, and the city's leaders have taken extraordinary measures in recent weeks to make this possible, Budapest Mayor István Tarlós told daily Magyar Nemzet in an interview published on Monday [16 April]. The project's cost has inflated to almost 400 billion forints (EUR2.2 billion) [3.6 billion NZD] due to "scandalous" contracts signed in the period of the previous government,

Tarlós said. According to the official website of the 4th metro, work on the M4 Project to connect the southwest of the capital in Buda to the northeast in Pest reached 70 percent completion in December 2011, including tunnelling and station boxes. The foundation stone was laid in March 2006. MTI 17 April

Auchan signs deal to take over Cora stores in Hungary

French-owned supermarket chain Auchan on Friday [27 April] signed documents on the takeover of seven stores of peer Cora in Hungary, Auchan spokeswoman Katalin Gillemot told MTI. The seven Cora stores remained closed Friday morning but will reopen in the afternoon. The acquisition of the stores was cleared by the European Commission on 18 April. MTI 2 May

TEK helps look for Hungarian hostages

A designated unit of the Anti-Terrorist Centre (TEK) has arrived in the Middle East and is working with Syrian authorities to help find the two Hungarians kidnapped on Saturday, prime ministerial spokesman Péter Szijjártó announced on Wednesday [2 May]. He said the Foreign Ministry, after consulting the Syrian chargé d'affaires, told the PMO that Syrian authorities had given the go-ahead for TEK personnel to enter Syria, adding that they will closely cooperate in searching for the Hungarians. The two were kidnapped by unidentified gunmen early Saturday in the Deir ez-Zor region of Syria. On Sunday [29 April] Szijjártó said the TEK had "concrete information that the hostages are alive". HAC 3 May

Parliament elects Áder as President

Parliament elected Fidesz MEP János Áder as Hungary's new President on Wednesday [2 May] with 262 MPs from Fidesz and the Christian Democrats casting their ballots for him. Of 307 MPs who picked up ballots, 305 were cast, three of which

were declared invalid. Jobbik MPs voted against Áder while MPs from the Socialist Party, LMP, and the Democratic Coalition all abstained from voting. In his acceptance speech Áder spoke about the importance of respect. Diversity differs from division only by respect or its absence. Values, convictions and faiths can differ but "our homeland is Hungary," he said, urging people to set aside the feeling of having been wronged. Quoting the 20th century poet Attila József, Áder said "the past must be confessed. At long last we must rectify our errors and learn from our failures." Áder said he fosters friendship and respect toward the neighbours, EU and NATO allies, which means "we expect the same respect and friendship toward us." Áder took the oath of office after the voting and will take up his post on 10 May. The new president has 60 days to cease any conflicts of interest stemming from his seat in the European Parliament. He said he will fully assert both the rights and the obligations invested in him by his office: "The decorative wall of Sándor Palace will not hide my homeland from me." Áder closed his 20-minute speech with the words of 19th-century poet Ferenc Kölcsey: "My country above all." HAC 3 May

Hungarian mountain climber dies in Himalayan avalanche

Hungarian mountaineer Tibor Horváth died when an ice avalanche swept him away and buried him as he was descending from a 6,800 metre camp in the Himalayas on Saturday [5 May]. Szabolcs Vincze, press chief for the Annapurna expedition, told Inforádió on Monday [7 May]. He said there is practically no chance of retrieving his body. Zsolt Erőss left another camp located at 7,200 meters with an international team Saturday night but decided in favour of returning shortly afterwards. HAC 8 May ■

S P O R T

Messi in Company with Great Hungarian Footballers

If you are like me and follow European football you will know that Lionel Messi, the Argentinian striker who plays for the Spanish (or should that be Catalan?) club FC Barcelona, is having a brilliant season. The twice crowned Best Player in the World has scored, as at mid-April, an incredible 61 goals, so far, this season in all competitions, making him 5th on the all-time list of goal scorers in a single season. He has another six goals to go to equal the record holder, Gerd Muller of Bayern Munich who tops the ranking with 67 goals. No doubt by the time you are reading this Messi will have bettered that record. But did you know out of the list of top ten goal scorers in a season, two Hungarian football players occupy three of the top ten spots? Here they are:

Tenth: **Gyula Zsengellér**, *Újpest*, 1938-1939, **56 goals**

The Hungarian striker was one of the best players in the world during the late 30's and early 1940's. He's probably most famous for

his 1938 World Cup, helping Hungary reach the final, finishing as runner up in scoring as well, behind Leonidas of Brazil. He scored 56

goals for Újpest in the 1938-1939 season. He was the Hungarian league's top-scorer in five seasons: 1938, 1939, 1943, 1944 and in the spring season of 1945. He was Europe's top goal scorer in 1939 and 1945.

Sixth (equal): **Ferenc Deák**, *Ferencváros*, 1948-1949, **59 goals**

Deák has more than one legendary season under his belt. Born in Budapest, Deák played for Ferencváros for three seasons after the second World War, scoring 121 goals in 83 matches for the club. He did even better earlier for Szentlőrinci.

Second: **Ferenc Deák**, *Szentlőrinci*, 1945-1946, **66 goals**

Back to Deák, and a bit back in time from his previous achievement on our list. Deák began his career for a club called Szentlőrinci. All of his goals came in league matches that season, still a record, possibly unbreakable. His records for goals in a season held on for nearly 30 years, until Gerd Muller came along.

No doubt Messi will top this list this season, but he will be in very good company.

- Paul Hellyer

Zsengellér

Deák

Messi

Gyöngyös Imre Shakespeare-je

Shakespeare 14. szonettjéhez fűződő megjegyzés:

Szabó Lőrinc a „methinks” kifejezés jovialitása miatt feljogosítja magát arra, hogy az első két sort tréfásabban fogja fel. Nehezebb lenne meghatározni, hogy a Bárd korában az asztrológia és az asztronómia milyen mértékben határolódott el egymástól. Megítélésem szerint nem annyira, hogy az asztrológiára való utalást automatikusan tréfásabbnak lehetne felfogni. Az eredeti szövegben félreérthetetlenül asztronómia szerepel. Úgy is logikus, mert hiszen nem minden asztronómus foglalkozott asztrológiával.

Shakespeare Sonnet XIV

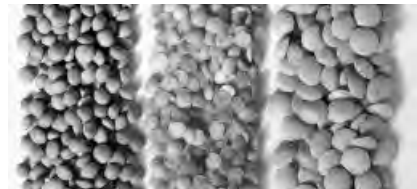
Not from the stars do I my judgement pluck;
And yet methinks I have Astronomy,
But not to tell of good or evil luck,
Of plagues, of dearths, or seasons' quality;
Nor can I fortune to brief minutes tell,
Pointing to each his thunder, rain and wind,
Or say with princes if it shall go well
By oft predict that I in heaven find:
But from thine eyes my knowledge I derive,
And, constant stars, in them I read such art
As truth and beauty shall together thrive,
If from thyself, to store thou wouldst convert;
Or else of thee this I prognosticate:
Thy end is truth's and beauty's doom and date.

Szabó Lőrinc fordítása:

Nem fejtem a csillagok titkait,
De, úgy tetszik, asztrológus vagyok,
Bár nem tudom, mi sors következik,
Ragály éhínség, s zord vagy szép napok;
S percre nem jóslok, kijelölve mindnek
A maga dühét, záporát, szelét,
Vagy, hogy mi éri fejedelmeket,
Noha gyakran elmém tárja az ég;
Nekem a te két szemed (ez a két
Állócsillag) adja tudásomat:
Együtt pompázik az igaz és a szép,
Mihelyt kész leszel őrizni magad;
Ha meg nem, a jóslatom végzetes:
Véged a szép s igaz múlása lesz.

Gyöngyös Imre fordítása:

Nincs jóslatom a csillagok között,
bár kedvenc tárgyam: asztronómia,
jó s rossz szerencsét nem jövendölök:
jobb korszak jön-e, inség, kolera,
s nem jósolom a röpke perceket,
villám, vihar, zápor mikor gyötör,
vagy mily csillaggal élnek hercegek:
nem mondom, mit az égi nyelv közöl.
De tudásom forrása, szemeid
állócsillagában leírva áll:
„a szépség és igazság boldogít”.
Szívleld meg, hogy benned tökélyt talál!
Másképpen csak e jóslatom ítél:
véged lesz, ha már Szép s Igaz nem él.

KLÁRA DU TOIT

let's cook hungarian

This modern world is like one big village. With the Internet, with quick direct flights, you can leave Wellington on one day and arrive somewhere else a day earlier. Even culinary science is different than it used to be in the old days... I've been thinking lately about what exactly it is that gives Hungarian cooking its Hungarian flavour. For example you can buy similar stock cubes in New Zealand and in Hungary, same brand, but they taste quite different. When I compared the ingredients of the two, there was only one – albeit huge, but nonetheless only one difference - the Hungarian stock cube has no preservatives in it! Well, the true Hungarian flavour in our cooking probably comes from our seasoning and our very Hungarian heart...

The recipe below is based on a Mari Lajos recipe. I guarantee: it's delicious!

Cream of Leek and Potato Soup with Ham (*Sonkás-pórs burgonyakrémleves*)

1 small leek	1 medium onion
2 cloves garlic	500g potatoes
2 tbsp oil	4-5 sprigs fresh marjoram or ½ tsp dry marjoram
150g cooked ham	200g + 4 tsp sour cream
1.2 litre bacon stock	salt, freshly ground pepper and nutmeg to taste
grated parmesan (optional)	

Clean and peel the leek, onion, garlic cloves and potatoes. Cut the leek up into rings, finely chop the onion, dice the potatoes into small cubes. Rinse the marjoram sprigs and snip off the leaves. Heat the oil in a pot, lightly sauté the chopped leek, onions and crushed garlic. Add the cubed potatoes and most of marjoram leaves and sauté on high heat for 1-2 minutes stirring occasionally. Add bacon stock, bring to simmering point and cook with lid on, over low-moderate heat for 25-30 minutes. Meanwhile chop up ham into about 1cm cubes. When potatoes are cooked add 200g sour cream to the soup and using a barmix, mix until smooth. Add salt, freshly ground pepper and nutmeg to taste. (If the soup is too thick, add a little water or milk and bring to the boil again.)

Mix 4 tsp sour cream with 4 tsp of the soup in a separate bowl and use to decorate each soup bowl serving. Place a handful of ham cubes on top, with 2-3 marjoram leaves. Serve with grated parmesan cheese on the side. *Jó étvágyat!* ■

Miért is mondjuk?

Magyar szólások eredetmagyarázata

- *Koller Bálint rovata*

In this new column entitled "Why do we say it?", Bálint Koller explains the origin of and meaning behind somewhat crazy sounding sayings that we use in everyday Hungarian without even thinking about it...

Biztosan az olvasóval is előfordul néha, hogy beszéd közben hirtelen felfigyel egy-egy szófordulatra, amit önkéntelenül használ, de nem tudná megmondani, miért, vagy mit is jelent pontosan az adott kifejezés. Tényleg, miért hasonlítjuk például a mélyen alvó embert a bundához? Mi az a rakonca, amiye nincs a csínytevő gyerekek? Mi az a fabatka, és miért éppen Makó van messze Jeruzsálemtől, és nem Budapest? Nem is sejtjük, hogy szavaink, szólásaink, idiomatikus hasonlataink mennyi mindent őriznek meg a magyar történelemtől, az azóta elfelejtett népszokásokból, a régi paraszti életmód sajátosságaiából. Valóságos kis időkapuszulák ezek, ha vesszük a fáradságot, hogy felnyissuk őket. Nézzünk is néhányat!

Fabatkát sem ér

Ha valami teljesen értéktelen, vacak, azt mondjuk, hogy még egy fabatkát sem adnánk

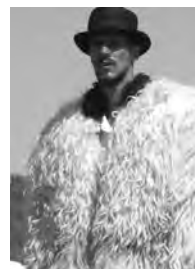
érte. De mi is az a „fabatka”? A „batka” szó a cseh nyelvből származik, egy csekély értékű érmés fizetőeszköz neve volt egykor. Ha már a fémből vert batka sem sokat ért, képzeljük csak el, mi lett volna, ha fából van? Nem ért volna semmit.

Alszik mint a bunda

Miért éppen bundához hasonlítjuk a mélyen alvót? Ennek magyarázata a hajdani pásztorok életmódjában keresendő. Ők ugyanis bundát, subát hordtak, ami nem csak kabát, de akár takaró, párna, vagy terítő szerepét is betöltötte.

Amikor nem használták, gyakran a földre terítették. Ha a kalapjukat is rádobták, könnyen kelthetett olyan benyomást, mintha az egy mozdulatlanul fekvő ember volna.

Ilyesféle képi hasonlóságon alapul az angolban a „sleep like a log” kifejezés is, hiszen messziről egy farönk is tűnhet alvó embernek.

Bámul, mint borjú az új kapura

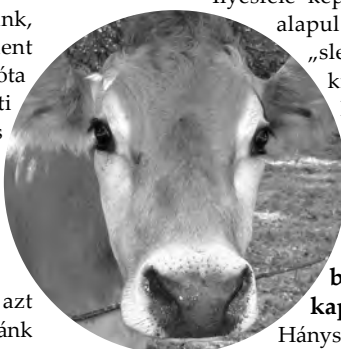
Hányszor hallottuk ezt

tanárainktól, mikor rácsodálkoztunk kérdéseikre, amiket feleltetéskor tettek fel nekünk! Valóban, a hiányosan felkészült diák őszinte borjúszemekkel tud meglepetést mutatni vagy színlelni! És hogy a tanár miért hasonlítja magát egy új kapuhoz? Ennek a magyarázata is a hajdani paraszti gazdálkodásban rejlik. Mikor esténként a csordát visszaterelték a legelőről, az állatok ösztönösen a saját gazdájuk portájára fordultak be a faluban, „megjegyezték”, megtanulták, hova tartoznak. Ha azonban a nap során a gazda kaput cserélt, az okatlan állat bizony megzavarodott, elbizonytalanodott, hogy hova tartozik, csak bámult az új kapura.

Egy füst alatt

Ha valaki távol él egy várostól, és csak néha utazik be, olyankor igyekszik minden ügyesbajos dolgát egyszerre, „egy füst alatt” elintézni. De mit jelent az, hogy „egy füst”? Hogy megértsük, be kell lépniünk képzeletben egy régi parasztházba, ahol nyitott tűzhelyet találunk. Ezen a főzés igen sok füsttel, korommal járt, még akkor is, ha ennek nagy részét kürtőn, kéményen keresztül kivezették a házból. A paraszttasszonynak igyekeznie kellett tehát, hogy minél kevesebb füsttel járó dolgot végezzen. Így ami ételt lehetett, iparkodott egyszerre, „egy füst alatt” megfőzni.

Forrás: Hives Márta: „Fején találta a szöveget”: Szólás- és eredetmagyarázatok. Tóth Könyvkereskedés és Kiadó Kft., Debrecen.

Contents

Képes ajánló – Pictured here	2	My Ten Favourite Films:	
Boszorkányüldözés – Szentirmay Klára	3-4	The Witness (A tanú) – Paul Hellyer	24-25
Witch-Hunt – Klára Szentirmay	3-4	László Kálnoky: What Man Can Do On This Planet	25
“És máglyát is raknak?” – interjú Geréb Ágnessel	5-6	Panni Palásti: The patience of stones	25
A tények	7	Szellemi értékeink: Juhász Gyula	26-27
Geréb Ágnes a magyar Gandhi?	8	Hungarian Poets: Gyula Juhász	28-29
Advocates join Hungarian midwife - Mia Kalef	9	Why Bilinguals Are Smarter – Yudhijit Bhattacharjee	29
Hungarian home births champion	10	Barangoló: Dél-Alföld (3)	30, 32
For Mother's Day – Anyák napjára	10-11	Wanderlust: Southern Great Plain (3)	31
Áder János első államfői beszédje	12-14	News about Hungarians in New Zealand	33
Meet János Áder, Hungary's New President	14	Recent News from Hungary (compiled by P. Hellyer)	34-35
On the Anniversary of the Treaty of Trianon	15	Sport – Paul Hellyer	36
Juhász Gyula: Trianon	15	Gyöngyös Imre Shakespeare-je (14. szonett)	36
Interjú Sikó Anna nagykövetségessel	16-18	Let's Cook Hungarian – Klára Du Toit	37
Hungarian Historians, part 6 – István Ladányi	19	Miért is mondjuk?	37
Mária Királyné hajója	19	Contents	38
Levél az óhazából – Pekár István	20-21	Value of the Forint	38
Gyöngyös Imre: Jaj a legyőzötteknek	21	Hungarian Communities in New Zealand	38
Emberek és történetek: Koller Bálint	22-23	Impresszum	38
		Oszkár Nagy's paintings	39-40

VALUE OF THE FORINT

RATES AS AT **8 MAY 2012**
BASE CURRENCY IS HUF.

Currency Unit	HUF/Unit
EUR Euro	287.25
USD United States Dollar	220.42
GBP United Kingdom Pound	356.38
CAD Canada Dollar	220.82
AUD Australia Dollar	223.20
NZD New Zealand Dollar	173.80
CZK Czech Republic Koruny	11.38
HUF Hungary Forint	1.00
PLN Poland Zlotych	68.28
ROL Romania New Lei	65.17
RUR Russia Ruble	7.31

KÖVETKEZŐ SZÁM:

A Magyar Szó 2011/2012-es előfizetési évének harmadik, vagyis a 2012. júniusi számhoz beküldendő anyagot kérjük **2012. május 31-i** határidővel a szerkesztőhöz eljuttatni. Bár gépet, vagy kézírással készült anyagot is szívesen látunk, sok munkamegtakarítást jelent, ha a küldött anyag számítógépen készült, és e-mailen, vagy lemezen (diszken) küldik el.

E-mail: magyarszo@hungarianconsulate.co.nz; postacím: PO Box 29-039, Wellington 6443.

NEXT ISSUE:

The deadline for the fourth issue of the 2011/2012 subscription year, that is the June 2012 issue is **31 May 2012**. Where possible please send contributions in computer-readable format (i.e. e-mail or disc). Email: magyarszo@hungarianconsulate.co.nz; postal address: PO Box 29-039, Wellington 6443.

HUNGARIAN COMMUNITIES IN NEW ZEALAND

AUCKLAND HUNGARIAN CLUB

President: Péter Bártfai
PO Box 109-138, Newmarket, Auckland
Tel: +64 21-541-138
Email: wizzard8184@yahoo.co.nz

HUNGARIAN SOCIETY OF WELLINGTON

President: Éva Bródy Popp
1 Raroa Rd, Kelburn, Wellington
Tel: +64 4 475-7775
Fax: +64 4 475-5555
Email: p0ppsi@yahoo.co.nz

HUNGARIAN CLUB, CHRISTCHURCH

President: István Tóth
11 Hardy Street, New Brighton, Christchurch
Tel: +64 3 355-7448
Fax: +64 3 355-7458
Email: toth2@xtra.co.nz

Founder (Alapító): Paul Szentirmay

Publisher/Chief Editor (Kiadó/főszerkesztő): Klára Szentirmay

Editor/Design (Szerkesztő/tervező): Tünde Máté

Communications to: PO Box 29-039, Wellington, New Zealand 6443 tel: 64-4-973-7507 fax: 64-4-973-7509

Email: magyarszo@hungarianconsulate.co.nz

website/honlap: www.hungarianconsulate.co.nz

© Magyar Szó 1991-2012

all rights reserved/minden jog fenntarva

ISSN 1171-8978

The aim of the Magyar Szó is to serve the interest of Hungarians living in New Zealand by publicising matters of interest and importance to them, and by documenting the life of the Hungarian community in New Zealand. The first issue was published as a circular for the Hungarian Community in Wellington. Since September 1991 (issue no. 6) the Magyar Szó has nationwide coverage and is sent only to subscribers. Opinions expressed in this bulletin do not necessarily reflect those of the Magyar Szó, its editors or the Consulate-General of Hungary.

The bulletin is published every third month, commencing in December. The subscription charge (within New Zealand) for twelve months is \$40.00, students and beneficiaries, \$35.00; NZ\$45.00 to Australia, NZ\$47.00 to other places, and is payable to "Magyar Szó", or by direct credit to Magyar Szó, Bank of New Zealand (BNZ), 02 0585 0082725 01.

NAGY, Oszkár
 (1893, Magyarpécska - 1965, Nagybánya)

After getting the sack from his first job as an office clerk for spending most of his time drawing his colleagues, Oszkár Nagy decided to become a painter. He spent a short time in Nagybánya at the artists' colony before gaining admission to the Academy of Fine Arts in Budapest, where he became a student of Károly Ferenczy. He won a Patron of the Arts scholarship but was unable to finish his studies because he was called up by the army in 1915 and sent to the Italian front. In 1917 he was taken as prisoner of war. After his discharge in 1919 he returned home to Arad but soon found his way to the Szolnok artists' colony to work with Adolf Fényes. In the following year he worked at the Kecskemét artists' colony before returning to Nagybánya. In 1921 he organised his first permanent exhibition in Szatmár, also taking part in group exhibitions in Temesvár and Arad, influenced in the main by the "neos"-type tradition of Nagybánya. In 1924, to his great surprise, he was awarded a scholarship to Rome from the Romanian government, which provided him with a two-year stay there. His time spent in Italy left little visible impression on his works. On his return he organized an exhibition in Temesvár after which he went to Nagybánya. In the subsequent years he painted a great deal in Felsőbánya, a picturesque place, where he formed a close relationship with Aurél Papp, who was building a studio there, and with visiting artists Vilmos Aba-Novák and Károly Patkó. They attempted to set up a local colony but this collapsed within a few years. The decade-long controversy, which deeply affected the relationship between Oszkár Nagy and some of the leaders of the Nagybánya colony, stems from this period. After the Second World War he came under attack for his alleged earlier statements, and was even arrested and interrogated. Although the court acquitted him, his relationship with a number of his colleagues was ruined forever. His painting also underwent a great transformation, the strong contrasts gradually disappearing, his colours becoming brighter and lighter, while preserving his outstanding sense of composition to the end. He continued painting in Nagybánya and Felsőbánya right up until his death in 1965.

2.	1. The Card Players
3.	2. View of Nagybánya
4.	3. Stilllife
1.	4. The Minorite Church in Nagybánya
5.	5. Last Rays of Sun

Oszkár NAGY: Looking into the Distance